

MONSEY
Candle Lighting - 4:17
Shabbos Ends - 5:22

RAMAPOST

ESTABLISHED 2009

MARKETING | DESIGN | PRINT | MAIL

BS"D
21 Tevet, 5779
December 29, 2018
Issue #011

PARSHAS SHEMOS

DIVREI TORAH PRINTED & DISTRIBUTED BY RAMAPOST

Coming Soon!
ALL NEW
ORIGINAL
CONTENT

Tiv Hakehila
R' Gamliel Rabinowitz
(English & Hebrew)

Shvilei Pinchas
R' Pinchas Friedman
(English & Hebrew)

Areivim
R' Shmuel Gluck
(English)

Mizmor L'Dovid
R' Dovid Gurwitz
(English)

**Peninim on the Torah
& Kinder Torah**
R' A.L. Scheinbaum & R' Simcha Betzalel
(English)

Parsha Pshetel
R' Yankie Schechter
(English)

Rav Brazil
(English)

Email mitzvos@ramapost.com
to sign up for a weekly subscription

לזכות רפואה שלמה
מלכה בת רחל

Ramapost currently offers the following Divrei Torah:

Areivim
 R' Shmuel Gluck
 (English)

Sicha Hashvua
 (Hebrew)

Hitkashrut
 (Hebrew)

Tiv Hakehila
 R' Gamliel Rabinowitz
 (English & Hebrew)

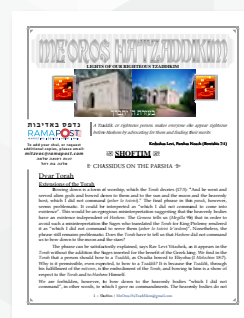
R' Gamliel's Shmuz
 R' Gamliel Rabinowitz
 (Hebrew)
 Printed Monthly

Shvilei Pinchas
 R' Pinchas Friedman
 (English & Hebrew)

**Peninim on the Torah
 & Kinder Torah**
 R' A.L. Scheinbaum & R' Simcha Betzalel
 (English)

Meoros Hatzadikkim
 Dvar Torah & Weekly Yahrzeits
 (English)

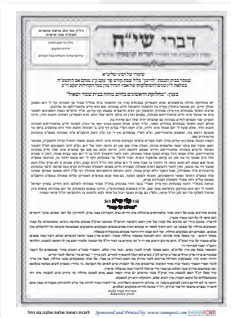
Chut Shel Chessed
 R' Shalom Arush
 (Hebrew)

Mizmor L'David
 R' David Gurwitz
 (English)

Parsha Pshetel
 R' Yankie Schechter
 (English)

Divrei Siach
 R' Kanievsky
 (Hebrew)

Torah Wellsprings
 R' Elimelech Biderman
 (English)

Rav Brazil
 (English)

Email mitzvos@ramapost.com to sign up for a weekly subscription.

Be sure to include a quantity for each Dvar Torah.

טיב הקהילה

בס"ד

יו"לע"י קהילת שנת בניית ד'

בנשיאות מורנו הרה"צ ר' גמליאל רבינוביץ שליט"א

English Edition

Shemos

5779

No.

441.343

טיב המערכת

ויצא אל אחיו - And he went out to his brethren

It is told regarding the Admor of Bluzhov ztvk"l, that when he first went to the United States they made a dinner to benefit the building of the Bais HaMidrash. This was a large event and it was very successful, however, afterwards he said that he never wants to do this again. When those close to him asked him why he did not want it, he replied that it was because of incident that happened.

This is what happened after that successful dinner. One day, he was stopped at a red light and he waited for the light to change. He saw an acquaintance standing opposite him at the light, and when that man saw the Rebbe, he began to move uncomfortably. When the light changed, the man waited for the Rebbe to cross the street and he approached him and apologized that he could not make the dinner and soon 'he would send a check'... The Rebbe went home and said, "If the result of the dinner was that people felt uncomfortable to cross the street, then I don't need all this!" And so, he no longer set up institutions since he could not see any Jew in distress.

Someone once asked him, "If you have no institutions, then why are you called Rebbe?" The Tzaddik replied, "To help people, and not to make it difficult for them!" [Of course, every Tzaddik has his own way, and we are bringing this to teach a point from it.]

'And Moshe grew up and went out to his brethren' (2:11). Rashi explains, 'He focused his eyes and heart to be distressed over them'. Apparently, many people saw what the Egyptian did to the Jew, but everyone kept going on their way. However, Moshe Rabeinu saw and was distressed. He felt that every Jew was like a brother, 'and he went out to his brethren', this is the reason why HaKadosh Baruch Hu gave him the power, the merit to help the Nation of Israel, he wanted it, he felt their pain, and he suffered their distress.

You hear about the troubles of Jews, about their terrible illnesses, even if you are not able to help, at least you are distressed, you share the pain of every Jew, you consider him your brother. How would you suffer if he was your real brother? Let your heart be a comforter for the pain of another Jew. Perhaps you cannot bring him salvation, but you can surely give him your heart! For this is the way of a true Jew!

- Tiv HaTorah – Shemos

With much gratitude to Hashem,
the first volume of Tiv Hakehila in English has been
published
Tiv HaSichos
Rav Gamliel on the Parsha – Sefer Shemos

טיב ההשגחה

דירה פלוני לפלוני – This apartment for that person

Looking for a two-room apartment for a young couple is quite expensive, especially in the center of Yerushalayim. Since my son became engaged and the wedding is approaching, we began looking for an apartment for them. The father of the *kallah* thought that on the fast of Asarah B'Teves (10th of Teves) he would take advantage of the day and go to the real estate office in Yerushalayim where their database is updated every day with new listings for apartments with the hope of are finding one before the wedding which is the 10th of Shvat. But, in the end he decided to wait until after the fast so as not to look for an apartment on a day of mourning despite that halachically this is permitted.

Right after the fast, he went to the real estate office. Just as he sat down with the agent, he cell phone went off in his pocket. He apologized to the agent and told the man on the other end that he would call him back in a few minutes.

In the meantime, he gave the agent a deposit and left the office. As he was leaving, his phone went off again and it was the same man trying to reach him. The man was someone he knew from shul and he asked him if he was looking for a nice apartment in Yerushalayim and he explained that he saw the wedding invitation and the wedding is set for the 10th of Shvat and his daughter is moving from her apartment on the 4th of Shvat and if the timing works for him, then he would have a nice apartment for the couple. The apartment is in the original location that they wanted, and the price was below market value.

We saw fit with our own eyes to note the great *hashgacha* as people will rent apartments even months before the wedding in order to acquire an apartment for the couple. Not only that, but they will buy basement apartments or anything that they can get just to have a place for the couple.

My *mechutan* went right back to the real estate office and told the agent that the call that he pushed off out of politeness was for a nice apartment for him. The agent listened, stopped the conversation, and immediately returned his money to him.

The very next day they signed the lease for the place to the joy and relief of all sides without any distress or problems.

With praise and thanks to Hashem Yisbarach for all the kindness He bestows on us and for saving us the great bother in a most amazing way.

ר.י.ר.

I am with him in distress – עמו אנכי בצרה

יורא מלאך ה' אליו בלבת אש מתוך הסנה וירא והנה הסנה בער באש
והסנה איננו אכל: (ג:ב)

An angel of Hashem appeared to him in a flame of fire from within the thornbush. He saw and behold! The bush was burning in the fire, but the bush was not consumed. (3:2)

Rashi: From within the thornbush – and not in any other tree because, “I am with him in distress”.

The words of Rashi correspond to the words of Rebbe Meir who said (Sanhedrin 46a), ‘At the time that a person suffers, what expression does the Shechina articulate? “I am burdened by My head; I am burdened by My arm!” Although there is no suffering without sin, and it is fitting for the person to be punished because he rebelled against his Creator, still, HaKadosh Baruch Hu is distressed because he is in pain. HaKadosh Baruch Hu swears that He will not enter the Celestial Yerushalayim until things improve for Israel and they too will enter Yerushalayim down below. For HaKadosh Baruch Hu, as it were, does not have any joy as long as Israel is suffering in their distress. This is the meaning of the Shechina being in distress for all the long years of the exile. All its distress aligns with the distress down below, for despite all the deficiencies that caused their distress down below, there is also a category of distress for the Shechina, as it were, that arouses its distress.

This distress gives us the proper opening to ask of HaKadosh Baruch Hu to tear up the evil decree of our verdict, and to sweeten the judgment that is imposed on us. Were it not for this, who would be so brazen to ask for a favor from Him when by rights he should be punished? He is a sinner, and he has rebelled against his Creator, and how could it enter his mind to beseech before the One Who he has sinned against that he should be free from any distress? However, if he focuses on the distress of the Shechina, then he can come and justly ask that his distress be removed from upon him, for if he has sinned, then how has the Shechina sinned? Why should it suffer as a result of his sin? This is the main service of Tefillah as explained in many holy *seforim*, for the person, from his point of view is prepared to accept his pain with love, since by rights he deserves it, for were there judgment down below, then there would not be judgment up Above, and this distress is necessary to atone for his sins. What man would complain about his sins? However, since his distress is comingled with the distress of the Shechina, therefore, it is up to him to pray that the distress be removed from him so that it can be removed from it.

And so, this was the way of Tzaddikim. When something distressful or painful happened to them, they would accept it with love and joy, knowing that this was for their benefit. They were not at all concerned for their personal misery, but only for the pain of the Shechina, and they increased prayer for this pain. As told regarding the Kadosh Yisrael of Rozhin zy”a, that when the government threw him into prison, he expressly said that he is not at all concerned for his personal distress, rather, only for the distress of the Shechina. His intent was also for the pleasant *zmiros Yisrael* (Tehillim 23:4) אג' 'though I walk in the valley overshadowed by death, I will not fear', for although I have pain with this, I know that everything is with the *hashgacha* of Above for my benefit, and all this is with His compassion to ultimately benefit me. If this is so, then there is no place here for fear knowing that He wants what is good for me. Still, 'רע כי אתה עמדי' – ‘evil, for You are with me’, since HaKadosh Baruch Hu suffers when the person is in pain, and we find that while benefitting me this causes pain Above,

therefore, I am also very evil, then by rights I should be in pain, since HaKadosh Baruch Hu is in pain because of me.

As we have previously mentioned, by rights, the person does not have an opening to ask for relief for his pain if he does not have in mind the pain of the Shechina. However, all this is from a justice standpoint. But, HaKadosh Baruch Hu Who is merciful in justice even wants this Tefillah. With His abundance of mercy, He even accepts these Tefillos. Not only this, but even a sigh that escapes from the mouth of a Jew in pain does not go to waste. Even if one has no intent towards Heaven at all, as stated in our parsha (2:23) 'ויהי' – ‘And it happened during those many days, that the king of Egypt died, and the Children of Israel groaned because of the work and they cried out.’ The ‘Ohr HaChaim’ in his holy language explains: From the work – meaning, not that they cried out to the Almighty to save them, but rather, they cried out from the agony of the hard labor, like a person who howls because of his pain. The Torah informs us that that outcry went up before Hashem. That is, 'שועתם... מן' – ‘their outcry from the work’ means from the agony of the work. 'וישמע ה' את נעקתם' – ‘Hashem heard their groaning’ (2:24), meaning, the raised voice that expressed their pain. Even a simple groan goes up to the Throne of Glory [*Kisei HaKavod*] and can evoke mercy to the point where the process of the exile started, all from the power of these groans.

However, there is a difference between one whose intention is for the distress of Heaven and one who prays for his own distress and pain. The one that prays for his own distress, even though HaKadosh Baruch Hu hears his prayer, still, He cannot always answer this prayer. Although every Tefillah makes an impression, still, it does not always have the power to complete tear up the harsh decree. As we have mentioned, there are many antagonists against these Tefillos, it is not for nothing that many distresses have accosted him. Therefore, these antagonists demand justice. However, when one concentrates his Tefillos for the distress of the Shechina, he silences the arguments of the accusers, and they are afraid to speak their minds since even the one praying admits that by law he deserves to be punished, but he is requesting that the suffering be removed for the benefit of the Shechina. Who can then come and deflect this argument? There is no greater rebellion against the Kingdom of Heaven than this. Since the antagonists are afraid to accuse, this Tefillah must reach the Throne of Glory and it is then immediately answered.

However, in order for a person to merit a Tefillah like this, it is incumbent on him to exert much effort in removing all his personal motivations. As long as his mind cannot release his personal distress, he is not able to pray for the distress of the Shechina. Sometimes, his entire intent for the distress of the Shechina is only to relieve his soul of its own burden. That is, his intention for the distress of the Shechina is only lip-service, and it is only a device to get himself out of the situation. Therefore, this Tefillah does not make the same impression as pure Tefillah. The best advice that the person can receive for this is that he must convince himself that whatever the Merciful One does is for the best [*kol mah de'avad Rachmana letav avad*]. Therefore, it is up to him to accept the leadership of Above, and only after accepting the leadership of Above, will he be able to set his mind on the distress of the Shechina, and to ask for relief of its pain, and then his Tefillah will be presented before the King and his request will be fulfilled for goodness.

In the Merit of Yosef HaTzaddik a Gilgul of Noach Yisrael's Children Were Saved by Being Swallowed Up by the Earth

In this week's parsha, parshas Shemos, it is fitting that we examine the three pesukim that depict the beginning of the galus in Mitzrayim (Shemos 1, 5): **"ויהי כל נפש יוצאי ירך יעקב שבעים נפש ויוסף היה במצרים. וימת יוסף וכל אחיו וכל הדור ההוא. ובני ישראל פרו וישרצו וירבו. ויעצמו במאד מאד ותמלא הארץ אותם."** **All of Yaakov's progeny numbered seventy souls; and Yosef was in Mitzrayim. Yosef died, and all his brothers and that entire generation. Bnei Yisrael were fruitful, teemed, increased, and became strong—very, very much so; and the land became filled with them.**

Rashi comments: **What is the Torah teaching us? Would we not have known that he (Yosef) was in Mitzrayim? Rather, it informs you of Yosef's righteousness; he was the same Yosef who tended his father's sheep; he was the same Yosef that was in Mitzrayim and became king; yet, he maintained his righteousness.** It appears that this provides us with an insight into the message conveyed by the text that follows: **"Yosef died, and all his brothers and that entire generation. Bnei Yisrael were fruitful, teemed, increased, and became strong—very, very much so; and the land became filled with them."**

"The land became filled with them" with Yisrael's Newborn Children

We will begin by examining the third passuk: **"Bnei Yisrael were fruitful, teemed, increased, and became strong—very, very much so; and the land became filled with them."** Citing the Midrash (S.R. 1, 8), Rashi comments: **They would give birth to six children from a single pregnancy.** The Da'at Zekainim of the Tosafists write that they derived this fact from the Torah's use of six terms to describe their multiplication: **"פרו, וישרצו, וירבו, ויעצמו, במאד, מאד."**

It delights me to introduce a wonderful tidbit found in the commentary of the Ba'al HaTurim in parshas Noach (Bereishis 6, 11). He comments on the significance of the conclusion of the passuk: **"ותמלא הארץ אותם"—and the land became filled with them.** Chazal teach us in the Gemara (Sotah 11b) that HKB"H performed an incredible miracle on behalf of Yisrael, so that the Egyptians would not throw all of the many children Yisrael produced into the Nile. Here is the passage from the Gemara:

"כיון שמגיע זמן מולדיהן, הולכות ויולדות בשדה תחת התפוח, שנאמר תחת התפוח עוררתך וגו', והקב"ה שולח משמי מרום מי שמגקיר ומשפיר אותן, כזיה זו שמש" פרת את הולד... ומלקט להן שני עיגולין אחד של שמן ואחד של דבש, שנאמר ויניקהו דבש מסלע ושמן וגו'. וכיון שמכירין בהן מצרים באין להורגן, ונעשה להם נס ונבלעין בקרקע, ומביאין שוורים וחורשין על גבן, שנאמר על גבי חרשו חורשים וגו'."

When it was time for them to give birth, they would go and give birth in the field beneath the apple tree, as it says (Shir HaShirim 8, 5): "Beneath the apple tree, I roused you, etc." Then, HKB"H would send someone (a malach) from the heavens above, who would clean and straighten them, like the midwife who straightens the child . . . It (the malach) would gather two round loaves for them—one of oil and one of honey, as it says (Devarim 32, 13): "He would nurse him with honey from a stone and oil etc." When the Egyptians would discover the babies, they would come to kill them; but a miracle occurred on their behalf—they were swallowed up by the ground. Then, they (the Egyptians) would bring oxen and plow on top of them, as it says (Tehillim 129, 3): "On my back, the plowers plowed, etc."

לאחר שהולכין היו מבצבצין ויוצאין כעשב השדה, שנאמר רבבה כצמח השדה נתתך, וכיון שמתגדלין באין עדרים עדרים לבתיהן, שנאמר ותרבי ותגדלי ותבואי בעדי עדים, אל תקרי בעדי עדים אלא בעדרי עדרים, וכשנגלה הקדוש ברוך הוא על הים הכיורוהו תחילה שנאמר זה אלי ואנוהו."

After they (the Egyptians) went away, they (the babies) would spring forth like the grass of the field, as it says (Yechezkel 16, 7): “I made you as numerous as the plants of the field.” When they grew up, they would come as flocks upon flocks to their houses, as it says (ibid.): “You increased and grew, and you came with ornaments upon ornaments.” Do not read this as it is written “בעדי עדיים” (ornaments upon ornaments) but rather as “בעדרי עדריים” (flocks upon flocks). So, when HKB”H revealed Himself at the sea, they recognized Him first, as it says (Shemos 15, 2): “This is my G-d and I will beautify Him.”

Based on this Gemara, the Ba’al HaTurim interprets the pesukim as follows: “ובני ישראל פרו וישרצו וירבו ויעצמו במאד מאד”—Bnei Yisrael conceived sextuplets with each pregnancy. To explain how they escaped death at the hands of the Egyptians, the passuk adds: “ותמלא הארץ אותם”—the land became filled with those numerous children delivered by Yisrael; because they were miraculously swallowed up by the ground until they grew up and emerged.

We can embellish this thought very nicely with the beautiful words of the Kli Yakar in parshas Vayechi. He explains the implication of the berachah Yaakov bestows upon Yosef in Mitzrayim (Bereishis 48, 16): “וידגו לרוב בקרב הארץ”—and may they flourish like fish within the land. Rashi comments: Like those fish that reproduce and multiply, and the evil eye does not affect them. Accordingly, the Kli Yakar asserts that when the passuk states: “וידגו לרוב בקרב הארץ”—it indicates that they actually proliferated within the ground. For, as we have learned, they were swallowed up by the ground, so that the evil eyes of the Egyptians would not affect them; thus, their situation was analogous to that of fish, who are hidden by the sea and escape the effects of the evil eye.

Now, however, it is incumbent upon us to explain and comprehend why HKB”H chose to save the multitudes of children produced by Yisrael in this manner. After all, there is no shortage of ways in which the Almighty could have saved Yisrael from the Egyptians, as demonstrated by all of the supernatural feats that He performed during the exodus from Mitzrayim.

Yosef HaTzaddik Was a Gilgul and Tikun of Noach Who Is Also Described as a Tzaddik

We will begin to shed some light on the subject by introducing what we learn from the great Gaon Chida, zy”a, in Nachal Kedumim (Noach). He asserts in the name of the young pupils of the Arizal that Noach reincarnated into Yosef. The source for this

assertion is the sefer Gilgulei Neshamos (153), authored by the divine kabbalist the Rama of Pano. He received this teaching from his Rav, Rabbi Yisrael Sarug, a pupil of the Arizal. Here is what he writes: **Noach, who got inebriated and was exposed inside his tent, was rectified by Yosef, who abstained from wine until he saw his brothers; they drank and got inebriated with him.** In other words, Noach, who is described as a tzaddik, reincarnated into Yosef, who was his tikun. Therefore, Yosef did not want to drink wine, because he wished to rectify Noach’s act of drinking wine and becoming inebriated.

It is worth noting that this fact is presented in the works of the Arizal, in Sha’ar HaPesukim (Noach). There, he finds an allusion in the passuk (Bereishis 6, 10): “ויולד נח שלשה בנים את: שם—Noach fathered three sons—Shem, Cham and Yafet. Just as Yosef was the epitome of a tzaddik; so, too, Noach was the epitome of a tzaddik. The passuk refers to Noach’s three sons; the gematria of three times 52 (ב”ן equals יוס”ף 156)). This agrees with the Rama of Pano’s assertion that Yosef was a gilgul of Noach.

We can add a fascinating idea based on what the great Gaon Chida presents in Dvash L’Fee (3, 16) in the name of the Arizal: **The first gilgul is referred to as “av” (father); whereas the second gilgul is referred to as “ben” (son).** This is because the subsequent gilgul is like a son or offspring of the first gilgul. Based on this concept, let us review the allusion in the passuk: “Noach fathered”—the offspring of Noach, namely his gilgul, which is referred to as a “son,” was: “three sons”—three times the gematria of ב”ן, which equals יוס”ף. In other words, Noach reincarnated into **Yosef** and was rectified by him.

In truth, upon closer scrutiny, it is evident that there is a striking resemblance between Noach and Yosef. Noach lived in the generation of the mabul, during which all living creatures were corrupted by immorality. Nevertheless, he remained righteous and became the paradigm of a tzaddik. The Torah attests to this fact in the passuk (ibid. 6, 9): “נח איש צדיק תמים”—**Noach was a pure tzaddik in his generations.** Similarly, Yosef, a gilgul of Noach was handsome and appealing. Consequently, he was subjected to a difficult ordeal in Mitzrayim, which was the hotbed of immorality. Nevertheless, he did not adopt their ways; he maintained his righteousness and kedushah. The Torah attests to this in the passuk (Shemos 1, 5): “ויוסף היה במצרים”. As we learned above from Rashi, this passuk informs us that Yosef remained a tzaddik even in Mitzrayim, even after becoming the viceroy.

Yosef HaTzaddik Was the Tikun of Noach

Now, it behooves us to explore Noach's flaw. Why did he require tikun in the form of a gilgul into Yosef? Additionally, what did Yosef do to afford the neshamah of Noach the necessary tikun? Let us refer to what we have learned in the Gemara (Sanhedrin 108a): "תנא דבי רבי ישמעאל, אף על נח נחתך גזר דין, אלא שמצא חן" "בעיני ה'." The decree to punish and destroy the world with the mabul was issued against Noach as well; however, he was spared, since he found favor in the eyes of Hashem, as it states (Bereishis 6, 7): **"I have reconsidered My having made them; but Noach found favor in the eyes of Hashem."** This deserves further explanation. Why was Noach also included in this cataclysmic decree? Furthermore, if the sentence was justified, if Noach possessed some inherent character flaw, why did Hashem see fit to spare Noach's life?

Let us refer to what our sacred sefarim explain with regards to why Noach was also sentenced to die in the mabul. They blame him for not trying to correct the people of his generation and save them from extermination. As the Zohar hakadosh explains (Noach 67b), he is faulted for not having prayed on behalf of his generation, to save them from extermination, as Moshe did on behalf of Yisrael after the "cheit ha'eigel" (Shemos 32, 32): "ועתה אם תשא חטאתם, ואם אין מחני נא מספרך אשר כתבת" **and now, if You would but bear their sin; but if not, erase me from Your book that You have written.** Therefore, the "mabul" is named after Noach, as we find in the passuk (Yeshayah 54, 9): "כי מי נח" **for like the waters of Noach shall this be to Me, as I swore that the waters of Noach would never again pass over the earth.**

Furthermore, our sacred sefarim, led by the Chatam Sofer (Noach), explain that while Noach was indeed a true tzaddik, he failed to fulfill the mitzvah of (Vayikra 19, 17): "הוכח תוכיח" **you shall rebuke your fellow.** He was obliged to rebuke the people of his generation and encourage them to amend their corrupt behavior. He adds that this is why HKB"H punished Noach by incarcerating him in the ark for an entire year with animals and wild beasts. Thus, we have learned that Noach was also sentenced to die in the mabul, because he did not attempt to rectify the people of his generation.

Based on this explanation, it appears that we can explain how Yosef, a gilgul of Noach, rectified Noach's flaw. After Yosef realized that his brothers, the shevatim, sinned by selling him into slavery, he recalled Noach's fatal flaw—his failure to reproach the people of his generation. Yet, he was not in a position to rebuke

them; for, they did not recognize him. Therefore, he devised a clever ruse. He tormented them with the accusation (Bereishis 42, 9): "מרגלים אתם לראות את ערות הארץ באתם"—**you are spies; you have come to see where the land is vulnerable!** They were so tormented that they were provoked and stirred to perform teshuvah, as it is written (ibid. 42, 21): "ויאמרו איש אל אחיו אבל אשמים" **and they said to one another, "Indeed, we are guilty concerning our brother inasmuch as we witnessed his heartfelt anguish, as he pleaded with us, and we did not listen. This is why this anguish has befallen us."**

Let us add another vital point. Not only did Yosef HaTzaddik rebuke his brothers, but he taught all of Yisrael to follow in his footsteps and to maintain their kedushah in Mitzrayim. As we learn in the Midrash (V.R. 32, 5): "יוסף ירד למצרים וגדר עצמו" **Yosef descended to Egypt and safeguarded himself from immorality; in his merit, Yisrael also safeguarded themselves from immorality.** Rabbi Chiya bar Abba said: **On account of this alone, Yisrael deserved to be redeemed.** So, this is how Yosef rectified Noach's flaw of not having rebuked the people of his generation.

Now, this enlightens us as to why our blessed sages assert that even Noach was included in the cataclysmic decree: "אף על נח נחתך גזר דין אלא שמצא חן בעיני ה'." In truth, Noach did not deserve to be spared from the mabul, because he failed to reproach the people of his generation and refine them. Yet, he found favor in the eyes of Hashem, because HKB"H considered the future. This is implied by the phrase "בעיני ה'". For, the name הוי"ה indicates specifically that the **past, the present and the future** are all equal in His eyes. HKB"H foresaw that in the gilgul of Yosef, Noach's flaw would be rectified. Therefore, in that merit, Noach was spared from the decree of the mabul.

Yosef Purchased the Egyptians' Land in Preparation for Saving Yisrael's Children

Following this line of reasoning, we will proceed to explain Yosef HaTzaddik's profound strategy. He purchased all the land in Mitzrayim, as described in parshas Mikeitz. When the Egyptians approached Yosef, requesting that he provide for them (ibid. 47, 20): "ויקן יוסף את כל אדמת מצרים לפרעה כי מכרו מצרים איש" **thus Yosef acquired all the land of Mitzrayim for Pharaoh, for every Egyptian sold**

his field, because the famine overwhelmed them; thus the land became Pharaoh's. We can suggest that Yosef acquired the land, because he intended to prepare for the salvation of the children of Yisrael that would be swallowed up by the earth. For, as we know, Mitzrayim is referred to as "ערות הארץ", because perversion and immorality were pervasive there. Hence, he recognized the grave spiritual danger that awaited Yisrael's newborns that were destined to be swallowed up by the spiritually impure earth in Mitzrayim.

Therefore, Yosef cleverly implemented a plan to save them. He acquired all the land in Mitzrayim for Pharaoh; and everything belonging to Pharaoh was under his control and supervision. As Pharaoh said to him (ibid. 41, 40): "אתה תהיה על ביתי ועל פירך ישיק כל עמי רק הכסא אגדל ממך, ויאמר פרעה אל יוסף ראה נתתי אותך על ארץ מצרים—**you will be in charge of my house and by your command will all my people be sustained; only the throne will outrank you. Then Pharaoh said to Yosef, "See! I have placed you in charge of the entire land of Mitzrayim."** Thus, with his kedushah as the paradigm tzaddik, he was able to negate the tumah that prevailed in the land and pave the way for Yisrael to sanctify themselves and safeguard themselves from immorality. In that merit, the ground of Mitzrayim was imbued with kedushah and became suitable to swallow the newborns of Yisrael and save them from death.

Let us add a vital point based on the passuk in parshas Noach (ibid. 6, 13): "ויאמר אלקים לנח קץ כל בשר בא לפני כי מלאה הארץ חמס מפניהם והנני משחיתם את הארץ—**G-d said to Noach, "The end of all flesh has come before Me, for the earth is filled with robbery because of them; and behold, I am about to destroy them from the earth."** Rashi comments, in the name of the Midrash (ibid. 13): When the passuk says "**from the earth,**" it means "**with the earth,**" for the upper three tefachim—handbreadths—of the soil, corresponding to the depth that a plow's blade enters the soil, were also dissolved and washed away. The Midrash (B.R. 28, 8) explains that even the earth had been corrupted and didn't function naturally during the generation of the mabul. When wheat was planted, the earth yielded something else: "הכל קלקלו מעשיהן בדור המבול... אף". הארץ זינתה, היו זרעין לה חיסין והיא מפקא זונין. Therefore, she, too, was punished along with mankind.

Seemingly, this is curious and difficult to comprehend, seeing as the earth lacks a yetzer hara. So, how can it sin? Yet, we learn from our sacred sefarim that when man sins, it affects all of creation that was created for the benefit of Yisrael. This was evident after the sin of Adam HaRishon. We saw there that the

earth was also cursed (ibid. 3, 18): "וקוץ ודרדר תצמיח לך"—**thorns and thistles shall it sprout for you.** Accordingly, by not having rebuked the people of his generation, Noach caused profound damage to the earth; hence, it was punished along with the generation of the mabul.

This explains very nicely why Yosef HaTzaddik strove to rectify the character flaw of Noach the tzaddik. He did so by gaining control of all the land in Egypt to prepare the ground to swallow the newborns of Yisrael and save them from the Egyptians. His aim was to rectify the damage caused to the earth by Noach. As explained, its nature had been corrupted and, as a consequence, its upper three tefachim were washed away as a punishment.

The Neshamos of the Generation of the Mabul Reincarnated into Mitzrayim

Let us now explore the wonders of Hashem as revealed to us by the Arizal in Sha'ar HaPesukim (Shemos). The people that lived in the generation of the mabul—"dor hamabul"—possessed holy Neshamos, which were, unfortunately, corrupted by the prevalent behavior of that generation, which affected all of creation. Nevertheless, we have a fundamental principle related to the following passuk (Shmuel II 14, 14): "והשב מחשבות לבלתי ידח ממנו נדח"—**and He ponders thoughts, so that no one will be banished from Him.** In keeping with this principle, HKB"H arranged for the Neshamos of the generation of the mabul to reincarnate into the members of Bnei Yisrael that descended to Mitzrayim. Due to the suffering they endured there, their Neshamos were refined in the so-called iron furnace of Mitzrayim. Subsequently, they left Mitzrayim and received the Torah and her mitzvot. Thus, they rectified the damage incurred by their Neshamos during the generation of the mabul—when they behaved contrary to the will of Hashem.

Based on this understanding, the Arizal interprets Pharaoh's decrees (Shemos 1, 22): "כל הבן היולד היאורה תשליכוהו"—**every male child that will be born, you shall throw him into the river.** Just as they were punished by water during the generation of the mabul; so, too, they were subjected to punishment by water in Mitzrayim. In Mitzrayim, however, a significant percentage achieved tikun due to their suffering and by subsequently receiving the Torah. Thus, we learn that the Neshamos of Yisrael in Mitzrayim were the very same Neshamos as the generation of the mabul. As explained, they were reincarnated, so that they could achieve their complete tikun in Mitzrayim.

Also, we have achieved a better understanding of the wondrous ways in which the Almighty manages creation. Noach's tikun was accomplished by his reincarnation into Yosef HaTzaddik. Noach's flaw was that he failed to influence the people of his generation with his kedushah to eliminate their immoral behavior. Consequently, the Neshamos of that generation reincarnated into Mitzrayim. Noach, himself, reincarnated into Yosef HaTzaddik, who safeguarded himself from immorality in Mitzrayim. As we have learned, Yosef's kedushah affected all of Yisrael in Mitzrayim, namely the Neshamos of the generation of the mabul. For, they also refrained from immoral acts and merited the geulah from Mitzrayim.

Precisely for this purpose, Yosef acquired all the land in Mitzrayim for Pharaoh, so that it would be under his control and supervision. Thus, he purified the land of its widespread tumah. This enabled the land to swallow up the Neshamos of Yisrael's newborns—who were gilgulim from the generation of the mabul, who had succumbed to immorality. In this manner, Yosef afforded Noach his tikun for not having rebuked the people of his generation and having ultimately infected the earth.

This coincides beautifully with the comment of the Ba'al HaTurim in parshas Noach pertaining to the passuk (Bereishis 6, 11): "ותשחת הארץ לפני האלקים ותמלא הארץ חמס"—**and the earth had become corrupt before G-d; and the earth had become filled with robbery.** He points out that the two words "ותמי" appear only twice throughout the entire Torah—once in parshas Noach—"ותמלא הארץ חמס"—and a second time in this week's parsha—"ותמלא הארץ אותם". Thus, the Torah is teaching us that just as the earth became full of the newborns in Mitzrayim; so, too, the earth became full of the items people robbed from one another in the generation of the mabul.

Let us explain this connection based on our current discussion. In the generation of the mabul, the earth became so infected and polluted that it yielded deviant species—instead of wheat that had been planted, it would yield some other form of vegetation. To rectify this deviant behavior, Yosef acquired the land, so that it would gobble up the reincarnations of the generation of the mabul. This is the implication of the words: "ותמלא הארץ אותם"—the earth was saturated with them.

This explains very nicely the Gemara cited above. According to the Gemara, the Egyptians brought oxen to plow the fields

that had swallowed up the newborns of Yisrael. Since the uppermost three tefachim of the earth had been infected in the generation of the mabul—the depth that is overturned by the plow—the Egyptians thought that they could kill the newborns via plowing. They did not realize, however, that Yosef had preempted them by subduing the tumah of the land and curing the land of its infection.

"Six in one womb" Alludes to the Sixth Attribute—Yesod Tzaddik

Proceeding onward along this majestic path, we will now endeavor to explain why HKB"H arranged for the women of Yisrael to bear six children at a time. As we know, Yosef HaTzaddik is the embodiment of the midah of "yesod-tzaddik." As we learn in the Zohar hakadosh (Part 3, 302a): "יוסף ידע ליה לקוב"ה מגו ההיא—**Yosef knew HKB"H through the midah known as "kol" and known as "yesod" and known as "tzaddik."** Now, the midah of "yesod" (which literally means "foundation") is the sixth midah: חסד, גבורה, תפא, it, essentially, encompasses all of the six midot, as explained by our master, the Arizal, in Sha'ar HaPesukim (Vayeitzei). There, he adds a wonderful allusion related to the name **Yosef**. The gematria of 156 (יוסף) equals six times the holy name 26 (הוי"ה), corresponding to the six midot that comprise "yesod-tzaddik."

Now, since Yosef HaTzaddik represented the midah of "yesod-tzaddik" and, as we learned from the Midrash, paved the way for all of Yisrael to safeguard themselves from immorality, they merited giving birth to six children with each pregnancy, corresponding to the six midot encompassed by "yesod-tzaddik."

Searching for substantiation for this idea, I found that which my heart desired in Yagel Yaakov (Shemos). He brings down the following passage from the Midrash (S.R. 1, 8): "ובני ישראל פרו וישרצו, אף על פי שמת יוסף ואחיו, אלקיהם לא מת, אלא ובני ישראל פרו וישרצו, דבר אחר כל אחת ואחת ילדה ששה בכרס אחד, שנאמר ובני ישראל פרו וישרצו." **"Bnei Yisrael were fruitful and proliferated": Even though Yosef and his brothers had passed away, their G-d did not die. Rather, "Bnei Yisrael were fruitful and multiplied." An alternative explanation: Each and every woman gave birth to six children at a time, as it says, "Bnei Yisrael were fruitful and multiplied, etc."**

He explains the meaning of the Midrash. Even though Yosef and his brothers had passed away; nevertheless, their G-d did not die. For, Yisrael remained devoted to the G-d of the shevatim, headed by Yosef. Yisrael adhered to the kedushah of Yosef—"yesod-tzaddik"—by safeguarding themselves from immorality. In that merit: **"Bnei Yisrael were fruitful, teemed, increased, and became strong—very, very much so"**—they gave birth to six children at a time, corresponding to the kedushah of Yosef, namely, the sixth midah.

We can now interpret the juxtaposition and flow of the pesukim: **"All of Yaakov's progeny numbered seventy souls; and Yosef was in Mitzrayim."** Rashi explains: **It informs you of Yosef's righteousness; he was the same Yosef who tended his father's sheep; he was the same Yosef that was in Mitzrayim and became king; yet, he maintained his righteousness.** By maintaining his righteousness, he paved the way for all of Yisrael to sanctify themselves with his kedushah. Thus, he rectified the character flaw of Noach the tzaddik, who failed to rebuke the people of his generation, necessitating their gilgul into Mitzrayim.

Then the text continues: **"Yosef died, and all his brothers and that entire generation,"** but their G-d did not die. For, Yisrael—the gilgulim of the generation of the mabul—adhered to the kedushah of Yosef by refraining from immorality. Therefore, they were rewarded: **"Bnei Yisrael were fruitful, teemed, increased, and became strong—very, very much so; and the land became filled with them"**—they delivered six children per pregnancy, corresponding to the sixth midah, the midah of "yesod," epitomized by Yosef and his kedushah.

Then, the text concludes: **"And the land became filled with them."** As the Ba'al HaTurim explains, the land became full and saturated with the children that were swallowed up in order to protect them from the Egyptians. This constituted a tikun for the perversion of the earth during the generation of the mabul. Thus, all the Neshamos of the "dor hamabul" were rectified, starting with the righteous Noach—who reincarnated into Yosef HaTzaddik—and concluding with the rest of the "dor hamabul"—who achieved tikun in Mitzrayim, were part of the exodus and ultimately merited receiving the Torah.

Our thanks and blessings are given to those who donated for the publication of our weekly dvar Torah for the merit of **אחינו בני ישראל**

Family Madeb for the
Refuah Shelimah of Lea bat Virgini

Arthur & Randi Luxenberg לזכות
of their wonderfull parents, children and grandson

Dedicated in honor of the 65th birthday of Sandy Herskowitz
by his children and grandchildren

To receive the mamarim by email: mamarim@shvileipinchas.com

To sponsor or dedicate this publication, please call the Areivim office: 845-371-2760 or email info@areivim.com

Areivim

LIFELONG SUCCESS

EMERGENCY HOTLINE
Dial: 845-371-2760
or Text: 914-490-8129
and type the word
"EMERGENCY"

845-371-2760

| [INFO@AREIVIM.COM](mailto:info@areivim.com)

| [WWW.AREIVIM.COM](http://www.areivim.com)

To subscribe to the Weekly Email, please email info@areivim.com and enter "Subscribe" into the subject line.

Please go to www.TorahAnytime.com to listen to Rabbi Shmuel Gluck, and other popular speakers, on TorahAnytime.

By Rabbi Shmuel Gluck

In this Parsha, Rav Yehoshua Ben Korcho explains that even though Hashem was angry at Moshe Rabbeinu for resisting his request to take Klal Yisroel out of Mitzraim for seven days, there wasn't any punishment resulting from this anger. I'd like to offer an explanation as to why Moshe Rabbeinu wasn't punished.

I often remind people that Mitzvohs may not be the Rotzon Hashem, what Hashem wants people to do, at that moment. Should a person learn Torah if his wife needs extra help before Shabbos? Should a person leave Davening early if he made a prior commitment to do Chesed for a desperate friend? While a decision needs to be made on a case by case basis, it is clear that not every Mitzvoh should be done at every opportunity.

Similarly, there are Mitzvohs that are for everyone besides for select individuals. Moshe Rabbeinu explained that he did not want to accept

a leadership role until now because that role was given to Aharon, his older brother. In other words, that role was important, and should be "grabbed" by anyone offered the position, except for him. Therefore, even though Hashem demonstrated anger to Moshe Rabbeinu, he wasn't wrong for resisting Hashem's request, and the anger didn't result in punishment. The anger was intended to convey to Moshe Rabbeinu that, although his perspective was correct, he must still accept the role of leader.

When people do Mitzvohs, they need to confirm that the Mitzvohs are also the Rotzon Hashem. People should remember that "for everything I am doing at this moment, there's something I am **not** doing." It is possible that what he's not doing is the Rotzon Hashem. This certainly should be considered, if the Mitzvoh may involve an Aveiro, such as hurting the feelings of someone else, as with Moshe Rabbeinu.

When, and How, to Lean on Others for Support

Part 2 of 2

By Rabbi Shmuel Gluck

I'd like to begin the second part of this article with a quick note that I sent to someone who believed that he had a difficult upbringing, and insisted that, as a result, even in his adult life, he had no control of his life. Therefore, without having other people to take care of him, he won't be able to survive, let alone succeed. He supported his claim by explaining to me that not only did his parents not take care of him properly, or teach him the necessary skills to succeed, they instilled many negative traits in him that he will never be able to outgrow. The following was my response to him:

"You are probably unaware that the biggest challenge facing adults who were raised in unhealthy environments is not what you believe it to be. The biggest challenge is the one that fuels the problems that you listed to me. Your biggest challenge is not, as you believe, your lack of skills and the intense dysfunction which may have been internalized in you from your youth. It is your belief that you don't have control of your life. My response does not deny any of your claims of mistreatment. It challenges your belief of helplessness. The direction you should be taking is to realize that you have to take control of your life."

It's interesting to note that feelings of helplessness may not apply to all parts of people's lives. They may only manifest themselves in a small part of their lives. They may be successful businessmen and fathers,

and only feel helpless in a single area of their lives. Instead of their usual problem solving approach to life, they act, and talk, helpless. They insist that the isolated problem is insurmountable, despite their ability to succeed in other areas of their lives.

Many young adults, both men and women, come to me and ask for help. Their tone of voice conveys to me that they will be failures, regardless of what they, or I, will do for them. They present themselves as "third generation welfare recipients", unaware of their abilities and, what's even worse, of their responsibilities to take care of themselves.

As with most character weaknesses, people don't believe that they also apply to them. In our discussions, they don't believe that their challenges are a lack of inner strength.

There are people whom I don't know, who often call me to ask me to help them find them an apartment, or a family to "adopt" them. There's less, if any, talk, of my helping them find a job, or anything else that they can do to help themselves.

When other people recognize that the people requesting help believe that they are unable to help themselves, they "run" away. This rejection leaves those requesting help even more disillusioned with other people. They are unaware that their presentation is what causes others not to want to help them.

"unhappy people become selfish people, and don't appreciate that the people trying to help them also have their own lives and challenges."

Those who don't run away are often people who thrive when others are dependent on them. The relationship is often short-lived and toxic, because both parties are unhealthy people. One again, their disappointment of others is reaffirmed.

This belief in helplessness isn't exclusive to unhealthy families. It's sad to know how many people feel helpless. Many parents, even those from healthy families, focus more on their children's physical, rather than emotional, needs. One of their most common mistakes is to make all of their children's decisions. They believe that they are protecting them from anxiety. However, when they become adults, and are let "loose" into the world, they are unprepared for the decisions, and sacrifices, that they need to make.

Areivim doesn't "run" when we're asked to "adopt" people. However, we also don't cater to their requests to take over their lives. Instead, we present them with the following introductions, commitments, and responsibilities:

a) **They have to lead, and then we'll follow.** We are not a hotel. As the saying goes, "Give a man a fish, and you feed him for a day. Teach a man to fish, and you feed him for a lifetime." They have to tell us their aspirations, their long term goals, and how they plan on becoming self-reliant. Depending on individual circumstances, they may have to tell us a detailed plan or, at least, an overview of what they hope to achieve in the coming months. We also spend a lot of time empowering them and discussing their potential. Even when we do things for them, we ask them to stand alongside.

b) **They have to accept the fact that the solution for their**

immediate problem may take several days, or weeks. We console them by reminding them that tackling their problems in an effective manner will give them long term success, instead of a quick fix, which will eventually "run out".

c) **Teenagers, and young adults, don't realize that others will lose interest in their "you have no idea what it was like to be brought up in my house" excuse, as to why they didn't follow through with their commitments.** I once explained to an 18 year old boy that, in a few years, no one would be interested in his childhood story. Their employers, spouses, children, and neighbors want the bills paid, carpools completed, and their lawns cut. The earlier the age that people move past their obsessions with their teenage years, the quicker they will be able to build real relationships.

4) **Unhappy people become selfish people, and don't appreciate that the people trying to help them also have their own lives and challenges.** Not everyone has an extra hour, an available car, or money to lend. Asking for favors with an attitude that everyone else's lives are more simple than theirs and, as a result, they "owe" them, unnerves people, and will cause them to believe that they're entering a relationship which won't give them anything positive.

This message may be easy to grasp, but more difficult to apply. Those who care about helpless people may grasp the concept easily, but may find it difficult to know how to use the points of this article without scaring them away. People should not be tough with them, but they need to find the perfect balance between advocating for them, empowering them, and holding their hands, so that they can become independent.

Story from "Torah Tavlin" By Rabbi Dovid Hoffman

When the dream of a large, beautiful and well-appointed yeshiva in the city of Lublin, had gone from the planning stages to becoming a reality, the founder and Rosh Yeshiva of the famed Yeshiva Chachmei Lublin, R' Meir Shapiro ZT"L, the Lubliner Rav, recognized that such a bold undertaking would require an amount of funds that was unprecedented in Polish Jewry. It was clear that he had no choice but to travel to the distant shores of America, to build support and raise the necessary funds for his life's work.

Arriving in the "goldene Medina," R' Meir was extremely well-received by most American Jews and his gift of speech captured the hearts and minds of his enraptured listeners. However, not everyone got his message.

In one small rural town, a rather curious thing happened: When the community heads invited him to speak, they described the Jewish inhabitants as unlearned boors, who knew virtually nothing of the Jewish tradition. They emphasized that the Rav would have to speak in plain, simple language that even the simple layman could understand. As they explained, he would have to refrain from citing Torah and rabbinic interpretation - because quite certainly he would not be understood.

Tailoring his talk to his audience, R' Meir decided to tell a "Bible story." He related in simple terms how the daughter of Pharaoh found the infant Moshe in a special box in the Nile River, whereupon she pulled him out of the water and decided to bring him up as her own. Then, the Rov made a simple point. When she made her decision and acted on it, she didn't know how the child would turn out, what he would be when he grew up. There was no way she could guess, much less foresee, that he would become the virtual king of the Jewish People, and the greatest of prophets, who would

מעשה אבות... סימן לבנים

give them the Torah. But still, nevertheless, she took him in and raised him as her own.

How great would have been her happiness, declaimed R' Meir, now excitedly wrapping up his speech with his best salesman's pitch, if she could have known then the future life of this little infant that she took. How elated she would have been, how readily would she have undoubtedly devoted herself completely to the little boy! In our day, too, R' Meir concluded, when someone is asked to give money for a yeshiva, let him stop and think: How much would he - or any Jew - be willing to give if he knew for certain that his money would help sustain a boy in that yeshiva who would grow up into a world-renowned scholar like the Chofetz Chaim, for example, a great international spiritual leader!

It was a perfectly simple talk, he believed, that even the greatest ignoramus could understand. Yet afterward, R' Meir overheard a conversation between a father and his son, which made him realize that even this basic talk of his never got off the ground for a substantial portion of his listeners.

As they passed within earshot of R' Meir, the boy said to his father, pointing a finger at the Rov, "Papa, that rabbi was in a special box in the river?"

"Sure," answered the obviously confused father, albeit with a gaze of admiration. "You heard him, didn't you?"

The boy was duly impressed. "And he got out of the box all by himself, safe and sound?"

The father's gaze never left R' Meir's face. "Well, there you see him, standing before us, and he's perfectly all right, isn't he?"

Right then, the little boy tugged at his father's sleeve. "If that's so, Papa, for a trick like that he deserves at least a ten-dollar bill!"

MIZMOR L'DOVID

Divrei Torah Inspired by the Torah Commentaries of
RAV SHIMSHON RAPHAEL HIRSCH ZT"l

David Gurwitz
Parshas Shemos

Houses and Matzoh in Sefer Shemos

The *Torah* uses the word *nitzim* when it describes *Moshe Rabbeinu* seeing two Jews "fighting." Rav Shmshon Raphael Hirsch zt"l explains that the word *matzoh* means strife. He echoes what the *Sefas Emes* points out, that our two words for bread, *matzoh* and *lechem*, are directly related to struggle, *nitzim* and *milchama*. The curse that Adam *Harishon* had to struggle to earn his bread with sweat is mystically reflected in the words themselves.

Rav Hirsch takes us through a wonderful word derivation journey regarding *matzoh*. The word *notzeh* relates to *nosei*, which means to freely transfer into the power of someone else. *Notzeh* means to offer resistance to submitting to someone else, which leads to...strife.

Now watch this. When one of the striving ones gets his point, *notzeh* becomes *netzach*, with the strife now at rest, as usually expresses by the sound of the *Ches*. (It is interesting that the *middah* of *netzach* is associated with *Moshe*, and *netzach* has the same *gematriah* -148 - as that of *Pesach*.)

The word *nisah* means tested, to bring out, in a peaceful way, someone's power of resistance. The world of chemical fermentation, Rav Hirsch writes, is nothing more than the particles of a mass coming into strife. Now for the conclusion: If this strife has begun but is arrested, the result is *matzoh*, which literally means arrested strife. *Chometz* is, therefore, unarrested strife. Just this insight alone can make for a completely different *Pesach seder*!

Rav Hirsch then comments that the expression said to *Moshe* by the one of the fighters, "*Mi samcha le'ish* - Who made you into a man?" reveals a trait of obstinacy which characterizes our situation today. Yet, this trait, like all *middos*, has another side. It has made us bend toward *Hashem* and hold firm against human authority. In effect, not all "strifing" is bad.

Let's look at the overall structure of *Sefer Shemos* to see where resistance actually serves us quite well - in the proper Jewish perspective on what constitutes a house.

Rav Yitzchok Hutner zt"l distinguished between the two great house constructions described in detail in the *Torah*.

The first is *Noach's teivah* and the second is the *Mishkan*, which takes up the second half of *Sefer Shemos*. Besides materials and design, the basic difference, says Rav Hutner, was the following: The *teivah* was built while the builder was surrounded by perversion and corruption, while the *Mishkan* was built by a kingdom of priests and by a holy nation. The *Mishkan* brought light to the world. The *teivah*, by necessity, was built as a retreat from evil. Therefore, says the *Ramban*, the *geulah* was completed only when the *Bnei Yisroel* returned to a place where they could pray, where the *Shechinah* could rest. This occurred only after the *Mishkan* - which sounds like *Shechinah* - was built.

The *Bais Hamikdosh* replaced the *Mishkan*. Since its destruction, we can access the *Shechinah* in our shuls, in our *batim* (houses), and in our *botei medrash* (houses of study).

A little known fact that the *Gemara* tells us is that when the *Bais Hamikdosh* was burned, its sparks flew into the air and winds carried these pieces all over the world, landing on every spot where a shul is or would be built. So, literally, we are standing on a piece of the *Bais Hamikdosh* when we stand in shul. This is not an insignificant thought to consider as we contemplate our avodah regarding talking in shul and other areas of proper decorum.

Let's now return to the two Jews fighting for a further lesson in "house" appreciation. After hearing the harsh response to his attempts to make peace, including a reference to his killing of the *Mitzri, Moshe* was frightened. He said, "*Achein nodah hadovor*," which literally means "the thing has become known." *Rashi* says that the "thing" refers to being informers, more than all the other seventy nations, and that is why we were punished with such crushing labor.

The *Maharal* of Prague tells us that the word *achein* - spelled *Alef* (1), *Chof* (20), *Nun* (50) - teaches us that we are one and other nations are seventy in terms of how we speak or should speak. *Hadovor* also means "the spoken."

Perhaps the entire expression can also teach us about the house that is, perhaps, the most difficult one to maintain - our mouth. How? The *gematriah* of "*Achein nodah hadovor*" is 412, the value of the word *bayis*!

There are several uses and references to the word *bayis* in *Parshas Shemos*. We can learn about the Jewish way to see a house by looking inside the Hebrew word *bayis*. *Lashon Hakodesh* always provides us with amazing insights.

The word – and letter - *bayis*, when spelled out, has the letters *Yud* (10) and *Sof* (400) inside. These "inside letters" add up to 410, which is the value of the word *kadosh*. 410 is also ten times the value of the word *aim*, mother. The inside of a *bayis* is innately *kadosh*, and designed to be nurturing. It is our job to access it.

Now we can perhaps understand why the *Torah* mentions two times that these midwives feared *Hashem*, and *Hashem* "gave them houses." What kind of houses were they? *Rashi* says that these houses were dynasties: *kohanim* and *Leviim* from *Shifrah* (*Yocheved*), and royalty (*Dovid Hamelech*) from *Puah* (*Miriam*). *Shifrah* and *Puah*, as well as all the Jewish women who continued to have babies despite the workload of their husbands, understood the essence of the inside of a house, and the inside of a Jewish woman - *kedushah*, resistance, separating from unholy things, and refraining from improper words and actions.

It is fascinating that the value of the words *Shifrah* and *Puah* add up, with the two words, to the same value as *Ohr Yisroel* (748). It is also fascinating that the names *Shifrah* and *Puah*, also with the two names, add up in value to the word *shemos*. Why?

The names, the precious counting, the lights of *Yisroel* are all tied to the reward of houses and lineages given to these "resistant" women, who, in resisting the outside world pressures, brought blessing to the houses of *Klal Yisroel*.

May we learn from our holy women the *kedushah* of the house and the *kedushah* inside our mouths. Their endless self-sacrifice, and their acting against *Paroh*, was rewarded. Those who beautify Jewish babies and those who comfort Jewish babies and Jewish mothers will be rewarded. These *parshiyos* of *Shovevim* are a call to remember that all of our houses are potential dynasties, and that Jewish women, and their self-sacrifice and resistance to *Mitzri* philosophy, as well as their *tznius*, should reinforce our focus on the inside of the letter *Bais*, the *bayis*. Therein lies *kedushah* and our key to Jewish survival.

ויקם מלך חדש אשר לא ידע את יוסף

And there arose a new king who did not know Yosef. (1:8)

Galus, exile, is interpreted to mean displacement. A person in exile is a displaced person. A person in exile is no longer himself; as he is an expatriate from his home, his self-image is distorted. A Jew in *galus* is a *galus* Jew who is devoid of the treasures and qualities that had been a part of his life prior to his forced emigration from Yerushalayim – or, at least, he should feel that way. The fact that we no longer feel (or ever really felt) that we are missing our “home” is, in and of itself, another and – perhaps deeper – sign of *galus*. While we might have many treasures – both material and spiritual – that are part of our lives, they are displaced, since we really belong elsewhere. That defines *galus*.

Horav Moshe Shapiro, zl, observes that the Egyptian exile, the first of our exiles, commences (in the Torah) with the words, *Vaykam melech chodosh*, “A new king arose.” The redemption from Egypt begins with the words, *Hachodesh ha’zeh lachem rosh chodoshim*, “This month shall be for you the beginning of the months” (12:2). This is a reference to the *mitzvah* of *Kiddush HaChodesh*, Sanctifying the New Moon. New king – exile; new moon – redemption. The word/concept of newness, in regard to both exile and redemption, is not coincidental; it is by design. We derive from here that our exile and redemption revolve around the concept of newness, novelty. Veritably, if one were to peruse the thesaurus for synonyms for “new,” he would find a host of words/terms, some of which (in the context of *galus/geulah*, exile/redemption) do not seem appropriate. As the *Rosh Yeshivah* explains, the *galus* began with one form of newness, and the redemption began with another form of newness. The exile began with the distortion of this concept; the redemption set it right. How did this transpire? We must first understand the meaning of “new.”

Nothing is wrong with seeking to innovate, to add newness. The question is: at what and at whose expense? Novelty is wonderful; innovation is laudatory, when it is built upon and based on the past. Rav Shapiro quotes the *pasuk* in *Hoshea* 5:7, which Chazal cite as the explanation for, “A new king arose over Egypt.” The *Navi* says, “They betrayed G-d for they bore strange children; now newness shall devour them.” *Klal Yisrael* sinned by transgressing the law prohibiting intermarriage with non-Jews. It was an innovation that was counter to the Torah. They were punished with a new month, a *Chodesh* (*chadash*, new), the month of Av, during which the *Bais Hamikdash* was destroyed and we were exiled from our Land.

Chazal teach that after Yosef died (*Vayamas Yosef*), the people repealed the *mitzvah* of *Bris Milah*. They declared, “Let us be like the Egyptians.” To be like them, we had to look like them. The *Bris* could not engender an identity crisis, when the people strived so hard to be like the *goyim*. Once they did this, Hashem gave them a “new” king; actually, he was the same king with renewed decrees. When our concept of innovation is defined by doing away with the old, Hashem delivers to us something “new”, that comes in the form of payback/punishment for our rejection of Him.

Our longing for novelty – rejecting the old, tried and proven for the new – is something with which we are sadly acquainted. At the close of the eighteenth century, the mother of rebellious movements, the *Haskalah*, Enlightenment, began to take root among Jews in Europe and Russia. The scourge of newness encouraged Jews, who had for centuries been removed from the influence of the gentiles, to leave the ghetto. *Haskalah* preached innovation, a new face, acculturation, assimilation, and ultimate *shmad*, apostasy. *Haskalah* was the precursor

of the “isms”: Communism; Socialism; and others that followed, presenting themselves as Jewish by nature, such as secular Zionism, a new religion based on the Holy Land as their religious dogma. As the *Navi Hoshea* said, “Now newness shall devour them” – and it did.

Innovation is screaming for more innovation and doing away with the old. Openness and newness seem to be holding hands, with the Jewish religion as their victim. Such newness which abrogates the old and traditional is all-consuming – in the sense that it consumes, devours and destroys any connection with the old.

We did not learn from the Egyptian exile. The redemption came as a result of newness – but it was a newness of, “This new month is yours”. This type of “newness” adds new, more, building on the tried and proven, while the other type of “new” expunges the old, devours and consumes. I think the *pasuk* that best describes our yearning for the “added” new is expressed by the *Navi* (*Eichah* 5:21), *Hashiveinu Hashem eilecha, v’nashuvah chadeish yameinu k’kedem*, “Bring us back to You, and we shall return, renew our days as of old.”

Simply, this reflects our yearning for a return to the days when the majesty of the *Bais Hamikdash* permeated our lives, when we were able to live as Jews in our homeland, serving Hashem and following His Torah. What is the meaning of “Renew our days as of old”? Do we seek new or old? The *Navi* is hereby relating to us the prescription for seeking newness, the approach to redemption – “renew as of old.” We do not want to do away with the old – nor do we want to reject innovation if it will increase and embellish our service to Hashem. We want to renew, add newness to the old, but never regret the glorious life that we had. Those who denigrate the *shtetl* because they seek modernity and openness “open” themselves to assimilation. To them, tradition is archaic and shameful when, in fact, it should be our greatest source of pride. Perhaps our motto should be “innovation in continuity”, every moment is a new moment added onto the old. As Rav Shapiro says, “Life of now is not life of before – a moment earlier was life of then, now is the welling forth of the moment.”

One is alive because he lives now – not because he has continued from before. There is a *chiddush* in every moment. Hashem creates us with every breath. Life is the constant welling forth of life, which is renewed incessantly at every instant. That is the “new” of redemption.

וידי כי יראו המילדות את האלקים ויעש להם בתים

Because the midwives feared G-d, He gave them houses. (1:21)

Rashi explains that these houses were the houses of *Kehunah*, *Leviyah* and *Malchus*. Horav Yisrael Belsky, zl, expounds on Rashi, demonstrating that what appears to be a homiletic interpretation (*bayis*/house is a structure of wood and stone – not a family. Thus, one must apply an interpretive approach in order to translate *bayis* to be a family) is actually the definitive meaning of the word. The Torah here defines *bayis* as the continuation/extension of the family unit: *Bais Aharon barchu es Hashem*, “House of Aharon, bless Hashem.” When we say this, we are expressing the fundamental nature of the descendants of Aharon *HaKohen*. Not only is each *Kohen* a physical descendant of Aharon, but he is also a living continuation of Aharon’s work and represents the fundamental principles and values which he established. Thus, when *Kohanim* perform their priestly duties, such as blessing the people, they call to mind that as descendants of Aharon *HaKohen/Bais Aharon*, they represent continuity. Aharon lives on through their commitment to upholding the duties of *Kehunah*. Each of them is the

living embodiment and extension of the first *Kohen*, the Patriarch and Progenitor of *Bais Aharon*.

A debate takes place in the *Talmud Menachos* 53a concerning the value of *yichus*, pedigree, with the *Rabbanan* positing that one who has great *yichus* is worthy of great honour. Indeed, his presence at a function elevates and gives eminence to the function. Rabbi Preida disagrees, contending that it all emanates from his Torah scholarship. If he has developed a high degree of erudition, then he is certainly deserving of honour. If, however, his only worthiness is his pedigree, then he is far from honourable.

Essentially, *Chazal* are teaching us that pedigree, in and of itself, has no intrinsic value. A person should be judged by his own personal achievement – not by that of his forebears. On a deeper level, explains *Rav Belsky*, *Chazal* are teaching us that *yichus begets responsibility*. The greater one's pedigree, the greater and loftier is his responsibility to live up to his *yichus*. Pedigree is not simply a privilege; it is an enormous responsibility.

The offspring of Aharon *HaKohen* (this applies to anyone who carries the “yoke” of *yichus* upon his shoulders) carry the priestly responsibility. They may not relinquish it. They are obligated to carry the tradition of Aharon *HaKohen* and lead a life of harmony with the principles of *Bais Aharon*. They are Aharon *HaKohen's* living legacy. If they fail to honour that tradition, they are dishonouring *Bais Aharon*. Therefore, *Va'yaas lahem batim* means that Hashem imbued the *yiraas Shomayim*, G-d-fearing characteristic that personified both Shifrah and Puah, deeply within the character of their descendants. *Yiraas Shomayim* became a family trait, part of their familial DNA. These families who were noted for their spiritual achievement, their ability to rise above their inclinations, who served as exemplars of *yiraas Shomayim*, heralded from Shifrah and Puah. *Chazal* identify these families as *Leviim*, *Kohanim* and *Melachim*.

ותראה אתה את אמתה ותקחה

She saw that he was good, and she hid him for three months. (2:2)

Yocheved conceived and gave birth to Moshe *Rabbeinu*. The Torah informs us that the infant Moshe remained with his mother for three months. Interestingly, the Torah does not mention his mother giving him a name. One would think that over the three-month period, Yocheved would have named her son. *Horav Mordechai Gifter, zl*, offers an insightful explanation. A name is far more than just a title of reference. A name represents its bearer, his very essence, character and abilities. A name defines a person. This, however, can only be said of the average person who, by excelling in certain areas more so than in others, indicates that he possesses a distinctly measurable amount of ability and talent. In other words, we are all comprised of various attributes, some in which we excel more or better than in others. Thus, a name personifies the person's abilities (or areas in which he excels) in contrast to his inabilities. If one is perfect, however, no name can define him, because he excels in all of his abilities. Without some sort of deficiency in which one demonstrates imperfection, there is no room to distinguish between: ability and inability; talent in opposition to lack thereof. What name do you give to the individual who is perfect, to one who is consummately good?

Moshe *Rabbeinu* was the epitome of human perfection. He “had it all” and made use of every one of his G-d-given gifts to execute his mission in life. What do you give to someone who has everything? Our *pasuk* says of Moshe – *Ki tov hu*, “He was good!” We simply have no other words with which to describe him. *Tov*. Good. That was his name.

Perhaps we can explain this further. Following the creation of Adam *HaRishon*, Hashem said, *Lo tov he'yos ha'adam levado*, “It is not good that man be alone” (*Bereishis* 2:18). The Torah is teaching us a primary concept with regard to mankind. A man alone is *lo tov* – “not good.” Man was created for a purpose. *Horav Chaim Voloziner, zl*, expresses that purpose in simple, but definitive, terms: *L'hoil l'acharini* – “To help others.” We are not here for ourselves. Therefore, we cannot live a reclusive existence. When one is alone – it/he is not good.

Moshe's first public appearance, his primary egress from the solitude of Pharaoh's palace into the outside world, consisted of, *V'yaar b'sivlosame*, “And (he) observed their burdens” (*ibid* 2:11). What constituted Moshe's “observing” his brethren? *Nosan einu v'libo lihiyos meitzar aleiheim*, “He focused his eyes and heart to be distressed over them” (*Rashi*). Moshe identified with his people. He empathised with their pain. He did not want to be alone. Throughout his life he displayed this compassion. *Tov* is the perfect person. *Lo tov* is one who is alone. When one is alone he is imperfect, because he cannot help his brother. Our mission in life is to focus on achieving the appellation, “*tov*.”

ותשלח את אמתה ותקחה

And she sent her maidservant and she took it. (2:5)

The *Midrash* translates *amasah* as “her arm” (not “her maidservant”). Thus (since she was not close to the basket), she stretched out her arm to reach the basket, and her arm miraculously became sufficiently elongated to reach the basket. The *Kotzker Rebbe, zl*, derives from this episode that one should do whatever possible, to never give up, to never say, “I cannot do it. It is impossible.” One should make the attempt; perhaps he will achieve success. Bisyah was distant from the basket. She tried to reach it, and Hashem enabled her. Never say “never,” because *everything* is in Hashem's hands.

Hashem told Avraham *Avinu*, “Look up at the Heaven and count the stars, if you can count them.” Hashem said, “So shall be your offspring” (*Bereishis* 15:5). *Horav Meir Shapiro, zl*, commented that if anyone other than Avraham would have been told to count the stars, the immediate response would be, “No way. It is impossible!” The number of stars is infinite. Who can bother counting them? When Hashem “instructed” Avraham to do so, he began counting! Hashem said, *Ko yiheyeh zaracha*, “So shall be your offspring!” The Jewish People will never say a task is impossible. “Impossible” is a word that should not be found in the Jewish lexicon. A Jew always makes an attempt. He does whatever he can. The rest is up to Hashem. It always is.

Horav Elimelech Biderman, Shlita, relates that when his father was a young boy living in Tel Aviv, one evening there was no running water in their house. His father and his brothers went to sleep that night without preparing a cup of *negel vasser*, water to wash their hands upon arising in the morning. Their father asked them, “Why did you not prepare *negel vasser*?” They replied, “When there is no water, one does not prepare.” Their father countered, “That is true, but why did you not at least place the empty cup next to your bed?” A Jew must do whatever is in his ability to do. The rest is (always) up to Hashem. Indeed, when we “do,” He helps.

ותפתח ותראהו את הילד והנה נער בכה ותמחל עליו ותאמר מילדי העברים זה

She opened it and saw him, and behold! A youth was crying. She took pity on him and said, “This is one of the Hebrew boys.” (2:6)

Rashi explains the transformation in the description of the child in the basket from *yeled*, boy (infant, young child), to *naar*, youth (implying that he was far from infancy), by asserting that while the child was an infant, his voice was that of a youth. Why did Hashem change the tenor of the infant's voice to make it seem as if it were emanating from someone much older? The commentators offer a number of explanations, many of which have appeared over the years on these pages.

Horav Tzvi Hirsch Ferber, zl, who was *Rav* in London's West End over a century ago (he was a brilliant student of *Yeshivas Slabodka* and one of the primary staunch anchors of Orthodoxy in England and Western Europe during that period), explains this based upon the warning that Pharaoh received from his astrologers. Until now, he had been told that the Jewish saviour would be born to a Jewish mother. Now they said that the Jewish saviour might be an Egyptian child, and his birth was to be that very day. This was too much for the insecure Pharaoh to handle. No longer did he decree that only Jewish male babies be drowned, but now, all new-borns – both Jewish and Egyptian

– were to be murdered. Every child who entered the world was a threat to him. The simple explanation for their astrological ambiguity is that Moshe *Rabbeinu* was raised in Pharaoh's palace by none other than Pharaoh's daughter. This is why the Egyptian astrologers were uncertain whether the Jewish saviour was Jewish or Egyptian.

Rav Ferber explains that by having Moshe's voice "age" to the point of maturity, he gave the impression that he was not a recently born infant, but that he had been around for a while. He was certainly not born that specific day, as had been predicted by the Egyptian astrologers.

Yalkut Reuveni and *Baal HaTurim* contend that the *pasuk*, *V'hinei naar bocheh*, "And behold! A youth was crying," refers to Moshe's older brother Aharon (*HaKohen*). Aharon was all of three years old, but he was the youth who had stood watch over his little brother. Since the Jewish People maintained their traditional mode of dress (they did not adopt Egyptian styles), it was obvious that the boy who was standing guard over Moshe, and who was crying out of fear for the infant, was none other than Aharon, a Jewish boy. If he was Jewish, it made sense that the infant was also Jewish.

Perhaps we might add that *Bisya*, the daughter of Pharaoh, sensed that the infant was Jewish, because she saw *another* older boy crying out of fear for the infant's safety. She understood that the infant was Jewish, because *only a Jew cries for his brother*. I do not negate the many organisations and endeavours headed by non-Jews. They, too, perform acts of *chesed*. The difference (I feel) lies in the tears. We act out of personal empathy. Another Jew's pain is my pain. We are all family. When a Jew is in trouble, his "brother" weeps for him. *Bisya* knew that the infant was Jewish, because his "brother" was crying for him.

Bisya raised Moshe in her home/Pharaoh's palace. For all intents and purposes Moshe, the infant in the reed basket, was alone in the world, cast into the water, accompanied with nothing but his parents' prayers that Hashem would protect him. *Bisya* discovered the infant and took him home. *Chazal/Megillah 13a* states: *Kol ha'megadel yasom b'soch baiso maaleh alav ha'kasuv k'ilu yoldo*; "Whoever raises an orphan in his house, the Torah considers it as if he gave birth to him." This phrase obviously has profound meaning. One thing is for certain, raising a child that seems neglected, giving him (or her) a new lease on life (this applies to the spiritual, as well as the physical/material), is a lofty *mitzvah* and earns one a very special relationship with the child – to the point that he is considered to be the child's (surrogate) progenitor.

We now understand, observes *Rav Ferber*, why Pharaoh's astrologers were uncertain concerning the nationhood of origin of the Jewish saviour to be born that day. Indeed, Moshe was born to Yocheved, but raised by *Bisya*. This allows for him to have "dual citizenship" – at least in the eyes of Pharaoh's astrologers whose prophecies were, at best, ambiguous. Thus, they did not know Moshe *Rabbeinu's* natural origins.

As an aside, *Horav Yitzchak Yeruchem Diskin, zl*, son of the saintly *Maharil Diskin* and successor to him at the Diskin Orphan Home for Girls, asked why *Chazal* underscore raising the orphan *b'soch baiso*, "in his home". They could simply have said, "Whoever raises an orphan." What meaning does the "house" have on raising the child? He explains that one is obligated to raise an orphan in such a loving manner that the child feels he/she is *a member of his household*. An orphan, or anyone who is challenged for whatever reason, should not feel that he is different.

In a similar vein, *Horav Yaakov Weinberg, zl* asked why young school children are called *tinokos shel bais rabban*. He explains that a child should be so close to his *rebbe* (and the relationship should be reciprocal, which it must be if the child is to feel that close) that he considers himself to be a *ben bayis*, member of his *rebbe's* household.

The *Klausenberger Rebbe, zl*, was known for his brilliance in Torah erudition, as well as for his fiery commitment to re-establishing *Klal Yisrael* following the Holocaust. His work in Foehrenwald and Feldafing oriented towards returning the hearts of the survivors to Hashem is legend. Perhaps the crowning glory of the *Rebbe's* work was the establishment of a *yeshiva* for boys and young men and a religious

school for girls. These two institutions literally saved hundreds of young people from spiritual extinction. Indeed, the *Rebbe* (having lost his entire family) was considered the father of these orphans. The girls' school, which soon had 250 girls, served as a spiritual haven during a time of spiritual upheaval, with the flood of apostasy raging all around. The secularists could not understand how, after suffering such physical and emotional trauma and travail, these broken souls could still maintain their relationship of *love* with Hashem.

One incident, which occurred on *Erev Yom Kippur 1946*, has received much documentation. I record it to underscore how far one of the most revered and saintly *Admorim* of the last century (perhaps) altered his usual spiritual demeanour in order to comfort and hearten a young orphan.

As *Yom Kippur* approached, the principal of the girls' school came to the *Rebbe* with a request: "Is not every Jewish girl entitled to a blessing from her father on *Erev Yom Kippur*? Why should these girls lose out just because they are orphans?" The *Rebbe* was visibly moved by this request, and he acquiesced to bless the girls. Shortly before the *Kol Nidrei* service, one of the most profound, defining moments of the year, as Jews are about to usher in the holiest day of the Jewish calendar, all of the girls lined up at the window to the *Rebbe's* room. He wrapped his hands in a scarf and placed them on the head of each girl and, with great emotion, tears streaming down his face, he blessed each one in the memory of the holy souls who had perished in the Holocaust. This was "*b'soch baiso*."

Va'ani Tefillah

ולעולם לא נבוש כי כך בטחנו

U'lolam lo neivosh ki bechah batachnu.

May we never be put to shame by the level of our bitachon, trust in You.

We ask Hashem to help us achieve a level of trust in Him that will allow us to face the Heavenly Tribunal without shame. When we "arrive" in *Olam Habba*, we will be asked, "Did you truly have *bitachon* in Hashem?" Our answer will be truthful, because only truth reigns there. Thus, it is our prayer that our answer to this most compelling question be a resounding, "Yes!" This prayer is most unique in its message. When we pray to Hashem, we usually ask to be spared pain, anxiety, etc. This is the first time that we ask to be spared shame. After all, if a person wants to be spared from shame, let him act properly. Perhaps the reason is that in this *tefillah*, we pray for five groups of people who have earned great distinction for their total commitment to Hashem.

When we pray for ourselves, our mind is focused on ourselves and on our actions. It is only about me/us. Shame is relative. When we first pray for others who are indisputably worthy of praise and then we ask that our portion be included with them, we are suddenly confronted with comparison issues. Are *we* worthy of being in their shadow? Do we have a right to ask to be included with them? This is why we ask Hashem to help us be worthy of giving an affirmative reply to the questions of the Tribunal.

This publication is available worldwide via email and e-readers.

For info call: ISRAEL 02 532 6058 / USA (216) 371-7609 / UK 0208 420 4821

or e-mail: peninim@dvar.info

לזכות רפואה שלמה מלכה בת רחל

Sponsored and Printed by: www.ramapost.com RAMAPOST
MARKETING | DESIGN | PRINT | MAIL

Parashas Shemos

The Perfect You

"I'm hungry Imma. What's for dinner?"
 "Let's begin by washing for bread, Avi."
 "Okay, Imma. Those slices of challah left over from Shabbos look delicious. May I have a few pieces?"
 "Sure, Avi. However, first make your bracha of 'hamotzi' on this."

Avi's mother hands him a small roll of dark bread. It looks a little old. It is certainly not as nice and tasty as the challah.

"Imma, I would much rather make my bracha on the yummy challah than on this old dark bread. Are we not supposed to make our bracha over the food that is more choshuv (important)?"

"True, Avi. However, this dark bread has a very big maaleh (advantage) over the challah. It is shalem – a complete loaf."

"Yes, but the challah has many other points that are superior – taste, aroma, appearance."

"You are right, Avi. Therefore, we must look at how Hashem defines chashivus (importance). What is more choshuv in His eyes? He looks at shelaymus (completion) as the most important thing when making a bracha of hamotzi. It outweighs taste, freshness, and all of those other features."

"Amazing, Imma."
 "Avi, I will tell you something even more amazing, Avi. Rav Yerucham Levovitz uses this example (which is from the Alter of Kelm) to teach us an important principle in avodas (serving) Hashem. The most significant thing that you can achieve in life is shelaymus. Spiritual perfection is life's greatest accomplishment. We see this point brought out in the parasha. The verses list the Jews who went down to Mitzrayim with Yaakov. Then it states that Yosef was in Mitzrayim (Shemos 1:5). Rashi points out that we already know this fact."

"Why does the Torah have to repeat it?"
 "Rashi answers that Yosef remained a tsaddik in Mitzrayim. Despite all of the tests, he stood fast in his righteousness. He achieved shelaymus."

"How can we relate to spiritual perfection, Imma? Physical things are real to us. If you tell me I have to build a perfect building, I can relate to that. I must start by digging the foundations correctly. Then I must build the structure. I have to install the plumbing and wiring. The last step is the finishing. If everything is done

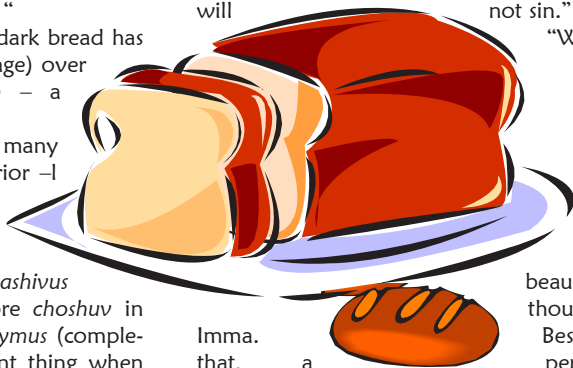
exactly according to the plans, it is shalem. However, if you tell me that I have to do a mitzvah perfectly, my first instinct is to begin looking for shortcuts."

"Wonderful, Avi! Rav Yerucham stresses the exact same point! What is the solution? We have to work hard at keeping reality in perspective. The spiritual world is the real world, and perfect mitzvos are life's greatest achievement. Don't let other things cloud your view."

"Do you have a thought that I can focus on – like a motto to remind me what I should be doing?"

"Yes, Avi: yiras chet (fear of sinning). Rav Yerucham says that this will bring a person to shelaymus. One who is fearful of ruining his beautiful pure neshama (soul) will not sin."

"What a

beautiful thought,

Besides that, a person

should be afraid of the punishment that he will receive for his aveiyros (sins). We see people suffering because of aveiyros throughout the Torah. We see a lot of suffering during the slavery in Mitzrayim in this week's parasha."

"Excellent, Avi. You are a very smart boy if you use this as a motivation to keep you from sinning."

"I want to be shalem, Imma. Just like Yosef HaTsaddik. I want to be the best me that I can be."

"You are off to a great start, Avi."

Kindertorah . . .

What does shelaymus mean? Being the best you. Everyone is different, born with different talents. Your job in this world is to use what you have to the maximum. Build a beautiful perfect spiritual building. How do you do this? By staying far, far away from aveiyros. They will weaken your building, and eventually knock it down. Keep in mind that aveiyros are terrible for you. They ruin your life, and you receive very unpleasant punishments for them. If you do this, you are on your way to perfection. It is a life-long job. Start now, kindertorah. Set your eyes on life's greatest goal – perfection!

Our Part -- His Part

The Jewish people suffered terribly in Mitzrayim. Pharaoh decreed that all Jewish newborn males be thrown into the river. Moshe Rabbeinu's mother attempted to save her son by setting him afloat on the river in a watertight basket. At that time, Pharaoh's daughter was going to bathe in the river. She saw the basket, reached out her hand, and took it (Shemos 2:5). Thus, Moshe Rabbeinu was saved. The Malbim points out the hasgacha pratis (Divine supervision) involved in Moshe's salvation. Firstly, the daughter of the king was very tsnuah (modest) and did not usually go to bathe in a public place such as the river. Secondly, her servants, who usually accompanied her everywhere, did not accompany her down to the water. If they had been with her, they would have seen her violate her father's decree by saving the child. Thirdly, Pharaoh's daughter saw the basket, although it was hidden among the reeds. The gemora (Sotah 12b) relates that although the basket was far away from her, she reached out her hand, a miracle happened, and it stretched many cubits to the basket. To reach the basket seemed impossible, however, she made a small effort, and Hashem did the rest.

Kindertorah . . .

We cannot despair, even if a problem seems overwhelming. We should make our best attempt to solve it, although our efforts seem insufficient. If we merit success, Hashem will take care of the rest. Moshe Rabbeinu's mother set him afloat in a basket on the river. Was this enough to save him? Maybe not. After all, the basket could turn over and he would drown. No one might ever find him, or an animal might find him. Hashem guided the events to ensure that the right person was in the right place at the right time to save him. The Chofetz Chaim says that Pharaoh's daughter knew her hand was not long enough to reach the basket. Still, that did not stop her from trying. She stretched it out as far as she could, and Hashem did the rest. We learn from her that we need only to do our part, and leave the rest up to the Almighty.

Name Your Star

**ואלה שמות בני ישראל הבאים" 1:1
"מצרימה, את יעקב איש וביתו באו"**

"And these are the names of the children of Yisroel who were coming to Mitzrayim; with Yaakov, each man and his household came." Rashi says that although Hashem counted them by their names in their lifetime, He counted them again after their deaths to make known how precious they are to Him. The B'nei Yisroel are counted by name because they are compared to the stars, that He brings out and brings in by number and by their names, as it says in the Posuk in Yeshaya 40:26 "המוציא במספר צבאם לכלם בשם יקרא" – "He Who takes out their hosts by number; He calls them by name." Why are Klal Yisroel compared to stars, and why is there a need for the stars to be brought out by their number and their name?

The end of Sefer Bereishis tells us of the death of Yosef, and Sefer Shemos begins by telling us the names of the B'nei Yisroel. Rashi explains that due to Hakodosh Boruch Hu's love for Klal Yisroel, He counts them again, as B'nei Yisroel are compared to stars. As long as Yaakov Avinu was alive, although his sons, the שבטי י-ה were complete Tzaddikim, nonetheless, the same way stars do not illuminate by day, they did not illuminate. The reason that they did not illuminate by day is because the great light of the sun overpowers the star, and for the most part causes it not to be seen. However, once the sun sets, then the illumination of the stars can be seen. When Yaakov Avinu died, the righteousness and greatness of Yosef was seen, for Yosef was the most similar to his father, and Yaakov taught him everything he learned in the Yeshiva of Shem and Eiver. However due to the greatness of Yosef Hatzaddik, which was greater than that of his brothers, the righteousness and greatness of the rest of the Shevatim was not revealed until the passing of Yosef. The Torah repeats the names of the other Shevatim in the beginning of Sefer Shemos, after telling us of the passing of Yosef Hatzaddik, for just as stars are illuminated after the sun is no longer there, so too here, after the passing of Yosef, who was like the sun at that time, it caused the Shevatim, the stars, to shine brightly as never before. Being that this was a new level of illumination for them in the world, the Torah repeats their names here. Just as the stars are not beloved as much until the sun disappears, so too now that the sun was gone, they became more beloved. (חתן סופר)

Why does the Posuk say, "הבאים" – that were coming, when it should have said, "אשר באו" – that they came – for we were already told in Parshas Vayigash that they went down to Mitzrayim? It says in Parshas Vayigash, "ויברך על צואריו עוד" – upon which Rashi explains that Yaakov recited Krias Shema when he was reunited with his long-lost son, Yosef. The Seforim Hakdoshim explain that when Yaakov Avinu saw Yosef at this time, he was overcome with a great love for him, and Yaakov wanted to channel that love to Hakodosh Boruch Hu, so he recited Krias Shema. The Zohar Hakodosh says that Yosef being sold to Mitzrayim was really that which was very beneficial to Klal Yisroel. Mitzrayim was a place of intense Tumah. Yosef Hatzaddik, with his great holiness and purity, made places in Mitzrayim holy, so that Klal Yisroel would be able to enter Mitzrayim, and be able to withstand the Tumah of the land, until they would be Zoche to be redeemed. Yaakov Avinu also infused much Kedusha into the land, as Chazal tell us that Yaakov Avinu was Zoche to Kedusha, not in the right place – meaning that he was able to take a place devoid of Kedusha, and infuse it with much Kedusha, as if it was the Bais Hamikdash. Yaakov took the Kedusha from the Bais Hamikdash and neutralized, and overpowered the Tumah of Mitzrayim, so that Klal Yisroel could survive. The Torah is alluding to us here of the Kedusha that Yaakov placed into the land of Mitzrayim. Klal Yisroel needed to always be "coming" – as if they were never fully in the land, for although Yaakov did infuse it with some Kedusha, they still needed to ensure that they not learn from the wicked ways of the Mitzriyim. "את יעקב איש וביתו באו" – "ביתו" refers to the Bais Hamikdash, for Yaakov brought with him the Kedusha of the Bais Hamikdash so that Klal Yisroel would not be swept up with the Tumah of the land, and be Zoche to the Geulah. (מהר"א מבעלזא)

It says in Posuk 5 that there were **שבעים נפש** – seventy souls that went down to Mitzrayim. The Seforim Hakdoshim say that the seventy souls were K'neged the seventy nations of the world. Each nation has a nature that is bad, and there is one in Klal Yisroel who needs to counteract that Midah. As long as the seventy were in the presence of Yaakov Avinu in Eretz Yisroel, the Kedusha and the Koach to fight evil were not apparent in the seventy souls, for the Kedusha of Yaakov was so great that it overshadowed them. However, once they

entered the land of Mitzrayim, a place of filth and degradation, then the attributes and Kedusha of each one became apparent – each one of the seventy on their own. "ואלה שמות בני ישראל הבאים מצרימה" – When they entered Mitzrayim, then each one had his own name. Until this point in time, את יעקב איש וביתו באו – Yaakov was there with them in Eretz Kna'an, and their names were unknown. This is what Rashi means that they were compared to the stars during the day, when the sun is out – Yaakov Avinu, their light is not apparent, but in the darkness, their light shines brightly. (אך פרי) תבואה)

The stars are really very bright, but because they are so far from us we cannot see how bright they truly are. While the stars do not appear very bright to us, we see the sun burning brightly. Yaakov Avinu was compared to the sun, which is a blinding light for it is so strong and powerful. When the light of Yaakov Avinu was extinguished from this world, upon his passing, the light of the stars became more apparent. The stars are only seen when the sun is not there, for the light of the sun is overpowering. In the darkness of the night, the stars can be seen. There are two important things we are being told here: We must never forget the sun, and we must remember that we are stars. We must not forget from where we come from. Our Mesorah is great, going back to Yaakov Avinu; he is a representation of the three Avos Hakdoshim, and we must never forget that. Yaakov Avinu did not die. It is because of them that we are Zoche to what we are and what we have. At the same time, we must know that each and every one of us is our own star.

The stars are not all equal, for they vary in size, shape and illumination – yet they are all important. Each one has their own name and number, for each one has their own unique qualities, which makes them special. Hakodosh Boruch Hu told Avrohom Avinu that He would make Klal Yisroel as plentiful as the stars. Not only are there a lot of stars, but they all have their own unique qualities to them, and their own shine. Our job on this world, is to work on bringing out the most brightness from our "star" as we can, for we are all truly stars. May we be Zoche to utilize the Kochos that Hakodosh Boruch Hu gave us to serve Him properly, and be an illuminating light for ourselves and the entire world.

PARSHA WITH

Rabbi Shmuel Brazil

YESHIVA ZEEV HATORAH

www.zeevhatorah.org

For sponsorship and to subscribe please email Yaakov@zeevhatorah.org

PARSHAS SHEMOS

THE "H" FACTOR'S ROLE IN OUR AVODAS HASHEM

The Torah tells us that Yocheved and Miriam who were the head midwives of the Jewish Nation, had two other names Shifah and Puah. Our *Chazal* give an explanation to these two names which were added. These names describe their meritorious actions. Shifra who was Yocheved, was called so because after the delivery of the new born, she would wash and cleanse him from the blood and waste that accompanied his birth. Puah who was Miriam, was called so because she would make soothing and comforting sounds like pu pu for the newborn baby who just entered a strange world. Let us think about this for a second. What midwife or nurse wouldn't do the same? It might almost seem questionable why the Torah went out of its way to "reveal" to us what seems to be the norm and even expected behavior in after birth? In fact, Rashi himself writes that Miriam did this *כדרך הנשים* who try to appease the crying newborn?

The *Baalei Mussar* have coined this phrase "It is not the deed that makes the man but rather the man who makes the deed". Two people can be eating from the same *Korban Pesach* but one is looked upon as a *tzadik* and the other a *poshaiah* (Horiyos 10b). It all depends upon the degree invested of purity of intention and passion of the heart of the individual fulfilling the mitzvah. Let us take a look of an incredible *gemarah* in Moed Katan 28 and its interpretation which testifies to this fundamental. The *Malach Hamaves* could not take away Rav Chiya's life because of his constant merits. One day he transformed himself into a pauper and knocked at his door and asked for some bread. Rav Chiya immediately fulfilled his wishes. It was then that the *Malach Hamaves* revealed himself with a fiery appearance and rebuked him by saying that for the poor person you would perform a *chesed* and have *rachmanus* but for me who must take your life you refuse to do so. Upon hearing this Rav Chiya immediately surrendered his life.

What was the logic behind the *Malach Hamaves*'s comparison of performing an act of *chesed* to a poor person and giving up one's life to the *Malach Hamaves*? The answer is that with our naked eyes we can only detect superficiality an act but cannot realize what I call the **H Factor** which is the simultaneous experience in one's inner chambers of his **Head**, and **Heart** in the background of his personal **History**; for instance if this time he is upgrading his fulfillment and therefore challenged even more so. If we had the *Mitzvah Microscope* to examine the H Factor we would realize that when Rav Chiya acted with *chesed* to the pauper he did so with all his might, heart, and with the deepest and purest of intentions. He reached the point of *deveikus* that he was prepared to give up his life during the performance of this mitzvah. As the *Chidushei Harim* explained the *chait* of Nadav and Avihu, that when performing a mitzvah,

PARSHA WITH

Rabbi Shmuel Brazil

YESHIVA ZEEV HATORAH

www.zeevhatorah.org

For sponsorship and to subscribe please email Yaakov@zeevhatorah.org

one must attain a *madraigah* of such *deveikus* that his *neshama* actually departs from his body. It miraculously returns because it is on the heel of the fulfillment of the mitzvah as the *passuk* says (Vayikrah 18,5) וחי בהם that through the *mitzvos* new life is given. The only unfortunate component with the total *mesirahs nefesh* of Nadav and Avihu was that their act of *mesiras nefesh* was not in conjunction with a commandment from Hashem (Vayikrah 10,1). Hence, they did not merit the וחי בהם return of the *neshamah* which is normally experienced after one's *mesiras nefesh* over a mitzvah.

The *Malach Hamaves* saw in Rav Chiya his *mesiras nefesh* in this mitzvah of *chesed* and therefore he presented to Rav Chiya a logical comparison. If you can give up your life while doing a *chesed* to a poor person, then you can give up your life and do a *chesed* for me as well.

Rav Moshe Weinberger Shlita of Aish Kodesh related that many years ago he went to visit the Amshinover Rebbe Shlita in Bayit Vegan. As the *gabai* brought him into the waiting room, he removed his coat and hung it in the closet. It was then that his eye suddenly caught sight of a Monopoly Game lying at the bottom of the closet. Curiously he asked the *gabai* whose game is it? The *gabai* answered the Rebbe's. Rav Moshe couldn't fathom such an answer after knowing the incredible *deveikus* of the Rebbe and he asked why would the Rebbe own such a game? The *gabai's* reply was in order to play with his children. Wow! An individual who is known to be above time and schedule because of his intense *Avodas Hashem*, an *avodah* in which even a *Shalom Aleichem* handshake to another Yid takes a year and a *Yovel*, yet he finds time to play Monopoly with his young children. Amazing!

However, the real amazing factor that we must recognize here is that there is no casual or rote *avoda* by the *Oveid Hashem* anytime. The intensity and depth of his H Factor even while experiencing this seemingly playful act of *chesed*, is equal to the same degree attained with the performance of a mitzvah. One cannot imagine or detect the toil and effort that was dedicated in the Rebbe's game of Monopoly and his feelings of *chesed* towards his children. How would we know anyway if unfortunately most of the time our *avodas Hashem* borders a performance out of habit.

By Shifrah and Puah the Torah goes out of its way in order to reveal that one would be entirely mistaken to think that they treated and executed the after birth cleansing and comforting of a "Yiddishe Kind" in the same form and wholesomeness like everyone else. If that was so then there would be no need to speak about their acts of kindness. Rather *their* acts of *chesed* involved their total being, their head, their heart, and their limbs to the fullest degree possible and that is what the Torah is teaching us. To say that Rav Chiya was an individual who was compassionate to the poor is missing the mark altogether. One might even erroneously think after learning this *gemarah* that he also is on the same par with Rav Chiya. Without citing the insightful interpretation given above in this episode, we would fail to realize that we stand

PARSHA WITH

Rabbi Shmuel Brazil

YESHIVA ZEEV HATORAH

www.zeevhatorah.org

For sponsorship and to subscribe please email Yaakov@zeevhatorah.org

light years away from his level of *chesed* and *rachmanus* and that alone leaves to us plenty of room to upgrade our *maasim tovim* and change for the better.

The courageous questions that we must ask ourselves are when I do *chesed* or a *mitzvah*, how much percentage of the H Factor do I invest in it? Am I ready for spiritual retirement or am I already in it? The Chidushei Harim, even though he was a very early riser, he held back from *davening* until three hours passed. When questioned about his conduct he answered that the Zohar Hakadosh writes that upon awakening, not every limb in one's body awakens the same time. Some limbs take longer than others to awaken. However, after three hours all the limbs of a person are ready to do *avodas Hashem*. When it comes to *tefillah* we say כל עצמותי כמוך תאמרנה ה' מי כמוך that all my bones and limbs should praise Hashem declaring who is like You. If I *daven* before three hours I will be missing some of those sleeping limbs in my praise to Hashem. I am not interested in an incomplete *mitzvah*.

How many limbs, how much heart and *kavanah*, and how much intention do we invest in *our tefillos*? Even if we think we do, is there any room left to upgrade and include another limb, better focus, slower pace, more understanding of what we are saying etc? The Cambridge Dictionary gives two definitions for the word deed. The first is, an exceptional act especially good or bad. The second definition is a legal document that is an official record of an agreement or official proof that someone owns land or a building. To my understanding both definitions complement one another. One cannot possess an exceptional deed unless he owns it and is control of its navigation by activating and employing the H Factor.

The Max Factor Cosmetics which was founded by a Yid is all about external make up for the **face** and is temporal. In contrast is the H Factor which every Yid is his own internal and eternal make up artist for his **deeds**. As the Zohar Hakadosh writes that without the love and fear of Hashem, together with the passion of the heart and pure intentions, one's deed is compared to a bird without wings. Let us constantly remember that it is the Man who makes the deed that can fly and not the deed that makes the Man which is grounded.

Gut Shabbos

RAV BRAZIL

WE ARE YOUR

ONE-STOP-SHOP

TO MARKETING SUCCESS

WE ARE A ONE-STOP ADDRESS FOR ALL YOUR
MARKETING, GRAPHIC DESIGN, PRINTING & MAILING NEEDS.

We take care of all details from start to finish - under one roof.

MARKETING

DESIGN

PRINT

MAIL

SHABBOS ERUV IS COMING TO A SHUL NEAR YOU

WITH GRATITUDE TO HASHEM YOU ARE CORDIALLY INVITED
TO THE BAR MITZVAH SHABBOS OF THE

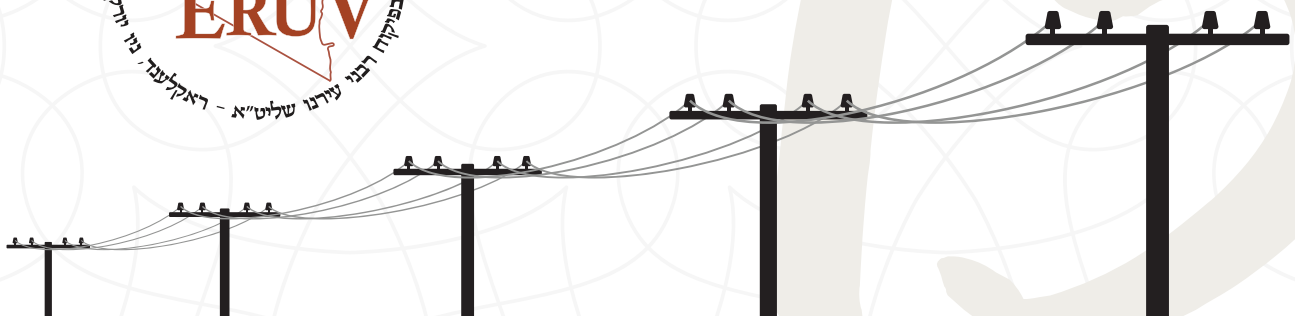
Rockland Eruv

SHABBOS PARSHAS CHUKAS, JUNE 23RD 2018

שבת פרשת חקת, י' תמוז תשע"ח

TAKING PLACE AT A SHUL NEAR YOU

SPECIAL D'VAR TORAH BY THE RAV

Would You Ignore
THESE UTILITIES?

DON'T IGNORE THE UTILITY THAT ALLOWS YOU TO *carry worry-free* ON SHABBOS

FOR MORE INFO & TO DONATE,
FIND THE DONATION SLIP IN SHUL
OR CONTACT YOUR ERUV REP

888.805.ERUV (3788)

WWW.ROCKLANDERUV.ORG

LOOK OUT FOR THE UPCOMING

Rockland Eruv Pamphlet

WITH UPDATED INFO & MAP!

COMING SOON: BI-MONTHLY MAGAZINE

בדיחות הדעת

בתחרות בינלאומית בכתיבה, התבקשו 200 המתחרים לכתוב את המשפט הקצר ביותר שמבטא את כל אלה בחד: שלום/ שלהו/ רוגע/ שקט/ מנוחה/ אושר/ שמחה.

המתחרה הישראלי כתב את המשפט הבא: אישתי ישנה" וזכה מקום ראשון.

לבצע זאת הלכה למעשה. עלינו ללמוד לחיות בשלום עם עצמנו, לאהוב את עצמנו, לאהוב את הבן זוג ולאהוב את ילדינו. מי שאוהב, משתמש עם הפה שלו, רק במילים יפות ורק בדברים טובים, כי הפה יכול לגרום להרגשה נעימה. קירוב, אהבה ושייכות. לכן כבר השבוע נתאמן בשיחה חיובית עם בן הזוג/הילד. נזכין אותו לשיחה בצורה מכובדת, במקום וזמן נוח וזכין כיבוד ושתייה. בזמן השיחה, נסיר את כל המסיחים נהייה ממוקדים בו, נסתכל לו בעיניים, נשוחח על דברים חיוביים, נמצא מה להחמיא ולפרגן ונכבד אותו. כשנרגיש בטוחים, נשוחח על מה שמפריע. בהצלחה באימונו!

יש לך סיפור תודה?
המערכת תשמח לפרסם אותו
g5812210@gmail.com

לו "אמרת תודה ונשמתי", הדיסק הכי חשוב זה "תפסיק להתבכין", והדיסקים הנפלאים על התודה: "נשיקות לבוה עולם" ו"רק תודה" וכל הפרגליות של התודה. אנחנו רוצים שהדרך של התודה וההודאה תהיה נחלת הרבים, דרך פשוטה לרבים. קשה הדרך של התודה וההודאה תתפשט בעולם, אפילו כבד לצפות לגאולה השלמה ברחמים, בשקחה ובטוב לבב. אנו רוצים שהגאולה תבוא בחדס וברחמים. וזה רק על ידי שפע, ישראל יפסיקו להתבכין וישירו לה' ויודו לה'. וזה פרגוש הפסיק: "הודו לה' כי טוב, כי לעולם תהודו" - שעל ידי "הודו לה" מוקשיכים חסד לעולם.

אמרת תודה ונשמתי
052-2240696

בסדר ברה

מטובי המרצים שלנו
עד לביתך
או לבית הכנסת

שולך

באזור מגורדיך

חוט של חסד
02-5308000

בפיקוח הרב
שלום ארוש שליט"א

הרב יוסף ממן
הרב ראובן דלהרינה
הרב מרדכי נחמיאס
הרב יוסף חיים סיטבון
הרב יונתן בלאיש
הרב שלמה גלעד

בנושאים: שלום בית | חינוך ילדים | אמונה | שמחה | ובכל נושא שתבחרו

לייעוץ טלפוני ללא תשלום
בימים ג' - ד' משעה 8-10 בערב
נייד: 054-8434435

חינוך באהבה הרב יצחק אבוחצירה

מה קורה אצל הילד?

אם זה המצב אצלנו המבוגרים, ננסה להבין מה עובר על הילד שלא מודע ולא יודע לנתח את מצבו ורגשותיו. ננסה להרגיש כמה מתסכל אותו, שדווקא האנשים שהיו צריכים לתמוך בו בזמן נפילה, ירידה ומצוקה, דווקא מי שאמור להבין את מצבו, לנחם אותו, לקבל אותו בכל תנאי ללא כל קשר להתנהגותו- דווקא הוא, שופט אותו, יורד עליו, מעליב אותו ופוגע בו. השיחה עם הילד תוכל לפתור בעיות רבות, כאשר היא מודרכת ובדרך של כבוד. אך פעמים ואנו מתקשים להשתמש בשיטת השיחה עם הילד, בגלל שהקושי בכלל לא נמצא אצל הילד, הקושי נמצא אצלנו. אנחנו מתקשים מאוד לפתור את הבעיות שלנו עם בן הזוג, ביחסים עם העמיתים לעבודה ועם השכנים- בדרך שיחה.

אימון שבועי

לכן בנושא השיחה והתקשורת הבין אישית, יש לנו בהחלט מה להשתכר, וללמד את הילדים שלנו

השיחה כפתרון בעיות פרק ד'

בשבוע שעבר הבאנו את הסיפור על הבעל הפדנט ומשחת השיניים. הרקע לכאורה למריבות של הזוג הזה, היה "צורת השימוש במשחת-שיניים", אך הוא בעיקר סיפר על "קשיי התקשורת" ביניהם. הקשיים הללו, כמעט והובילו את הזוג להחלטה שגויה. אך האמת היא, שעבודה זוגית מוקצועית על "תקשורת נכונה" הייתה בע"ה יוצרת להם חיים יפים.

היום בע"ה נתחיל בשינוי

במקרה של הזוג הזה, במקום לסבול ולהתלונן, אני מציע לבעל להזמין את אשתו לקפה ולהגיד לה: אשתי היקרה! אני רוצה לשוחח איתך על "משחת השיניים". תספר את כל מה שאתה חושב ומרגיש בצורה מכובדת ותנסו למצוא ביחד פתרונות שיביעו את רצון שניכם. נשים לב, שגם אנחנו לעיתים מתנהגים כהבעל הפדנט. כמה מאיתנו מתייעצים עם יועץ או רב, וכמה שומרים בלב, או בים על כל שטות! ולכן היום בע"ה נתחיל בשינוי!

סיפורי תודה אמרת תודה ונשמתי

למדו 'שערי' בתודה' והשתנו לטובה

באחד השעורים הגיעה אשה ובקשה לדבר לפני השעור. היא מורה בבית ספר חלוני. היא קראה את הספר 'שערי' בתודה', והתחילה ללמוד את הילדים לומר תודה. ובכל יום, בתחילת היום, עשתה אתם תרגיל שכל ילד כותב עמוד של תודות. היא הביאה לי את הפחפחות של התודות על מנת שאני אראה.

קראתי ויחד התפעלתי, רק לראות מה זה ילדים תמימים, איך שהם אוקרים כל מיני תודות, כל מיני דברים נפלאים... מוקש כרגש, לקרא ולהרד דקעות... והיא מספרת שההורים התחילו לראות שנוי בילדים, פתאום הם רק אוקרים תודה, הילדים נהיו הרבה יותר שמחים ומושמעים. כל היום אוקרים תודה: "כן, אפוא. בבקשה. תודה. תודה!",

חגיגה של 3 ימים
במלון לייק האוס כנרת
הרב שלום ארוש שליט"א
הפייטן יובל טייב
זמרים אורחים

17.01.19 | י"א שבט | שבת שירה
לפרטים: 050-2320100

02-5308000 LAKE HOUSE Kna'aret

אל המקורות

בבית הדין המלכותי בפולין נערכה אספת אצילים ורזונים, במהלך האסיפה "גילה" אחד האצילים את אזוניו של ידידו על עובדה מזעזעת: באחד הכפרים הנתונים למרותו, נעלמה נערה נוצרייה לפני חג הפסח והיהודים הם שהרגו אותה כדי להשתמש בדמה לאפיית מצות. האציל הציע על גירוש היהודים מפולין והחרמת רכושם לטובת המלוכה. הדברים הובאו למלך שיחתום על הגזירה. המלך נדהם לשמע עלילת הדם ושאל את יועציו האם הסיפור נכון? יועצי המלך שונאי ישראל, אישרו את הידיעה. "אם כן" אמר המלך, "אני מסכים לגרש את היהודים". לשם ביצוע הגזירה הוצרכו האצילים המשותפים בבית הדין המלכותי לחתום על מסמך גזר הדין. כולם חתמו, רק אחד מיועצי המלך, בשם וולאדק, הסתפק לחתום על המסמך. לפתע קם נרעש עד עמקי נשמתו. בקול לא לו, הצהיר: "אין אני יכול לחתום על דבר אשר ברור לי כי הוא שקר" עוד רגע בחן את עיני ידידו הפעורים

לרווחה והמשיך: "כפי שכולכם יודעים, אני יהודי טוהר, אולם אני בקי היטב במסורת היהודית ויודע את האיסור החמור של שימוש בדם. על כן ברור כי כל עלילת הדם שקר! יועצי המלך הביטו בוולאדק בהשתוממות. הם לא הבינו מה פתאום נעשה הפריץ וולאדק כה החלטי בהגנתו על היהודים. בעבר הוא חתם רבות על גזירות חמורות נגד היהודים והיה עושה צוקה מהם. עתה נראה שהוא ידיד היהודים, מה חקר לו? המלך מצדו, שמח לשמוע את דבריו הנמרצים של הפריץ וולאדק. ללא ברורים נוספים הוריד המלך את העניין מעל סדר היום. גם האצילים האחרים שכחו מכל הפרשה...

מיום זה הפך וולאדק לאיש אחר. נעור משהו בנפשו אשר לא נתן לו מנוח. הגזירה לגרש את היהודים שסוכלה אך ורק הודות להתערורת פתאומית שלו, ערערה את מונחתו. הוא נזכר בעברו, שעה שועלווילה הקטן, בשיבה, בחבריו, מוריו ורבותיו. נזכר בנישואיו ובערעו הראשונים בחיי המסחר הגדול. כיצד הצליח, וכיצד התרחק מחבריו היהודיים ומהחיים היהודיים. הוא הכיר אנשים בני אצולה, והושפע מאורח חייהם. וכשהגיע לכאן,

הוא המיר את דתו ומועלוול היהודי הפך לוולאדק, הפריץ הבודד בעמו ובאמונת אבותיו...

ימים אחדים התהלך וולאדק כסרהורר, כשמוחשבותיו לא נותנות לו מנוח. "נימוסי" האצילים כבר לא היו לרוחו. "אם הם מנומסים איך הם יכולים להתאכזר כן" הרהר. לבסוף החליט שעליו לחזור ליהדותו. הוא ידע כי לא יהיה זה קל. סכנה גדולה תהא נשקפת, לו ולכל עמו. לבסוף נזכר כי באחד הכפרים הנתונים למרותו מתגורר רבי קדוש, ששמע עליו רבות. הוא יצא לדרך באומרו כי הוא יוצא לציד וישוב בעוד מספר ימים.

נכנס הפולני אל החדר הרב ומבלי גינוני נימוס, שפך לפני הרב לבו בבקשו לסייע בידו לחזור ליהדות. הרבי נדהם לשמע הבקשה וניסה להניאו מרצונו, כדי לבדוק את ישרות דבריו. אולם האציל היה נחוש בדעתו. הוא הבטיח לרבי כי ימלא אחרי דבריו אם רק יחזירו ליהדותו. עודו

מהסס בכנות דבריו של וולאדק-ועלוול קרא הרבי לפתע: "לך מביתי! אין לי עסק עם אנשים רשעים!" עיניו של וולאדק החלו לזלוג דמעות, "וכי אין לך רבי, דרך של תשובה להורות לי, האין אני יכול לחזור בתשובה? הלא לימדונו חכמים שישנה דרך סלולה של תשובה עד כסא הכבוד". נפל הפריץ על הרצפה כשהוא גועה בבכי ומפיו נשמעות יבבות. עכשיו כבר ידע הרבי את טוהר כוונותיו של "הפריץ" הוא הבין כי לפניו מקרה של נס מהשמים והשם יתברך, סיבב את הדברים כך שהיהודי יחזור ליהדות. הוא הרים את וולאדק חיבקו ונשקו: "אשריך! בשמיים קיבלו את תשובתך" הרבי הדריך את הפריץ מה עליו לעשות כדי לחזור ליהדות. הוא בירך אותו לשלום ולהצלחה ווולאדק-ועלוול יצא לדרך. הסוס, עליו רכב, חזר בלעדיו וכולם חשבו שהוא מת ביער בעת הציד.

כששטורי הקיסר חיפשו את גופתו של וולאדק, נדד לו ועלוול ממקום למקום ומעיר לעיר עד שהגיע לאמסטרדם. שם ניגש אל הרב המקומי שעזר לו לחזור לחיק היהדות. וחי כיהודי שומר תורה ומצוות המדקדק קלה כבחמורה עד סוף ימיו.

הרע - אין לך סיכוי, כי הוא שולט על כל איבריך והיצר הטוב שלך הוא כקליפת השום לעומתו. אבל כאשר אתה מחזיק בחרב התפילה - רק אז אתה באמת מגביר את היצר הטוב שלך, ויש לך סיכויים טובים לנצח במלחמה. ה' אתך ולצדך, כוח היצר הטוב שבך גובר באופן משמעותי, ואז היצר הרע הוא כקליפת השום לעומת היצר הטוב.

על פי זה אני אומר שהיצר הטוב האמתי הוא התפילה וההתבודדות, פשוט לעמוד לפני ה' ולבקש את עזרתו, לעשות משפט וחשבון נפש ולהשקיע שעות בתפילה לביטול היצרים הרעים והדחפים הרעים שלך. וזו הבחירה היחידה שלך!

ויוצא מכאן דבר מדהים אבל אמת: בלי תפילה, ובלי זמן קבוע וימויני להתבודדות - אין לאדם יצר הטוב כפשוטו!

לכן חייב כל אחד לשנן לעצמו את המסר היוצא למסקנה:

"בלי תפילה אני אפס, ועם תפילה אני כול יכול".

הדרך היחידה לניצחון

אדם יכול ללמוד תורה ולקיים מצוות ואין לו יצר הטוב. הוא בסכנה עצומה שיום אחד יתעורר היצר הרע מרובצו ויבלע אותו חי. ביום פקודה ומלחמה - אין לו נשק להגן על עצמו מפני היצר הרע וחילותיו. ואילו כאשר אדם אוהז בחרב התפילה - רק אז הוא באמת מוגן. רק אז יש לו סיכוי לעמוד במלחמה ולנצח ולהכניע באמת את היצר הרע.

וזה המסר החשוב ביותר כעת שאנו עומדים בפתקם של ימי השובב"ם המסוגלים לתיקון פגמי הברית. כולנו רוצים לנצח את היצר הרע הכללי של התאוה הנוראה ששולטת בעולם והורסת אותו. אבל עלינו לדעת ידיעה ברורה שאנחנו כשלעצמנו איננו יכולים להילחם ולנצח. זה היצר הרע העיקרי שלנו ויש לו כוח אדיר לעומת היצר הטוב. ואם אדם לא יקבע לעצמו זמן בכל יום להתבודדות ובזמן הזה יתפלל ויבקש את עזרתו של הבורא כמו שלימדו אותנו הז"ל שאלמלא הקדוש ברוך הוא עוזרו לא יכול לו - המלחמה שלו אבודה.

ואמנם למדנו מהמקורות שעליך לדעת היטב שיש לך יצר הרע והוא חזק מנך והיצר הטוב שלך הוא אפסי, אבל המסקנה והחיזוק הגדול העולה מהמאמר הזה הוא שתדע שאם תכריח את עצמך לעסוק בתפילה בכל יום ותבקש את עזרתו של הבורא - אתה בוודאי תצליח ותנצח את היצר הרע.

שלמה

העלון שמכניס את אור האמונה לביתך
לעלון "חוט של חסד"
דרושים מפיצים ברחבי הארץ
058-4827425
תכנית המנויים של עלון "חוט של חסד"

- שתי ספרים לבחירה
- 40 יום תפילה בכותל
- 77 עלונים של "חוט של חסד"

חזק! חזק! חזק!

שיעורי הרב בדיסק און קי

להזמנות: 052-2240696

רבי שלום ארוש שליט"א החיים הטובים

גן הדעת

חידושים לפרשת שבוע

פנינים חסידות ברסלב

נזקרים היו אנ"ש קאה, לבלי לגרום לשום מַחֲלָקָה וּמִחוּסֵי בְּבֵית הַנְּסִיָּה, וְאִפְלוּ בְּיוֹם יָאֲרָצִיִּים וְכִדְרוּקָה לֹא הִתְגַּדְּדוּ וְהִתְפַּלְּל דְּזִקָּה לְפָנֵי הָעָמוּד, וְכֵן לֹא נְדָחְקוּ לְקַבֵּל דְּזִקָּה עָלֶיהָ לְתוֹרָה, וְכִדְרוּקָה בְּשֹׂאָר כְּבָדִּים. (שי"ט ד-קעא)

נוהגים היו להתפלל בכל יום על כלל ישראל שְׁיִזְכּוּ וְיִשְׁוּבוּ בְּתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה. (שם ד-קעב)

בני הבר-מָצוּהָ היו נוהגים לְרוֹשֵׁשׁ בְּפְעוּתֵהּ הִבְר־מָצוּהָ תוֹרָה מִלְקוּטֵי מוהר"ן עִם ה"הלכה" שְׁפִסְפֵר "לקוטי הלכות" הפיוסדת עליה. (שם ד-קעג)

א. ב. של החיים

'צעקת הלב' גבוהה יותר מקעקה בפנה.

מעלת הצעקה לא נקודת בעצמתה, אלא עד כפה היא יוצאת מעיק הלב.

תצעק לה' במחשבה אחת ויחידה: 'אני תיב' ישועה מידי! ואתה רוצה להשיע אותי!

"מפועקים קראתיך" - מעקק הלב.

פְּשׁוּעָעִיקִים מְכָל הַלֵּב בְּאַמוּנָה שְׁלֵמָה פּוֹעֵלִים.

אָפְסָר בְּשֹׁעָה אַחַת שֶׁל צֶעֳקָה אֶמְתִּית לְכַעַל קַח שְׁלֹא פּוֹעֵלִים גַּם בְּקֹאֵה שְׁעוֹת.

בארץ מצרים, ולכן ויאקור אל עמו שהם כל איברי הגוף הזה עם בני ישראל רב ועצום מפניו, "המדתה" מנהל זו שיח תמידי עם הגוף ואומר לו, בוא נאכל משהו, בוא נתפנק קצת בתענוגות החושים לפני שבני ישראל שהם כל כוחות נפש החיוביים יתאחדו ויקומו נגדנו, צריכים להסיח דעתו הבה נתחפקה לו, שלא יצא מצב בו תקראנה מלחקה, ויצליח השכל לשכנע אתכם להשתעבד לו ולא לי. ככה מדבר פרעה אל איברי הגוף המיוצגים בארץ מצרים, הוא אומר להם, השכל של איש הישראלי הוא לא כונוי, הוא לא יפנק אתכם, לא יהיה לכם כל מה שאתם רגילים בו, אתם תסבלו, הוא יקח אתכם לבית המדרש, יאלץ אתכם לקרוא בקול רם, לעמול קשה בתורה ובתפילה, אני מומליץ לכם להקשיב לי, תזרמו עם המוכר והידוע לכם, אל תחפשו לעשות שינויים גדולים מדי "מצרים, הכי טוב בבית".

כך מתארת לנו התורה את קולו של פרעה בתוכנו, הוא קולו של הכח המדמה שאיברי הגוף והחושים סרים למשמעתו באופן כמעט לא בחירי, והכלל הגדול אותו צריכים לזכור הוא שלא משנה מה יעשה אדם, פרעה תמיד ישאר מלך מצרים! ואין עצה ואין תבונה עבורו כי אם צעקה, כמו שמספרת לנו התורה, שרק כאשר בני ישראל צעקו מעומק הלב עד שהתקיים בהם "וַיָּאֵת צֶעֳקָתָם שְׁמִיעָתִי" הקב"ה עזר להם והוציאם ממצרים אל השלב הבא, אל ים סוף, כשלב המקדים למלחמת המדבר בדרך לארץ ישראל, הארץ המובטחת.

"יצרו של אדם מתגבר עליו בכל יום ומבקש להמיתו, ואלמלא הקב"ה עוזרו אין יכול לו" במשפט מתוסמכת זה מודיעים לנו חז"ל אמת נוקבת, בתוכך יש יצר הרסני שכל מטרתו להמית אותך, ואין לך שום סיכוי להציל את עצמך בכוחות שלך, אתה חבוש, ואין חבוש מתיר עצמו מבית האסורים. מה שכן יש ביכולתך לעשות, זה לצעוק אל ה', לבקש עזרה מכי שיש בידו להציל אותך.

זה תמצית השכל אותו צריך לדעת, לעולמי עד תזדקק לעזרתו של הבורא, ברגע שתלך עם הכוחות שלך לבד פרעה ימית אותך, אם לא בגשמיות אז ברוחניות, ועל זה מודברת פרשת שמות, כיצד הכח המדמה דואג להמית את האדם, כי מצרים מייצגת את מיצרי הגוף תאוותיו וצרכיו, ופרעה הוא הכח המדמה המושל בארץ מצרים, והוא עושה זאת דרך הזיכרון, מעורר אותנו אל מה שאולי יעשה טוב, שיענג אותי שוב כמו שהתענגתי פעם, כי הדמיון הוא הזיכרון, והזיכרון מטבעו תמיד מושך אל התענוג המוכר והידוע.

זה שאמרת התורה יקם קולך תדש על קצרים; אָשֶׁר לֹא יָדַע אֶת יוֹסֵף, היינו שהכח המדמה אינו מכיר בתוספות השכל והדעת שהאדם מוסיף לא משנה מה אדם יעשה, כמה הוא ילמד יתפלל או יקדש את עצמו, יצרו תמיד יתחדש עליו להמיתו, פרעה מלך מצרים לעולם לא יודע את יוסף, הוא לא יודע, והוא גם לעולם לא ידע, כי הוא לא רוצה לדעת ואין זה תפקידו, הוא תפקידו להמשיך למושל

שו"ת של חסד ע"י בית הוראה-חוט של חסד

הרה"ג ר' ירון אשכנזי שליט"א ר"כ חושן משפט בישיבת "חוט של חסד"

קו ההלכה הספרדי: 3030 * ☎

עד שמיני עצרת (שמחת תורה).

האם מותר להפסיק ביבור באמצע קריאת שניים מקרא, ומה הדין אם צמא מאד ורוצה לשתות מים?

המדקדקים בהלכה מקפידים שאינם מפסיקים לשום דבר באמצע קריאת שניים מקרא ואחד תרגום, עד שגומרים את קריאת כל הפרשה. (אלה רבה ועולת שבת ובאר היטב סימן רפ"ה). אמנם הצמא ביותר, רשאי להפסיק לשתות ולברך תחילה וסוף. כף החיים (סימן רפה סעיף קטן ט"ז).

מי שהתחיל לקרוא שנים מקרא ואחד תרגום אחר תפלת שחרית, ובאמצע קריאתו נתבקש לקרוא לפני הקהל איזה דבר הלכה, האם יכול להפסיק את קריאתו ולומר את ההלכה, או שבכל אופן אסור להפסיק?

רשאי להפסיק מקריאתו, ולזכות את הרבים בקריאת דבר הלכה. ילקוט יוסף (סימן רפ"ה סעיף ד') בשם מרן הרב עובדיה זצ"ל.

חיוב קריאת שניים מקרא ואחד תרגום מידי שבת

איש חי (פרשת לך לך סעיף יא), וכף החיים (סימן רפה אות לו).

מי שלא מבין את התרגום, האם הוא פטור מלקרוא את הפרשה עם התרגום?

אף מי שאינו מבין כל כך את שפת התרגום, עליו לקרוא את הפרשה שנים מקרא ואחד תרגום, משום שגם התרגום ניתן ביסוד (הסמ"ג בשם רב עמרם גאון). וירא שמים יקרא גם תרגום וגם פירוש רש"י על הפרשה. שלחן ערוך סימן רפ"ה וכמבאר בשו"ת יחזקאל דעת חלק ב' (סימן לז). ע"ש.

מתי הזמן הראוי לקרוא שניים מקרא?

מונהג חסידיים ואנשי מעשה לקרוא את הפרשה שנים מקרא ואחד תרגום בערב שבת בלי הפסקה באמצע, פסקו בפסוק עם תרגומו, וכן כתב בספר יסוד ושורש העבודה (ענייני שבת) וזה לשונו "והיה ביום השישי, תיכף אחר תפילת שחרית יזהר האדם לקרות הפרשה שניים מקרא ואחד תרגום". ומצוה מן המובחר שישלים לקרות הפרשה קודם שיאכל בשבת בבוקר, ואם לא השלים קודם האכילה, ישלים אחר האכילה עד המנחה. ויש אומרים שיכול להשלים עד יום רביעי, ויש אומרים שיכול להשלים

מהי מעלת הזוכה לקרוא שניים מקרא ואחד תרגום מידי שבת בשבת?

בגמרא מסכת ברכות (דף ח') מבואר שכל הזהיר בקריאת שניים מקרא ואחד תרגום מאריכינן לו ימיו ושנותיו. והפוסקים הביאו שיש נוהגין לומר שניים מקרא ואחד תרגום ביום שישי, ולא להמתין עד שבת. ובספר בת עין (ליקוטים) כתב שזו סגולה ועיזיה לאדם שיוכל לקשר מחשבתו בשעת התפילה בשבת ולהתפלל בנונה, ולכן טוב לקרוא את הפרשה דווקא ביום שישי קודם השבת.

האם צריך לקרוא גם את ההפטרה של השבוע שניים מקרא ואחד תרגום?

הקורא את הפרשה שנים מקרא ואחד תרגום, מן הדין אינו צריך לקרוא את ההפטרה כלל, ומכל מקום נהגו לקרוא גם את ההפטרות פעם אחת, ואינו צריך לקרואה שניים מקרא ואחד תרגום. בן

לשמע אמונה כל יום כל היום
קו האמונה 02-6444250

חוט של חסד

גיליון לכל בית יהודי | בנשיאות הרב שלום ארוש שליט"א

פרשת שמות

גליון 602 | כ"א טבת תשע"ט

ר"ת	יציאה	כניסה	
18:00	17:23	16:08	ירושלים
17:57	17:24	16:23	תל אביב
17:57	17:22	16:14	חיפה
18:01	17:26	16:27	באר שבע

לישועה שלך, או להקדשת העלון

הזמן את העלון עוד היום | 02-5308000

העלון מופץ ב- 30,000 עותקים

מאמר ראש הישיבה

שלב ראשון בדרך לניצחון: מודעות עצמית

הרע - זה מה שסולל בפניך את הדרך להכיר את המונגונים הפנימיים שלך ולשלוט ביצרים שלך כפי שמיד נסביר בעזרת ה'.

התורה חקקה לנו כלל ברזל בתיאור טבע האדם: "יצר לב האדם רע מנעוריו". וחז"ל הקדושים מחדדים את היתרון הבולט והמשמעותי שיש ליצר הרע (אבות דר' נתן טז): "אמרו: שלש עשרה שנה גדול יצר הרע מוצר טוב. כמעט אכזב של אדם היה גדל ובא עמו... לאחר י"ג שנה נולד יצר טוב...".

ובהמשך אומרים חז"ל יותר מזה, שליצר הרע יש שליטה מוחלטת על האדם: "בזמן שאדם מחמם את עצמו והולך לדבר זיקה - כל אבריו נשמעין לו כפני שיצר הרע מלך הוא על מאתים וארבעים ושמונה אברים. (ואילו) כשהוא הולך לדבר מצוה - התחילו קוֹתְעִין (מלשון ענין) כל אבריו, כפני שיצר הרע שבמעיו מלך הוא על מאתים וארבעים ושמונה אברים שבאדם ויצר טוב אינו דומה אלא למי שהוא חבוש בבית האסורין!".

לכאורה נראה מתוך דברי קודשם של חז"ל שאין לנו שום בחירה חלילה, והרי אנו מואמינים בני מאמינים בכך שלכל אדם ישנה בחירה חופשית לסור מרע ולעשות טוב?

הופכים את מאזן הכוחות לטובתנו

לכן חידשתי בסייעתא דשמיא, שאכן היצר הטוב באדם הוא חלש מאוד, כי היצר הרע הוא הבסיס של האדם והוא השולט בו. אבל כאן אני רוצה באמת להפתיע אתכם עם בשורה טובה גדולה מאוד:

היצר הטוב האמתי הוא התפילה!

כי התפילה היא החיבור עם ה', וה' יתברך הוא כול יכול ובלתי מוגבל והוא כולו רק טוב. וכאשר אתה מתפלל, אתה מתחבר עם כוח אינסופי של טוב ורק כך אתה יכול להתגבר על היצר הרע!

יוצא, שכאשר אתה מתמודד "בעצמך" כנגד היצר

לא היה בך יצר הרע?!

ואני עונה להם בדיוק באותה הדרך: "אולי תהיה עצוב ושבור מכך שיש לך רגליים? אולי תהיה שבור ועצוב מכך שאתה צריך ללכת לישון מידי פעם? אָהָה, את זה אתה מקבל, זה נראה לך טבעי ומוכן. באותה מידה בדיוק אתה צריך להבין ולהשלים עם המציאות שיש לך יצר הרע. זה חלק מוכר וזה נתן שרק כאשר תקבל אותו - תהיה מסוגל להתמודד

**לכולנו יש נתן
בסיסי שהוא
חלק בלתי נפרד
מהמציאות שלנו
והוא מוֹפֵךְ לכולנו,
ובכל זאת הוא
מפתיע אותנו בכל
פעם מחדש**

אתו. כל הרגשה שלילית או רעה לגבי לא תעזור לך כהוא זה, היא רק תרחיק אותך מהדרך להתמודדות נכונה ופורייה".

יחסי הכוחות

וכאן אני רוצה לחלק ולהפריד באופן ברור: זה שאתה מקבל את העובדה שיש לך יצר הרע - זה לא מתיר לך להישמע על ח"ו. אדרבא, ההיפך הוא הנכון, זה שאתה מקבל את העובדה שיש לך יצר

האם יום אחד קמת בבוקר והיית מופתע מכך שיש לך ידיים או רגליים? כנראה שלא. האם היית פעם מופתע מכך שאתה רעב או צמא או עייף? אני מניח שגם זה בוודאי אף פעם לא גרם לך לחשוב שמשוהו אצלך לא בסדר. בסך הכול אתה בן אדם ואתה ד"י מודע לעצמך - לאברי הגוף שלך וליכולות ולמנגונים הבסיסיים שלו.

אבל יש לכולנו נתן בסיסי שהוא חלק בלתי נפרד מהמציאות שלנו והוא מוֹפֵךְ לכולנו, ובכל זאת הנתון הזה מפתיע אנשים בכל פעם מחדש. הנתון הזה הוא היצר הרע...

כל אחד נולד עם יצר הרע. ככה הגענו "מהמפעל". היצר הרע הוא חלק בלתי נפרד מהמציאות של העולם הזה ומהמציאות הפרטית של כל אדם. זה חלק בלתי נפרד מוכר. אם כן, מדוע אתה מופתע בכל פעם מחדש לגלות שיש לך יצר הרע? מדוע זה שהיצר הרע מפיל אותך ומוחטיא אותך - זה שובר אותך ומעציב אותך? זה לא הגיוני.

תתחיל להכיר את המציאות

הסיבה הפשוטה לכך היא שהאדם הממוצע מתקשה להשלים עם המציאות. הוא נהנה להצטייר בעיני עצמו כאדם השלם וכמקור הטוב וקשה לו לקבל את העובדה שהוא מורכב מטוב ומרע, וכל שכן שהוא מופתע בכל פעם מחדש לראות עד כמה הרע עדיין גובר עליו ושולט בו.

זו הסיבה לכך שרוב אלה שבאים אלי לבכות שבורים ועצובים, באים להתלונן רק על דבר אחד: "למה יש לי יצר הרע? למה הוא מתגבר עלי ומפיל אותי?" זה לא מוצא חן בעיניהם, זה מפתיע אותם, זה מעציב אותם ושובר אותם. והשאלה הזועקת היא מדוע. וכי לא ידעת שיש לך יצר הרע? וכי חשבת שאתה מלאך? וכי יש לך מה לעשות בעולם הזה בלי יצר הרע? האם יש משמעות לתורה ולמצוות שלך אם

הכנסים של הרב שלום ארוש שליט"א לשבוע הקרוב

להזמנת שיעורים:
052-7611100

חולון

יום ה', כ"ו טבת
(19/01/23)
בי"כ ע"ש חללי צה"ל
המעפילים פינת המצודה,
בשעה 21:30

ירושלים

יום ד', כ"ה טבת
(19/01/23)
ישיבת "חוט של חסד"
שמאל הנביא 13,
בשעה 20:30

הרצליה

יום ב', כ"ג טבת
(18/01/23)
בי"כ "אור הדוע"
אבן עזרא 35,
בשעה 20:30

פְּהַדְף הַיּוּמִי

"בענין ב' שערפו ע"ע כאחד"

חולין כ"ט ב' דתנינא תזבח שלא יהו ב' שוחטין זבח א' וכו' זו דברי ר"א בר"ש שתימתא אבל חכ"א ב' שוחטים זבח א' והר"מ פסק (פ"א מפסוה"מ ה"ה) כרבנן דב' שוחטין זבח א' אך המאירי פסק כר"א בר"ש דפסול וכ"נ ד' הר"ן (קידושין דמ"ב). והנה בפרה אדומה מבו' בסוגיין דדינו כקדשים דאם בקדשים אסור גם בפרה אסור משום דחטאת קרי' רחמנא, ויל"ע לענין עגלה ערופה אם ב' יכולין לערוף כא' ולש"י הר"מ דגם גבי קדשים מותר פשיטא דגם כאן מותר לכת' ולד' הפוסקים דבקדשים אסור יל"ע כאן ד"ל דאף בע"ע כפרה כתיב בה כקדשים אלא דיש לחלק דהכא דילפי' ליה מתזבח אי"ז אלא אין בזביחה דצורת שחיטה בקדשים היא רק באופן זה אע"ג דבחולין כשר שחיטה כה"ג וכמו דמצינו (לעיל ע"א) דבקדשים צריך לשחוט את הורידים משא"כ בחולין וכמו דבעי' שחיטה ע"ג קרקע ולא באויר שזה דין דוקא בשחיטה של קדשים ולא בקבלה ושאר עבודות וגם כאן לא מצינו דב' פסולין בקבלה ואפשר דאף במליקה כשר ורק בשחיטה גילתה תורה דדוקא בכה"ג שוחטין, וא"כ פרה דבשחיטה שפיר ילפי' דבעי' שחיטה כמו בקדשים אבל בעגלה דבעריפה ל"ש למילף כלל משחיטה דלא מצינו דילפי' פרטי העריפה משחיטה רק בכללות הדברים הנא' בקדשים ילפי' ג"כ בע"ע כמו ביום ודאסורה בהנאה ולענין טרפה ומחוסר אבר ודטורה מידי נבלה אבל פרטי השחיטה פשיטא דהעריפה משונה ממנה. (נחל איתן סי"ב ס"א סק"א ע"ש עוד שהאריך בה)

משתיקתו ודיבורו של מרן החזון איש ורבנו

כי כבד פה וכבד לשון... כי הדיבור שהוא מבחינת הנשמה יש בו חיות... אבל הדבור שהוא מבחינת הגוף יפה ממנו השתיקה, והיינו דאמר בסוף פ"ק דאבות לא מצאתי לגוף טוב משתיקה וכל המרבה דברים וכו' (פנים יפות) סיפר רבי שמשון גרינמן. כי אביו זצ"ל אמר בשם דודו החזון איש על מאמר התנא במסכת אבות "ולא מצאתי לגוף טוב משתיקה", היינו לגוף ממש, (לא לנשמה, אלא לאדם - לגוף).

עוד אמר החזון איש: החפץ חיים כותב כי האדם עצל בכל אבריו חוץ מהלשון, ואני עצל גם בלשון. האם ראו אצל החזון איש זריזות מיוחדת ואיך זה מתאים מה שאמר שהוא עצל גם בלשונו, וגם הרי אמרו חז"ל (במדב"ר פ"ג) מלמד שכל מעשיהם של צדיקים בזריזות? כשהיו צריכים לעשות, הם פעלו ועשו בזריזות. ולא כתבו שצדיקים זריזים - בטבעם, אלא כל "מעשיהן" של צדיקים בזריזות. י"ז בחשו"ט ע"ד, אמרתי. כי אמש דברתי בכנס בחירות בירושלים ובקריית ספר בשם רבנו, ושאלוני, הרי מצוה בו יותר מבשלווחו, ומדוע רבנו אף פעם לא מדבר בצניבור? תאמר להם שאין לי כח לזה. ושאלתי את רבנו מתי הוא כן דיבר פעם ברבים והשיב: בבר מצוה, בחתונה ובימי שבע ברכות, לא כל יום היה סעודת ז' ברכות אצלי אבל בימים שהיה אמרתי דבר תורה בצניבור, אבל חוץ מזה לא דברתי, כי לדבר צריך להיות 'מגיד' - בעל לשון לימודים.

עוד בענין שתיקה ומיעוט דברים בפני ציבור של החזון איש, ויבחס"א רבנו שליט"א. האם רבנו עושה משהו בימי שובב"ם? זה הובא במשנה ברורה סי' תרפ"ה סק"ח ובשר"ה סי' תרפ"ד ס"ג. הענין הזה הוא של קבלה. והיה משתמע שמעתי מפי רבנו כדלהלן: החזון איש לא היה מדבר בכלל ברבים, והשיעור שאמר ביארצייט של אביו ואמו חזר עליו כמה פעמים קודם לכן עם אחרים להתרגל. ושתי פעמים הוא זצ"ל היה בכותל המערבי ושם בהיותו בכותל בקשו ממנו מאד שיאמר דבר מה, ואז פתח את פיו ואמר: אחינו כל בית ישראל הנתונים בצרה ובשביה וכו' המקום ירחם עליהם ויוציאם מצרה לרווחה.

הנהגת שובב"ם
האם רבנו עושה משהו בימי שובב"ם? זה הובא במשנה ברורה סי' תרפ"ה סק"ח ובשר"ה סי' תרפ"ד ס"ג. הענין הזה הוא של קבלה. והיה משתמע מדברי רבינו כי הוא לא נהג להתענות, ולא שמע אצלם שנהגו בזה. בעלי תשובה שואלן היום ימי שובב"ם ובירושלים יש בליל שישי סדר שלם סביב השובב"ם - לומדים בלילה ובבקר מתענים עד חצות האם לנסוע לשם, וזה לא על חשבון ביטול תורה? זה ענין. ומהו בכה"ג שזה יהיה על חשבון הלימוד? הלימוד חשוב יותר.

אִי פֶה מְרַאֵה

כל הזכויות שמורות ©

וְאֵלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הַבָּאִים מִצְרֵימָה (שמות א' א')

ידוע מה שכתב בעל הטורים כאן, רמז לקריאת הפרשה בכל שבוע, שנים מקרא ואחד תרגום, וזה לשונו: אלה שמות בני ישראל - ראשי תיבות: ו'אדם א'שר ל'ומד ה'סדר ש'נים מ'קרא ו'אחד ת'רגום ב'קול נ'עים י'שיר י'חיה ש'נים ר'בות א'רוכים ל'עולם.

ורבינו שליט"א נוהג בכל ערב שבת אחרי צהרים לקרוא את הפרשה באופן מיוחד מאוד: תחילה קורא את כל המקרא של הפרשה מתחילתו ועד סופו, ואחרי זה את כל התרגום, ובסוף קורא שוב את כל הפרשה - מקרא, מהתחלה ועד הסוף ברציפות.

וחידוש מיוחד יש לו: שכל המנהגים שמקפידים עליהם בקריאת התורה, הוא מקפיד גם באמירת השנים מקרא, אחד ההלכות הם שבפרשיות התורה בקריאת שמע, בעשרת הדברות, בקללות ובעוד כמה מקומות הוא נוהג לעמוד, ולכן גם באמירת שנים מקרא נעמד.

בתמונה הנדירה:

מרן עומד בעת שמעביר הסדרא 'שנים מקרא ואחד תרגום' ואומר את עשרת הדברות בעמידה. ניתן להבחין כי הסטנדר בו הוא משתמש כבר מכוסה במפה נאה לכבוד שבת.

בקשה:

נשמח לקבל מהקוראים מסמכים ותמונות הנוגעות לעניני הפרשה.

ליצירת קשר: ✉ ig0533145900@gmail.com

רבי יהודה הנשיא 52 בני ברק

☎ 053-3145900 📠 077-2092005

ניתן לתרום גם במכשידי "קהילות" ו"נדרים פלוס" בבתי הכנסת, יש לחוץ על לחצן "קופות נוספות" ובחיפוש 'דברי שיח', או בטלפון:

נדרים פלוס 03-7630585 שלוחה- 1586

קהילות 073-2757000 שלוחה- 4310

גיליון מס' 313 פרשת שמות
תשע"ט שנה שישית

גליון זה לע"נ אבי מורי
הרב יוסף בהרה"ג בצלאל זאב ז"ל
ואמי מורתי אסתר בת ר' יעקב זאב ע"ה
תנצב"ה
נודב ע"י בנם הר"ר אליהו שפרן שליט"א

דברי שי"ח

ממון רשכבה"ג שר התורה הגר"ח קניבסקי שליט"א

פשט על הפרשה

"למילדות העבריות" (א, טו)

בסוטה "א ב' חד אמר אשה ובתה יוכבד ומרים וח"א כלה וחמותה יוכבד ואלישבע, "ל דחז"ל הכריחו זה מהפסוק דהנה המפרשים (עי' חזקוני ואברבנאל וביאור הג' מלבי"ם והעמ"ד) כתבו דלפי פשוטו ויעש להם בתים הכונה שפרעה עשה להם בתים מיוחדים שידורו שם והושיב שם שומרים סמוך לבתים שיראו מתי המילדת הולכת ואז צוה לשוטרים המצרים שילכו אחריהם וישליכום ליאור ו"ל שגם חז"ל פירשו כן פשטי' דקרא וקשה א"כ איך יכלה להצפינו למשה ג' חדשים נהי דלא מנו לה המצרים אלא משעה דאהדרה כמ"ש בגמ' מ"מ ראו כששלחה לקרוא למילדת וע"כ שלא שלחה שהיא בעצמה היתה המילדת וקשה הא גם מילדת צריכה מילדת אחרת להולידה וע"כ שהאחרת היתה בתה או כלתה שהיו עמה בבית ועי"כ לא הרגישו המצרים, והא דמר אמר בתה ומר אמר כלתה "ל דבסברא בעלמא פליגי דמ"ס אין דרך כלה וחמותה לדור יחד וע"כ בתה היתה ומ"ס מרים היתה אז רק בת ו' שנים ולא מסתבר שיכולה כבר להיות מילדת וע"כ כלתה היתה [ואע"ג דאהרן הי' אז בן ג' מ"מ "ל דכבר השיאו לו אשה גדולה ממנו בשנים ע"י תנחומא ריש שמות מלמד שלא ירד יעקב למצרים עד שזיווג נשים לחצרון וחמול זה בן שנה וזה בן שנים ואמר' בסנהדרין ק"ד א' שהיו משיאין גדולה לקטן כדי שיהיו להם בנים הרבה].

(טעמא דקרא)

עלי שי"ח

"מילה קטנה בשער הציון נידח"

העובדא הבאה, שיש בה כדי לתת צוהר לשולחניו של שר התורה, ולהביא לחשקת התורה ולידיעתה בכל מרחביה. היה זה לפני תקופה לא ארוכה.

(שמענו אותה מכלי שני) חבורת תלמידי חכמים מירושלים עמדו להדפיס מחדש את מדרש 'פסיקתא', והגיהו אותו שוב מכל שיבושי הדפוס ודומיהן, בין השאר הם השוו אותו עם כתבי יד יקרים ונדירים, והוסיפו ציונים לכל מרחבי התורה. כידוע לתלמידי המדרשים, לפני מאות שנה יהודי בשם 'בובר' הדפיס סדרת ספרי יסוד של מדרשים ועוד, ונקראים על שמו בפ"י כל 'מהדורת בובר' ולחלקם אף הוסיף הערות והוספות. על איש זה יצא מעט עוררין, אם הוא מוסמך וכו'. בידי צוות עורכי הפסיקתא עמדה שאלה. האם לסמוך על הערה שכתב בובר או שלא. מכיון שלא מצאו מי שיסיע בידם, נכנסו לקודש פנימה, למשכנו של רבינו שליט"א, וערכו לפניו את השאלה. מה דינו של האיש ושל החיבור. רבינו שליט"א, לא נכנס לעצם השאלה, רק אמר מיד: הלא החפץ חיים מביא אותנו! ופטרם לשלום. העורכים היו נדהמים. היכן בדיוק בכל ספרי חפץ חיים הוא מביא אותנו, ועוד בשמו. אבל, ההוראה יצא מלישכת הגזית, כנראה, איפה, הטעות אצלם. ובכן, ישבו התלמידי חכמים והיפשו ובדקו בכל ספרי משנה ברורה, חפץ חיים, אהבת חסד ליקוטי הלכות קדשים, ושאר ספריו, היכן הוא מביא את האיש ההוא, ואיך הוא מכנה אותו. הם לא מצאו. כי אכן, זה לא דבר שמוצאים תוך כדי חיפוש, רק תוך כדי הלימוד.

* * *

אמנם כלל בדינו כי אין חזרין ושואלין באורים ותומים, אך מה אפשר לעשות... שלחו את השאלה ביד שליח. לאמור, היכן מובאים הדברים.

רבינו שמע את השאלה, הוציא מהארון את משנה הברורה הבלוי והמשומש, והצביע על שורה קטנה, של שער הציון בחלק ד', הלכות ראש חודש, בסימן תי"ט אות ב' "ומצאתי למבאר בפסיקתא שתמה גם כן עליו".

המבאר הוא בובר, שביאר את אותה מהדורה - סיים רבינו. (ואף רבנו מזכירו בכ"מ בספריו בשם תנחומא ב' (כגון עי' בהוספה להקדמת מס' כותים עמ' ד' קרית מלך עמ' קל"ז ועוד מקומות).

אשרי הדור שאלו גדוליו!

בברכת עבת סיס
זיבסזיס זיבסזיס

לעילוי נשמת
מרת חנה בת ר' יעקב ע"ה
נלב"ע כ"א טבת תש"ה
תנצב"ה

לעילוי נשמת
רבי משה בן יחזקאל שרגא ז"ל
כ"א טבת תשע"ז
תנצב"ה

להצטרפות לרשימת מקבלי הגליון במייל ניתן לשלוח בקשה לכתובת: divreysiach+subscribe@googlegroups.com
ניתן לתרום ולהקדיש ע"ג הגליון לע"נ, לרפואה ולהצלחה וכד', נשמח לקבל עובדות, הנהגות, ושר"ת מרבינו.

אחת ואחת ילדה ששה בכרס אחד, שנאמר ובני ישראל פרו וישרצו וגו'".

ומפרש כוונת המדרש, כי אף על פי שמת יוסף וכל אחיו, אבל אלקיהם לא מת, היינו שנתדבקו ישראל באלקותם של השבטים ובראשם יוסף, שנתדבקו ישראל בקדושתו יסוד צדיק להיות גדורים בעריות, ולכן זכו ישראל, "ובני ישראל פרו וישרצו וירבו ויעצמו במאד מאד", שילדו ששה בכרס אחד כנגד קדושת יוסף הצדיק שהיא המדה השישית.

מעתה נפרש לפי זה סמיכות הכתובים: "ויהי כל נפש יוצאי ירך יעקב שבעים נפש ויוסף היה במצרים". ופירש רש"י: "להודיעך צדקתו של יוסף, הוא יוסף הרועה את צאן אביו, הוא יוסף שהיה במצרים ונעשה מלך ועומד בצדקו". והנה על ידי שעמד בצדקו סלל את הדרך לכל ישראל שיתקדשו בקדושתו, ותיקן בכך את הפגם של נח איש צדיק שלא הוכיח את בני דורו שנתגלגלו למצרים.

ועל כך ממשיך הכתוב: "וימת יוסף וכל אחיו וכל הדור ההוא", אבל אלקיהם של אלו לא מת, כי נתדבקו ישראל שהיו גלגולם של דור המבול בקדושתו של יוסף לשמור על העריות, ולכן זכו, "ובני ישראל פרו וישרצו וירבו ויעצמו במאד מאד", שילדו ששה בכרס אחד כנגד קדושתו של יוסף מדת יסוד שהיא המדה השישית.

ומסיים הכתוב: "ותמלא הארץ אותם", כמו שפירש "בעל הטורים", שנתמלאה הארץ עם כל הילדים שנבלעו באדמה להצילם ממצרים, כדי לתקן בכך מה שקלקלה הארץ בדור המבול, ועל ידי זה נתקנו כל הנשמות מדור המבול, החל מנח איש צדיק שנתגלגל ביוסף הצדיק, וכלה בדור המבול שנתקנו במצרים עד כדי כך שביציאתם ממצרים זכו לקבל את התורה.

בזה כי מאחר שהארץ נתקלקלה ג' טפחים בעומק המחרשה, לכן חשבו שיוכלו להורגם על ידי השוורים שיחרשו את השדה בעומק המחרשה ג' טפחים, ולא ידעו שכבר הקדים יוסף להכניע את טומאת הארץ בקדושתו, ולתקן בכך לקלוקל של האדמה.

"ששה בכרס אחד" רמז על המדה השישית יסוד צדיק

בדרך המלך נלך להבין בזה מה שסיבב הקב"ה שילדו ששה בכרס אחד, על פי הידוע כי יוסף הצדיק בקדושתו הוא מרכבה למדת יסוד צדיק כמבואר בזוהר הקדוש (ח"ג שב): "יוסף ידע ליה לקוב"ה מגו ההיא אספקלריא דאקרי כל ואקרי יסוד ואקרי צדיק". ומדת יסוד היא המדה השישית: חסד, גבורה, תפארת, נצח, הוד, יסוד, הכוללת את כל שש המדות, כמבואר ב"שער הפסוקים" לרבינו האריז"ל (פרשת ויצא ד"ה ותקרא את שמו יוסף), והוסיף שם רמז נאה על כך בשמו של יוסף, שעולה בגימטריא ו' פעמים השם הוי"ה כנגד שש המדות שייסוד צדיק כלול מהן.

הנה כי כן מאחר שיוסף הצדיק היה בבחינת יסוד צדיק הכלול משש המדות, כמו שנרמז בשמו יוסף בגימטריא ו' פעמים השם הוי"ה, ולפי המבואר במדרש סלל בקדושתו את הדרך לכל ישראל שגם הם יהיו גדורים בעריות, לכן זכו ללדת ששה בכרס אחד כנגד יסוד צדיק הכלול משש מדות.

בחפשי סימוכין לרעיון זה מצאתי את שאהבה נפשי ב"יגל יעקב" (פרשת שמות) שמביא את מאמר המדרש (שמו"ר א-ח): "ובני ישראל פרו וישרצו, אף על פי שמת יוסף ואחיו, אלקיהם לא מת, אלא ובני ישראל פרו וישרצו, דבר אחר כל

יחטאו בעריות, לכן נתגלגלו הנשמות של דור המבול במצרים, וגם נח עצמו נתגלגל ביוסף הצדיק שגדר עצמו בעריות במצרים, ועל ידי זה השפיע מקדושתו על כל ישראל, שהם הנשמות של דור המבול שגם הם יגדרו עצמם במצרים בזכותו.

ומטעם זה השתדל גם כן יוסף לקנות את אדמת מצרים לפרעה כדי שתהיה תחת רשותו, כי בכך עשה הכנה להכניע את הטומאה של ערות הארץ, שתוכל לבלוע את הנשמות של ילדי ישראל, שהיו גלגולם של דור המבול שהשחיתו את דרכם, ובכך תיקן את נח שלא הוכיח את בני דורו וגרם בכך לקלוקל הארץ.

הנה מה טוב לבאר בזה המסורה שהביא "בעל הטורים" פרשת נח בפסוק (בראשית ו-יא): "ותשחת הארץ לפני האלקים ותמלא הארץ חמס". והנה בכל התורה נזכרו ב' תיבות "ותמלא הארץ" ב' פעמים, פעם אחת בפרשת נח: "ותמלא הארץ חמס", ופעם שניה בפרשתנו: "ותמלא הארץ אותם". בכך רצה הכתוב ללמדנו כי כמו שבמצרים נתמלאה הארץ עם הצאצאים שנולדו, כך בדור המבול נתמלאה הארץ עם החמס שגזלו איש מאת רעהו.

לפי דברינו יש לבאר כוונת המסורה, כי כנגד מה שקלקלו בדור המבול שנתקלקלה הארץ: "ותמלא הארץ חמס", שהארץ עצמה נתקלקלה להשחית את דרכה להוציא מין בשאינו מינו, במקום חיטה שאר צמחים, בא יוסף הצדיק וקנה את האדמה, כדי שתבלע את ילדי ישראל שהיו גלגולם של דור המבול, שעל כך כתוב: "ותמלא הארץ אותם".

יומתק להבין בזה מה שלמדנו בגמרא הנ"ל, שהמצרים הביאו שוורים כדי לחרוש בשדה שנבלעו בה ילדי ישראל, ולפי האמור התכוונו

תודתנו וברכתנו נתונות לאלו שנדבו את הוצאת הגליון לזיכוי אחינו בני ישראל

משפחת מהדב הי"ו לרפואה השלימה
של האשה החשובה מרת לאה בת יורג'ני שתח'

Dedicated in honor of the 65th birthday of Sandy Herskowitz
by his children and grandchildren

לקבלת המאמרים באימייל: mamarim@shvileipinchas.com

צבאותיו משם, ואז לקטום ישראל במצרים ובים כמבואר אצלנו במקום אחר".

הרי לנו דברים ברורים כי בכסף שקיבץ מהמצרים שבאו לקנות אצלו אוכל, אף שהכסף לא היה שייך לו כי אם לפרעה כמו שכתוב: "ויבא יוסף את הכסף ביתה פרעה", עם כל זאת מאחר שבא תחת ידו היה יכול לברר ממנו ניצוצות הקדושה.

ולפי המבואר רמזה לנו התורה הקדושה בכך, כי כמו שלקט יוסף את כל הכסף הנמצא במצרים תחת ידו כדי לברר ממנו ניצוצי הקדושה, כן גם מה שקנה את אדמת מצרים תחת רשותו, התכוון בזה להכניע בקדושתו את כח הטומאה שבאדמת מצרים ערות הארץ, כדי שיוכלו ישראל להתקדש שם. זאת ועוד, שעל ידי שהכניע את הטומאה מערות הארץ, בלעה האדמה את ילדי ישראל להצילם מהמצרים שבאו להורגם.

נשמות דור המבול נתגלגלו במצרים

ועתה בא וראה נפלאות דרכי ה' על פי מה שגילה רבינו האריז"ל ב"שער הפסוקים" (פרשת שמות), כי באנשי דור המבול שנימוחו במבול היו נשמות קדושות, אלא שנפגמו על ידי שהשחית כל בשר את דרכו על הארץ, ומאחר שכלל גדול הוא כמו שכתוב (שמואל ב יד-יז): "וחשב מחשבות לבלתי ידח ממנו נדח", סיבב הקב"ה שכל הנשמות מדור המבול נתגלגלו בתוך בני ישראל שירדו למצרים, ועל ידי היסורים שסבלו שם נזדככו בכור הברזל במצרים, ואחרי שיצאו ממצרים קיבלו את התורה ומצוותיה, ועל ידי זה תיקנו את אשר פגמו בדור המבול לעשות בניגוד לרצון ה'.

על פי האמור מבאר האריז"ל, מה שגזר פרעה מלך מצרים על ישראל (שמות א-כב): "כל הבן הילוד היאורה תשליכוהו". כי היות שנשמות אלו היו מדור המבול, לכן כמו שנענשו בדור המבול במים כן נענשו עכשיו במים, אלא שחלקם הגדול נתקנו במצרים על ידי היסורים ועל ידי קבלת התורה. נמצינו למדים מכל זה שנשמות ישראל שהיו במצרים הן אותן הנשמות של דור המבול, שנתגלגלו במצרים כדי לקבל שם את תיקונן השלם.

הנה כי כן זכינו לראות את פלאי ההשגחה העליונה, שהתיקון של נח היה על ידי שנתגלגל ביוסף הצדיק, כי היות שהפגם של נח היה שלא השפיע מקדושתו על בני דורו דור המבול שלא

כשם שנח היה איש צדיק בדור המבול שהיו פרוצים בעריות, כך יוסף גלגלו היה צדיק במצרים ערות הארץ

יוסף היה צריך לתקן הפגם של נח שלא הוכיח את בני דורו דור המבול שנתגלגלו בנשמות ישראל במצרים

יוסף הצדיק נתקדש במצרים וסלל את הדרך לכל נשמות דור המבול שהיו במצרים שיוכלו להתקדש במצרים

יגל יעקב: בני ישראל ילדו במצרים ששה בכרס אחד בזכות יוסף הצדיק שהוא המדה השישית יסוד צדיק

שקנה את אדמת מצרים תחת רשותו לעשות בכך הכנה, שתבלע האדמה את ילדי ישראל להצילם מהמצרים, כי בכך התכוון לתקן הקלקול שגרם נח לארץ שגם היא קלקלה את דרכה, ונענשה בכך שנימוחו ג' טפחים של עומק המחרשה.

"וילקט יוסף את כל הכסף" ניצוצי קדושה מאהבות וחמדות

ונראה להביא סימוכין לכך ממה שהסמיך הכתוב מה שקנה יוסף את אדמת מצרים למה שכתוב לפני זה (שם מז-ד): "וילקט יוסף את כל הכסף הנמצא בארץ מצרים ובארץ כנען בשבר אשר הם שוברים ויבא יוסף את הכסף ביתה פרעה". וביאר ה"עבודת ישראל" (ד"ה ויצבר יוסף בר) בלשון קדשו:

"חלילה לזרע יעקב אבינו ע"ה ולצדיק יסוד עולם, שיהיה מגמתו לאסוף ולצבור כסף וזהב כדרך המוני עם, רק היתה כוונתו לשם שמים ללקט הניצוצות הקדושות ואהבתם וחמדתם, הנקרא בלשון כסף (בראשית לא-ל) כי נכסוף נכספתה, ויבא אותם ביתה פרעה תחת ידו, וממילא אחר כך יקל לבני ישראל להוציא הניצוצות קדושות המכונסין ואסופים... ככתוב וינצלו את מצרים".

וכן כתב ה"מאור עינים" (סוף פרשת מקץ) בקיצור: "וזהו וילקט יוסף את כל הכסף, היא אהבה מלשון (שם) נכסוף נכספתי, וצוה להשיב (בראשית מג-כא) כסף איש בפי אמתחתו, להודיע לאביו שיש איש אחד במצרים, שמוציא את האהבה ממצרים ממה שנפלה בקליפת מצרים".

וכן מבואר בדברי ה"חתם סופר" [נדפס בטעות בפרשת ויגש דף רל. ד"ה וילקט יוסף] בכתב יד קדשו (שנת תקסב): "וילקט יוסף את כל הכסף וגו' ויתום הכסף... מרמז כי הכסף הזה שלקטו יוסף קיבל תמימות ונתעלה על ידי יוסף, ובשגם שלקט עמו כל הניצוצות הקדושות המפוזרות כידוע, והביאום לאוצר פרעה, עד עת בוא דבר ה' להוציא

מצד היותם שטופים בזימה, נמצא שיש סכנה גדולה ברוחניות שיבלעו ילדי ישראל באדמת מצרים הטמאה.

לכן נתחכם יוסף לקנות את אדמת מצרים לפרעה, וכל הדברים שהיו שייכים לפרעה היו תחת שליטתו של יוסף, כמו שאמר לו פרעה (שם מא-מ): "אתה תהיה על ביתי ועל פיך ישק כל עמי רק הכסא אגדל ממך, ויאמר פרעה אל יוסף ראה נתתי אותך על כל ארץ מצרים". ועל ידי זה היה יכול בקדושתו יסוד צדיק להכניע את הטומאה של ערות הארץ, כדי לסלול בכך את הדרך לישראל שיוכלו להתקדש שם להיות גדורים בעריות, ובזכות זה נמשכה קדושה באדמת מצרים לבלוע את ילדי ישראל להצילם ממייתה.

ויש להוסיף נקודה יקרה על פי מה שכתוב בפרשת נח (בראשית ו-יג): "ויאמר אלקים לנח קץ כל בשר בא לפני כי מלאה הארץ חמס מפניהם והנני משחיתם את הארץ". ופירש רש"י: "את הארץ, עם הארץ, שאף ג' טפחים של עומק המחרישה נימוחו וניטשטשו". והטעם לכך מבואר במדרש (ב"ר כח-ח) שגם הארץ קלקלה את מעשיה, כי כאשר זרעו בה חטים הוציאה מין אחר: "הכל קלקלו מעשיהן בדור המבול... אף הארץ זינתה, היו זרעין לה חיתין והיא מפקא זונין" - מין צמח, לכן גם היא נענשה יחד עם האדם.

ולכאורה תמוה איך שייך שהאדמה תחטא הלא אין לה יצר הרע. אך הביאור בזה כמבואר בספרים הקדושים כי כאשר האדם חוטא, הרי הוא משפיע לקלקל גם את כל העולם שנברא בשביל ישראל, כמו שמצינו בחטא אדם הראשון שנתקללה האדמה בשל חטאו (בראשית ג-יח): "וקוץ ודרדר תצמיח לך". נמצא לפי זה כי על ידי שלא הוכיח נח את בני דורו, גרם קלקול גדול לארץ שנענשה יחד עם דור המבול.

הנה כי כן מבואר היטב מה שהשתדל יוסף הצדיק לתקן את הפגם של נח איש צדיק, על ידי

יוסף הצדיק גלגול ותיקונו של נח איש צדיק

פתח דברינו יאיר לבאר כל זה, על פי מה שהביא הגה"ק החיד"א ז"ע ב"נחל קדומים" פרשת נח הקדמה יקרה בשם גורי האריז"ל כי נח נתגלגל ביוסף, והמקור לכך הוא בספר "גלגולי נשמות" למקובל האלקי הרמ"ע מפאנו [כפי שקיבל מרבו רבי ישראל סרוג תלמידו של רבינו האריז"ל] (סימן קנב): "נח שנשתכר ונתגלה בתוך אהלו, נתקן ביוסף שלא שתה יין עד שראה את אחיו ושתכרו עמו". מבואר מזה כי נח איש צדיק נתגלגל ביוסף הצדיק שתיקנו, לכן לא רצה לשתות יין כדי לתקן מה ששתה נח יין ונשתכר.

ונראה להעיר כי הקדמה זו יש לה מקור בדברי רבינו האריז"ל ב"שער הפסוקים" פרשת נח, שמפרש רמז הכתוב (בראשית ו-1): "וילד נח שלשה בניו את שם את חם ואת יפת", כי כמו שיוסף היה בבחינת יסוד צדיק, כן נח היה בבחינת יסוד צדיק. וזהו רמז הכתוב: "וילד נח שלשה בניו", ג' פעמים ב"ן בגימטריא יוס"ף. ולפי המבואר הרי זה מתאים לגילוי של הרמ"ע מפאנו שיוסף היה גלגולו של נח.

ויש להוסיף תבלין לפי מה שהביא הגה"ק החיד"א ב"דבש לפי" (מערכת ג אות טז) בשם האריז"ל: "גלגול ראשון נקרא אב וגלגול שני נקרא בן". פירוש, כי הוא בבחינת בן לגבי הגלגול הראשון. לפי זה יש לומר רמז הכתוב: "וילד נח", התולדה של נח שהיא הגלגול שלו שנקרא בן לגבי הגלגול הראשון, היא "שלשה בניו" - ג' פעמים ב"ן בגימטריא יוס"ף שנתגלגל בו ונתקן על ידו.

ובאמת כאשר נתבונן נראה שיש דמיון גדול בין נח ליוסף, כי נח חי בדור המבול שהשחית כל בשר את דרכו בעריות, אבל הוא לא הלך בדרכם אלא עמד בצדקתו ונעשה מרכבה ליסוד צדיק, כמו שמעיד עליו הכתוב (בראשית ו-1): "נח איש צדיק תמים היה בדורותיו". וכן יוסף גלגול נח שהיה יפה תואר ויפה מראה, התנסה בניסיון הקשה במצרים ערות הארץ, ולא הלך בדרכם אלא עמד בצדקתו ובקדושתו, כמו שמעיד עליו הכתוב: "ויוסף היה במצרים". ופירש רש"י: "להודיע צדקתו של יוסף, הוא יוסף הרועה את צאן אביו, הוא יוסף שהיה במצרים ונעשה מלך ועמד בצדקו".

התיקון של נח איש צדיק על ידי יוסף הצדיק

אלא שעתה צריך לבאר, מה היה הפגם של נח שהיה צריך לתקן על ידי שנתגלגל ביוסף, ומה

בעל הטורים: "ותמלא הארץ אותם", רמז נפלא על הנס שעשה הקב"ה לילדי ישראל שנבלעו בארץ

כלי יקר: יעקב אבינו עשה הכנה בברכתו "וידגו לרוב בקרב הארץ", לנס הצלה בבליעתם בקרב הארץ

יוסף הצדיק קנה את אדמת מצרים כדי להכניע בקדושתו את תומאת הארץ שיוכלו ילדי ישראל להינצל בה

רבינו האריז"ל: "וילד נח שלשה בניו" - ג' פעמים ב"ן בגימטריא יוס"ף, לרמז שנח נתגלגל ביוסף הצדיק

ערות הארץ באתם", ומתוך צערם הרב נתעוררו בתשובה שלימה כמו שכתוב (בראשית מב-כא): "ויאמרו איש אל אחיו אבל אשמים אנחנו, על אחינו אשר ראינו צרת נפשו בהתחננו אלינו ולא שמענו על כן באה אלינו הצרה הזאת".

ויש להוסיף עוד כי יוסף הצדיק לא רק שהוכיח את אחיו, אלא לימד את כל ישראל שילכו בדרכו לעמוד בקדושתם במצרים, כמבואר במדרש (ויק"ר לב ה): "יוסף ירד למצרים וגדר עצמו מן הערוה, ונגדרו ישראל בזכותו. אמר רבי חייא בר אבא, כדאי היה גזור ערוה בעצמו שנאלו ישראל על ידו". ובכך תיקן את הפגם של נח שלא הוכיח את בני דורו.

מעשה יאירו עינינו להבין מה שדקדקו חכמינו ז"ל לומר: "אף על נח נחתך גזר דין אלא שמיצא חן בעיני ה', שנאמר נחמתי כי עשיתים ונח מצא חן בעיני ה'". כי הן אמת שמצד עצמו לא היה ראוי נח להינצל מהמבול, משום שלא הוכיח את בני דורו לקדשם, אך עם כל זאת מצא חן בעיני ה' על ידי שהקב"ה הסתכל על לעתיד, וזהו "בעיני ה'" דייקא כי השם הויה"ה מורה שהכל שוה לפניו היה הוה ויהיה, וראה שבגלגול יוסף יתוקן פגם נח על ידי שקידש יוסף את כל ישראל, לכן בזכות זה ניצל נח מגזירת המבול.

יוסף קנה את אדמת המצרים כדי להכין את הצלת ילדי ישראל

בדרך זו במסילה נעלה לבאר לפי האמור חכמתו העמוקה של יוסף הצדיק שקנה את אדמת מצרים, כמו שכתוב בפרשת מקץ כשבאו המצרים אל יוסף לבקש ממנו שיפרנסם (בראשית מז-2): "ויקן יוסף את כל אדמת מצרים לפרעה כי מכרו מצרים איש שדהו כי חזק עליהם הרעב ותהי הארץ לפרעה". ויש לומר כי התכוון לעשות בכך הכנה להצלת ילדי ישראל על ידי שנבלעו באדמה, כי ידוע שמצרים נקראת "ערות הארץ"

היה התיקון שעשה יוסף כדי לתקן את נשמת נח. ונראה לבאר הענין בזה על פי מה ששינו בגמרא (סנהדרין קח): "תנא דבי רבי ישמעאל, אף על נח נחתך גזר דין, אלא שמיצא חן בעיני ה', שנאמר (בראשית יז-1) נחמתי כי עשיתים, (שם ח) ונח מצא חן בעיני ה'". וצריך ביאור למה נחתך גזר דין גם על נח, ואם היתה סיבה לכך איך מצא חן בעיני ה' להצילו ממיתה.

ונראה לבאר הענין בזה על פי המבואר בספרים הקדושים הטעם שנחתך גזר דין גם על נח, משום שלא השתדל לתקן את בני דורו להצילם ממות, כמבואר בזוהר הקדוש (פרשת נח טז): "שהיה בו פגם שלא התפלל על בני דורו להצילם מכליה, כמו שהתפלל משה על ישראל אחרי חטא העגל (שמות לב-לב): "ועתה אם תשא חטאתם, ואם אין מחני נא מספרך אשר כתבת". לכן נקרא המבול על שמו של נח כמו שכתוב (ישעיה נד-ט): "כי מי נח זאת לי אשר נשבעתי מעבורי מי נח עוד על הארץ".

זאת ועוד מבואר בספרים הקדושים ובראשם ה"חתם סופר" (פרשת נח דף כב: ד"ה ועד"ו יפורש), כי הן אמת שנח היה איש צדיק תמים, אך הוא לא קיים מצות (ויקרא יט-17): "הוכח תוכיח את עמיתך", להוכיח את בני דורו שיחזרו מדרכם הרעה. והוסיף כי מטעם זה נענש שהצילו הקב"ה מן המבול על ידי שנסגר בתיבה שנה תמימה עם חיות ובהמות. הנה כי כן למדנו הטעם שנחתך עליו גזר דין משום שלא השתדל לתקן את בני דורו.

לפי זה נראה לבאר איך תיקן יוסף גלגול נח את הפגם של נח, כי כאשר ראה יוסף שאחיו השבטים חטאו במכירתו למצרים, זכר את הפגם של נח שלא הוכיח את בני דורו, אבל לא היה יכול לומר להם דברי תוכחה שהרי לא הכירוהו, לכן נתחכם לצער אותם במה שהעליל עליהם (בראשית מב-ט): "מרגלים אתם לראות את

בזכות יוסף הצדיק גלגולו של נח איש צדיק ניצלו ילדי ישראל על ידי שנבלעו בתוך הארץ

שכתוב מיד אחר כך (שם א-ח): "ויקם מלך חדש על מצרים אשר לא ידע את יוסף, ויאמר אל עמו הנה עם בני ישראל רב ועצום ממנו, הבה נתחכמה לו פן ירבה והיה כי תקראנה מלחמה ונוסף גם הוא על שונאינו ונלחם בנו ועלה מן הארץ". ונתייגע רש"י לפרש מה שאמר: "ועלה מן הארץ". אך לפי האמור יש לומר שניבא ולא ידע מה ניבא "פן ירבה" שיתרבו ישראל על ידי הנס "ועלה מן הארץ", שיצמחו ויעלו מן הארץ כצמח השדה.

ומה מתוקים הם דברי ה"כלי יקר" בפרשת ויחי, שמפרש לפי זה מה שביקר יעקב אבינו את יוסף במצרים (בראשית מח-טז): "וידגו לרוב בקרב הארץ". ופירש רש"י: "כדגים הללו שפרים ורבים ואין עין הרע שולטת בהם". ומבאר הכוונה בזה בלשון קדשו:

"וידגו לרוב בקרב הארץ. היה לו לומר בארץ, מהו בקרב הארץ. ונראה לפרש על דרך שאמרו רז"ל שהיו המצרים חורשים על גבם ונעשה להם נס ונבלעו בקרקע, ואחר כך חזרו ונבצבצים והולכים לביתם עדרים עדרים. ולפי זה היו פרים ורבים בקרב הארץ ממש, כי לא לחינם נעשה להם נס זה שהיו נבלעים בקרקע, ודאי לכדי שלא תשלוט בהם עין הרע של המצרים, על כן נתכסו בקרקע כדגים המכוסים במים, ובסיבת היותם בקרב הארץ ממש נעשו רבים כדגים, כי לא שלטה בהם עינא בישא, ועל זה נאמר ותמלא הארץ אותם".

אלא שעתה מוטלת עלינו חובת הביאור להבין ולהשכיל, הלא הרבה דרכים יש למקום הכל יכול להציל את ישראל מידי המצרים, ככל האותות והמופתים שעשה הקב"ה לישראל ביציאתם ממצרים, הנה כי כן מה ראה הקב"ה על ככה שבחר להציל את ילדי ישראל על ידי שנבלעו באדמה וצמחו משם.

והקב"ה בעצמו כביכול הכין להם שתי אבנים עגולות כעין שתי ככרות, אחת של שמן ואחת של דבש, כדי להאכיל בהן את התינוקות, שנאמר (דברים לב-ג): "ויניקהו דבש מסלע ושמן מחלמיש צור". וכאשר באו המצרים לתפסם נבלעו באדמה וצמחו שם, כמו ששנינו בגמרא (שם):

"כיון שמגיע זמן מולדיהן, הולכות ויולדות בשדה תחת התפוח, שנאמר (שיר השירים ח-ה) תחת התפוח עוררתך וגו', והקב"ה שולח משמי מרום מי שמנקיר ומשפיר אותן, כחיה זו [כמילדת זו] שמשפרת את הולד... ומלקט [הקב"ה] להן שני עיגולין אחד של שמן ואחד של דבש, שנאמר ויניקהו דבש מסלע ושמן [מחלמיש צור] וגו'. וכיון שמכירין בהן מצרים באין להורגן, ונעשה להם נס ונבלעין בקרקע, ומביאין [המצרים] שוורים וחורשין על גבן, שנאמר (תהלים קכט-ג) על גבי חרשו חורשים וגו'.

לאחר שהולכין היו מבצבצין ויוצאין כעשב השדה, שנאמר (יחזקאל טז-ז) רבבה כצמח השדה נתתך, וכיון שמתגדלין באין עדרים עדרים לביתהן, שנאמר (שם) ותרבי ותגדלי ותבואי בעדי עדים, אל תקרי בעדי עדים אלא בעדרי עדרים, וכשנגלה הקדוש ברוך הוא על הים הם הכירוהו תחילה שנאמר (שמות טז-ב) זה אלי ואנוהו".

הנה כי כן אומר "בעל הטורים" שזהו פירוש הכתוב: "ובני ישראל פרו וישרצו וירבו ויעצמו במאד מאד", שילדו ששה בכרס אחד, ומוסיף הכתוב לפרש איך לא שלטו בהם המצרים, "ותמלא הארץ אותם", כי הארץ נתמלאה עם כל אותם הילדים שהולידו ישראל, כי נבלעו בנס בתוך הארץ עד שצמחו ויצאו משם.

פרעה חשש מהנס הגדול: "ועלה מן הארץ"

יומתק לצרף מה שהביא ב"קהלת יצחק" בשם דרשן גדול, לפרש לפי זה כמין חומר מה

בפרשתנו פרשת שמות דבר בעתו מה טוב להתבונן בשלושה כתובים המתארים את ההתחלה של גלות מצרים (שמות א-ה): "ויהי כל נפש יוצאי ירך יעקב שבעים נפש ויוסף היה במצרים. וימת יוסף וכל אחיו וכל הדור ההוא. ובני ישראל פרו וישרצו וירבו ויעצמו במאד מאד ותמלא הארץ אותם".

והנה רש"י מפרש: "ויוסף היה במצרים, והלא הוא ובניו היו בכלל שבעים, ומה בא ללמדנו, וכי לא היינו יודעים שהוא היה במצרים. אלא להודיעך צדקתו של יוסף, הוא יוסף הרועה את צאן אביו, הוא יוסף שהיה במצרים ונעשה מלך ועומד בצדקו". ונראה לבאר בזה המשך הכתובים: "וימת יוסף וכל אחיו וכל הדור ההוא, ובני ישראל פרו וישרצו וירבו ויעצמו במאד מאד ותמלא הארץ אותם".

"ותמלא הארץ אותם" שנתמלאה עם ילדי ישראל

נקדים להתבונן בכתוב השלישי: "ובני ישראל פרו וישרצו וירבו ויעצמו במאד מאד ותמלא הארץ אותם". ופירש רש"י ומקור הדבר במדרש (שמו"ר א-ח): "וישרצו, שהיו יולדות ששה בכרס אחד". וכתבו ב"דעת זקנים" לבעלי התוספות שלמדו כן ממה שנזכרו בתורה שש לשונות של ריבוי: "פרו, וישרצו, וירבו, ויעצמו, במאד, מאד".

הנה מה טוב ומה נעים להביא מה שמצינו הוספה נפלאה על כך בדברי "בעל הטורים" בפרשת נח (בראשית ו-יא), שמפרש לפי זה כמין חומר סיום הכתוב: "ותמלא הארץ אותם", על פי מה שגילו לנו חכמינו ז"ל בגמרא (סוטה יא:א) על הנס הגדול שעשה הקב"ה עם ישראל, שלא ישלטו המצרים בילדים הרבים שהולידו ישראל להשליכם אל היאור.

ומפרש בגמרא שיצאו הנשים לשדה ללדת שם את צאצאיהם בסתר, והקב"ה שלח משמי מרום מלאכים שרחצו וסידרו את הילדים,

איש ציבור יוצא ונכנס הרבה בבתי הרבנים, בא פעמון זה ללמדך, שאף את הרבנים צריכים לדון לכף זכות! ולא למהר לשפוט אותם, שמא הכל מחמת תקלה פורטא שנפלה בחוט זעיר שמאחורי הפעמון!...

[מתוך סיחה על החובה לדון לכף זכות, מס' 42]

אחד מגדולי הרבנים הזמון פעם אל עיר אחת, לשאת 'דרשת התעוררות' בענין חשוב ונחוץ ביסודות היהדות, שנצרך לחיזוק ותיקון באותה עיר.

בהגיע הרב אל הכנס הגדול, עלה בדחילו ורחימו אל מדרגות ארון הקודש, נשק לפרוכת בתפילה קצרה, ופתח בנאום חוצב להבות אש, שהלהיב את לבבות כל השומעים, ועשה שם רושם כביר לטובה.

ברם במהלך הדרשה ראה הרב הגדול, שממש ממולו במרכז בית המדרש, מרחק של כמה ספסלים בלבד, יושבים להם שני אנשים בתוך כל הציבור הגדול, ומשוחחים ביניהם בכל עת הדרשה, וכמעט במשך כל הדרשה היה האחד מדבר ושח עם רעהו ללא הפסקה.

המראה הזה הפריע מאוד לרב בדרשתו, כאשר ידוע ומפורסם הדבר, עד כמה מפריע זה לדרשנים ולמגידי שיעורים, כשיושבים ומשוחחים בפניהם באמצע הרצאת השיעור או הדרשה.

מתחילה חשב הרב להעיר לשני הברנשים הללו בדרך כבוד, ולבקשם שאם ברצונם לדבר ולשוחח איננו מבין על מה ולמה החליטו להתיישב דווקא כאן ועכשיו במרכז בית הכנסת אל מול הרב הנואם, הרי כל המרחב בחוץ פתוח לפניהם, וביכולתם לצאת ולשוחח בחוץ נפשם! - אך שוב החליט הרב להתגבר על הפרעה זו, כדי שלא להפריע ולעצור את מהלך כנס ההתעוררות שברון השם הצליח מאוד.

לאחר סיום הכנס הנעלה ניגשו המשתתפים אל שולחן המזרח, לחצו את ידי הרב האורח בחום, והודו לו בברכת 'ישר כח' נאמנה על הנאום הנפלא. והנה להפתעתו של הרב גם אותם שני יהודים ששוחחו בכל מהלך הדרשה כמעט מתחילתה ועד סופה, ניגשו ביחד עם כל הקהל, והודו לו בלב נרגש על דרשתו היפה.

הרב היה מופתע, ושאל אותם: האם שמעתם את הדרשה? הלא ראיתם שהייתם עסוקים מאוד בשיחה ערנית?!

חייכו השנים ואמרו: הנה כששמענו שכבוד הרב מגיע במיוחד לעירנו לשאת את נאומו, השתוקקנו גם אנו לשמוע דברי אלקים חיים, אך בהיות שהרב דיבר בשפת האידיש, ואחד משינוי אינו מבין כל כך את השפה, היינו מוכרחים שיתרגם זה שמבין אידיש לחבירו את כל הדרשה

הודעה משמחת

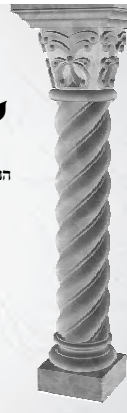
שמחה טובה וחדשן עצם

הננו להודיע בס"ד יצא לאור מהודעה חדשה של ספר תיקון שובבי"ם עם עננו להרש"ש כמור"כ ניתן להשיג עדיין ספר

טיב השובבי"ם

כל בו לעניני שובבי"ם

ספרים אלו ושאר ספרי רבינו ניתן להשיג בחנויות הספרים המובחרות

לשולחן המזרח, כשמולו בשולחן המזרח ישב זקן נכבד אחד, שהיה הראש ישיבה של החתן הנעלה בעל השמחה.

במהלך כל הסעודה ניגשו רבים אל הראש ישיבה החשוב, שוחחו עמו וברכוהו, והוא ענה לכולם בסבר פנים יפות.

אותו זקן שישב בדיוק מול ראש הישיבה קרוב וסמוך אצלו, היה חבר נעורים שלו, הם למדו בצעירותם שנים רבות יחדיו בישיבה ובכולל. - ועתה כשנפגשו בשמחת השבע ברכות זנו, לא התייחס אליו ראש הישיבה כלל, לא בירכו לשלום ולא דיבר עמו מאומה. - הוא כמוכן נפגע מכך מאוד, והחל לערוך ולחשב בינו לבין עצמו חשבונות של עולם, מה פשעו ומה חטאתו, ומדוע זה מתנכר אליו הראש ישיבה בצורה בולטת כל כך, כשיושב ממש מולו כל עת הסעודה ואינו מתייחס אליו כלום, אף מילה לא, גם לא ברכת שלום! הוא יגע את מוחו, וניסה בכל כוחו להיזכר פן ואולי פגע פעם בראש הישיבה, אך לא נזכר בשום מעשה מעין זה, כי תמיד היו חברים וידידים טובים ולא רבו ביניהם מעולם.

משהסתיימה הסעודה וראש הישיבה כבר קם לצאת לדרכו, החליט חבירו הזקן שמוכרח הוא לברר מה בדיוק קרה ביניהם, ועל אף אי הנעימות שבדבר עליו לגשת ולשאל את ראש הישיבה בעצמו מדוע כועס הוא עליו, עם צאת הראש ישיבה מן האולם, ניגש אליו אותו זקן, הציג את עצמו בשמו, והזכיר לו שבצעירותם למדו יחדיו עשרות בשנים.

ראש הישיבה התרגש ושמח, אוהו! שלום עליכם! וברוב אהבה וחיון רחב בירר ושאל: מה שלומך ידידי הנכבד? זה עידן רב שלא נפגשנו! התפלא הזקן מאוד, וכשכולו אחוז תדהמה שאל, הרי ישבתי כעת כל הסעודה ממול הראש ישיבה? סלח לי מאוד, גחן ראש הישיבה לאחוזו, ולחשי: אל תקפיד עלי, זה כמה שנים שסובל אני מליקוי ראייה כבד, בקושי יכול אני לזהות אנשים, גם לא מקרוב, רק אלו שנגשו אלי ודיברו לאחוזי והציגו את עצמם בפני יכולתי לשוחח עמם, אבל אתה שלא פנית אלי כלל, ולא הצגת את עצמך בפני בכל מהלך השמחה, כיצד זה אדע שישבת שם בדיוק ממולי?!

או אז למד האיש והבין, כמה צריכים אנו לדון את חברינו בטוב, ולהיזהר מאוד במידה יפה זו של לדון לכף זכות! - לא למהר להחליט הדבר לרעה, שכן לעולם אין אדם יודע מה בלב חבירו, וכל הזן את חבירו לכף זכות בודאי גם מן השמים ידונו אותו לכף זכות, אמן.

[סג]

כולה! והננו מתנצלים ומבקשים את מחילת הרב, באם הפרענו בכך!

עתה שמח הרב מאוד על שהתגבר ולא העיר לשניהם כלום במהלך הדרשה, והודה להשי"ת ששמרו עליו שלא לבייש יהודים. הוא פנה לתלמידיו ואמר, ראו נא גם ראו כמה זהירות צריך לדון את כל האדם לכף זכות!

[מתוך סיחה על החובה לדון לכף זכות, מס' 42]

במהלך חגיגת שמחת 'שבע ברכות' ישב לו איש זקן קרוב

• ברכת מזל טוב •

הרה"ח ר' יעקב משה צוקרמן שליט"א

עורך מדור טיב המעשיות

לדגל חולדת הנבדה למלל טוב

הרה"ח ר' יהושע שלום שפירא שליט"א

עורך מדור טיב התחזקות

לדגל חולדת הבן למלל טוב

הרה"ח ר' בנימין ברגשטיין שליט"א

המסור בל"ג למען קהלתנו

לדגל חולדת הבן למלל טוב

ה"ד שריון נחת מכל י"ח

על הברכה יעמדו

התורמים להפצת העלון

לקבלת העלון בפניל (דוא"ל) נא לשלוח לפניל הפצו"ב

ניתן להנציח את העלון לשפחות, לברכה והצלחה או ליארצייט

סיפורי השגחה פרטית
שנשלחו לפערכת ע"י הקוראים

הוי דן את כל האדם לכף זכות

וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה בֵּן אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, וְלֹא שָׁמְעוּ אֶל־מֹשֶׁה, מִקְצֶר רוּחַ וּמַעֲבָדָה

קִשָּׁה :

(ו, ט)

המפרשים (שם) על אתר תמהים, מדוע נצרך הכתוב להודיע הטעם שלא שמעו בני ישראל אל משה, ותסגי במה שיאמר שלא שמעו אל משה. וכבר נעמד הכלי יקר בפסוק זה, וכתב שיש בו כמה ספקות, עיין שם. ובבעל הטורים כתב בדרך הרמז, שהודיענו כאן זמן קץ גאולתם ממצרים, כנרמז בתיבת "מקצר", שהוא עולה בגימטריא ארבע מאות ושלשים, כד"א (להלן יב, מ), "ומושב בני ישראל אשר ישבו במצרים, שלשים שנה וארבע מאות שנה".

אכן על דרך הפשט נראה כוונת הכתוב ללמדנו לדון את ישראל לכף זכות, אחר שנאמר עליהם בפרשא דידן (ד, א) "הן לא יאמינו לי, ולא ישמעו בקולי, כי יאמרו לא נראה אליך ה'". לפיכך נצרך הכתוב להודיענו כאן אמיתות טעמא דמילתא שלא שמעו בני ישראל אל משה, כדי שלא יעלה בהם חששא, שמא לא שמעו אליו מחוסר אמונה ח"ו. לכן מלמד הכתוב בזכותם של ישראל, שלא שמעו אליו רק משום "קוצר רוח ומעבודה קשה", ולא מחמת גירעון אמונתם השלמה בה' ובמשה עבדו. ולמדנו כאן גודל החיוב לדון את כל איש ישראל לכף זכות, כאשר נצטוונו במצוה זו (ויקרא יט, טו) "בצדק תשפוט עמיתך", ופירש רש"י (שם): "הוי דן את חברך לכף זכות". וכן אמרו רז"ל (אבות א, ו) "הוי דן את כל האדם לכף זכות". בעמדתנו כה בפתח ימי "שובבים" ת"ת הנכנסים ובאים לקראתנו לשלום, ימים גבוהים ונעלים אשר הועידו הקדמונים לתיקון ולתשובה ולפשפש במעשינו, כאשר כבר פסק בזה רבינו המגן אברהם (שלהי ס"ו תרפה) ע"ש. - עלינו להתחזק ביתר שאת בענייני תיקון המידות, לדון תמיד את ישראל לכף זכות, וגם אם רואה אדם איזה חיסרון או מגרעת בחבירו, אל ימהר לפסלו מיד, אלא ישתדל לדון ולברר היטב הדבר, ובחזאי ימצא הדרך הנכון לדון את כל האדם לכף זכות!

[על פי טיב התורה פרשא דידן]

הגאון המפורסם מרן רבי עקיבא סופר זצוק"ל גאב"ד פרשבורג בעל הדעת סופר, עלה בסוף ימיו לחונן את ארץ הקודש, והעמיד כאן בעיר הקודש ת"ו את ישיבת פרשבורג המפורסמת, ונעשה לאחד מקברניטי הדור שבירושלים. כנסין ממלכת התורה היושב על כסא אבותיו בעיר פרשבורג הגדולה לאלקים מזה כמה דורות, היתה הנהגתו במלכות ואצילות מיוחדת, וכל בית ישראל היו חרדים למוצא פי קדשו. בהיותו בגולה בפרעשבורג היו צריכים להתמין כמה ימים ולפעמים אף שבועות כדי להקביל פני קדשו ולהיכנס אליו, אך עם עלותו לארץ הקודש השליך מעצמו את אדרת הממלכה, ואמר שמגדול יראתו בפלטרין של מלך, מקום משכן שכונת עונו, אינו יכול להנהיג באותה מלכות שהיה רגיל בה. ולפיכך היתה מהפכה גדולה בדרכי הנהגת קדשו אחר עלותו לארץ הקודש, הוא לא הסכים בשום אופן להעמיד לפניו גבאים ומשמשים כפי שהיה רגיל במדינת הים, ואפילו לא 'לשכה' מיוחדת לקבל בה את כל העולים לביתו בשאלות ודיני תורה ושאר עניינים הנוגעים להנהגת הדור, כאשר מקובל בבתי גדולי ישראל, רק נכנס לדור בבית פשוט כסאר בני ירושלים, וקיבל את כל הבאים לפניו בסלון ביתו בסבר פנים יפות. אחד מגדולי העסקנים של היהדות החרדית בדור ההוא, היה הר"ר משה בלויא זצ"ל, שהנהיג אז את העדה החרדית. הוא

היה יוצא ונכנס תדיר בבית הרב, עוד בעת שכיהן פאר ברבנות פרעשבורג, והיה דן עמו בכל ענייני הנהגת הדור, בשליחות רבני ירושלים וארץ הקודש, מרן הגאב"ד הגרי"ח זוננפלד זצוק"ל, ולאחריו מרן הגאב"ד המהרי"ץ דזשינסקי זצוק"ל. - לאחר עלייתו של הרב לירושלים ומהפכת הנהגתו כאן, התרגל כבר הר"ר משה שפה אין צורך להודיע מראש בטרם בואו לבית הרב, ואינו צריך לתאם עם הגבאים שעה נוחה לפגישה, כאשר היה רגיל בחוץ לארץ, אלא פשוט מגיעים אל הבית נוקשים בדלת ונכנסים אל הקודש פנימה.

פעם אחת הגיע ר' משה בשעות אחר הצהריים המאוחרות בשליחות בענין דחוף שעמד אז על הפרק בהנהגת הדור. כדרכו נקש תחילה קלות על הדלת, ומשלא נענה אחר כמה פעמים צלצל בפעמון הקריאה שעל יד הפתח, אך גם בזה לא נענה, הוא צלצל וצלצל שוב ושוב, ואין קול ואין עונה. בהכירו היטב את מהלכי הבית ותהלוכותיו של הרב שיער כמעט בוודאות, שהרב הצדיק יושב עתה בסלון ביתו רכון על ספריו בעמקות גדולה כדרכו, ופשוט אינו שומע ואינו שם לב לא לנקישות ולא לצלצולים הרבים.

בהיות שהתקברה כבר שעת 'תפילת מנחה' הבין ר' משה שבעוד זמן מועט עומד הרב לצאת בהדרו לבית הכנסת, והחליט לבית ברירה להתמין כך על יד הדלת עד צאת הרב מן הפתח.

ואכן בשעה היעודה נפתחה הדלת, והרב הגאון נראה יוצא בתפארתו עם מקלו בידו, וכראותו את הרב ר' משה עומד כך בפתח שמח לקראתו, בירכו בחום בברכת 'שלום עליכם', וכשחיון קל נסוך על שפתיו שאל בלשון הכתוב (בראשית כד, לא): למה תעמוד בחוץ ואנכי פניתי הבית? הלא ידעת מאז ומקדם שתדיר מוכן ועומד אני לקראתך בשלום ובטובה.

ר' משה התרעם קמעא, והתלונן בפני הרב על כך שעומד הוא כאן בפתח הבית זה שעה ארוכה, נוקש בדלת ומצלצל בפעמון פעמים רבות, ואין קול ואין עונה. והוסיף שהרי איננו בא הנה בשביל צרכי עצמו כלל, כי אם בענייני הנהגת 'העדה החרדית', וזה ענין דחוף ביותר. הרב התפלא על כך מאוד, כיצד זה לא שמעתי מאומה, יש לבדוק זאת היטב! אך עתה ממחרים אנו לתפילת מנחה, כשנחזור הביתה לאחר תפילת מעריב נבדוק זאת, סתם ולא פירש...

כשחזרו יחדיו אחר התפילה אל הבית, נעמדו בפתח הדלת, הרב פתח את הדלת נכנס פנימה אל הבית, ובהשאירו כך את הדלת פתוחה ביקש מר' משה לצלצל בפעמון הכניסה, בעודו מאזין היטב אם נשמע הקול בתוכי הבית. והנה התברר שאין הצלצול נשמע כלל בתוך הבית, ר' משה צלצל כמה וכמה פעמים ולא נשמע שום קול. - בדיקה קלה העלתה שאחד החוטמים המחברים את הפעמון אל מערכת החשמל התנתק ויצא ממקומו, ובכך ביטל את פעולת הפעמון... על אתר סידר ר' משה במיומנות את החוט, החזירו למקומו ותחבו פנימה, עד שהתחבר בחזרה זרם החשמל, והפעמון שב למלאות את תפקידו.

משהתיישבו אל השולחן בסלון הבית, פנה הרב אל ר' משה וסנט בו באהבה: יודע אתה מדוע התנתק כאן הפעמון בדיוק בהגיעך הנה? אסביר לך זאת, הנה בהיותך | הפוך בעמוד ד' |

דירה פלוני לפלוני

לחפש דירת שני חדרים עבור זוג צעיר זה יקר המציאות בפרט כאשר מדובר במרכז ירושלים עה"ק תובב"א.

מאחר ובני בא בקשרי שידוכין עם בת גילו ומועד החתונה מתקרב התחלנו לחפש דירה עבורם. אבי הכלה חשב כי ביום צום עשרה בטבת ינצל את היום לרדת להירשם למשרד תיווך דירות בירושלים המעדכן את הנרשמים אליו מדי יום על דירות חדשות שנכנסו למאגר על מנת למצוא דירה עד למועד החתונה שנקבעה לתאריך י שבט. אולם לבסוף החליט להתמין למוצאי הצום, כדי שלא לחפש דירה ביום של אבל למרות שהכלתית זה מותר...

מיד במוצאי הצום ירד למשרד התיווך... כשישב אצל הפקיד צלצל בכיס מחותני הנייד, הוא התנצל בפני הפקיד וענה לשיחה באומרו לאדם שמעבר לקו כי בעוד כמה דקות ישוב אליו...

בינתיים סיים לשלם לפקיד את הסכום לתשלום ויצא מהמשרד כאשר תיכף עם יציאתו חייג חזרה לאדם שחיפש אותו, מעבר לקו היה יהודי שהוא מכיר מבית הכנסת ששאל אותו אם מחפש הוא דירה טובה בירושלים הטעימו כי ראה הזמנה לחתונה שתקיים ב' לחודש שבט וביתו בדיוק מפנה את הדירה שלה ביום ד' שבט ואם התאריך מתאים לו אז יש לו דירה טובה עבור הזוג...

מיקום הדירה הוא באיזור המבוקש לכתחילה, והמחיר זול מהמוצע באופן משעות. ראינו בעינינו לציין את גודל ההשגחה שכן אנשים שוכרים דירות אפילו חודשים לפני המועד כדי לשריין את הדירה עבור הזוג, ולא עוד אלא שלוקחים דירות מרתף וכל הבא ליד העיקר שיהיה מקום עבור הזוג...

תיכף חזר מחותני למשרד ואמר לפקיד שהשיחה שדחה מחמת הנימוס הייתה דירה טובה עבורו... הפקיד שמעו אותו וזוהו את השיחה השיב לו את כספו על אתר...

מיד ממחרת היום נחתם החוזה במקום לשמחת כל הצדדים ללא כל צער ותלאות... בשבח הוודיה לה' יתברך על כל החסד שגמלנו והטרחה המרובה שחסך מאיתנו באופן פלאי...

בעל המעשה: ר.י.ר

העיוני לכות את הרבים בסיפור של השגחה פרטית מוזין לשלוח אל ר' שפחה סטואלס
בפסק: 15326517922
o.y.wines@gmail.com | אל ר' שפחה סטואלס

טיב הלכה

נכתב ע"י הר"ר מאיר רבינוביץ שליט"א

הלכות שובבי"ם

א. מפני שימים אלו מסוגלים לתקן עון שו"ל יותר מכל השנה המתענייה בהם, לכן מתחיל מפרשת שמות, שאז התחיל השעבוד, שנתקן העון דאדם הראשון, ונגמר בפרשת כי תקנה עבד עברי (ויאמר) דל הובא בבאר היטב שם ס"ב, וכבר נודע שמנהג תעניות אלו לתקן חטאים אלו וכיוצא, כמפורסם בספרי מוסר וקבלה (ברי יוסף שם ס"א).

ב. מתחילין מפרשת שמות, דשם אמרה הנה צעקת בני ישראל וגו', ועתה לכה ואשלחך וגו', לשלחו לגאול את ישראל, ועד פרשת כי תשא דמשמעין בה על השקלים, לתת צדקה והוא במקום תענית (אלהי ובה סי' אר"ח תרפ"ה ס"ק י"א).

ג. המנהג להתענות משבוע פרשת שמות עד פרשת משפטים בכל שנה, ובשנה מעוברת מוסיפין ת"ת, כי אז החלו גזירות על ישראל (ספר המדני להפג"ה הל' שליש שובבי"ם דף ק"ו).

ד. הענין להבין מפני מה כשהשנה פשוטה מתעניין רק שובבי"ם (שימות, וראו בא ביטול יתרו משפטים) וכשהשנה מעוברת מתעניין שובבי"ם ת"ת (תרחשה תצות), ואפשר לומר כי נודע שהימים שקוראין אלו הפרשיות, המה מסוגלים לתקן החטא הידוע, ועד מתי מתעניין, עד אשר קוראין בפרשת משפטים פרשת שקלים (מפסות כי תשא) ומסיימין "לכפר על נפשתיכם", ורומז שנתכפר להם החטא, על כן מפסיקין אז מלהתענות עוד. לכן בשנה פשוטה אין מתעניין רק שובבי"ם כי פרשת משפטים קוראים להם לכפר כ"ל, אבל בשנה מעוברת שנדחה פרשת שקלים, ואין קוראין אז "לכפר על נפשתיכם", לכן אין מפסיקין מלהתענות, ומתעניין עוד ת"ת, ובפרשת תצוה, בשבת עד מנחה שקוראין הפרשה הראשונה מפרשת כי תשא, ומסיימין אז "לכפר על נפשתיכם", לכן מפסיקים אז מלהתענות (אמר יהודה, בריקא).

ה. זמן התענית הוא ביום חמישי, כיון שיום חמישי הוא עת רצון (ש"ס), וכיון שהתעניות קבועים אינו בכלל שאין גזרין תענית בתחילה ביום חמישי (בבב סי' תרפ"ה ס"א וא"י שם ס"ק).

ו. התענית אפשר לקובעו גם ביום שישי כדברי המחבר (סי' רמ"ט) שדרך אנשי מעשה להתענות בכל ערב שבת, ואע"פ שהסכימו האחרונים דאין להתענות בערב שבת, מ"מ כתב בש"ע הרב דאסור זה שלא יכנס בשבת כשהוא מעונה, אסור קל הוא, וכל חששו לו אלא לקבוע בתחילה לכתחילה כשאפשר ביום אחר, וכיון שאם יתענו באחד מימי השבוע, יכול לגרום לביטול תורה, לכן עדיף להתענות ביום שישי (סי' הלכה סי' י"ז).

ז. כתב בש"ע (סי' תקע"א ס"א) היושב בתענית, אם יכול לסבול התענית נקרא הרבים (ברי"ם).

טיב התחזקות

השיבנו אבינו לתורתך

השבוע נכנסנו לתקופה מיוחדת - 'מי השובבי"ם', שהוא הראשי תיבות של פרשיות 'שמות' 'ארא' 'בא' 'בשלח' 'יתרו' ומשפטים', ובשנה מעוברת, כבשנה זו, נוסף על אלה גם פרשיות 'תרומה' ו'תצוה', ויחדיו מכונים 'שובבי"ם ת"ת'. התקדשו אלו הימים עד למאד בקרב כללות ישראל המיעדים תקופה זו לתשובה ותיקון המידות. שורש הדבר כבר נמצא בספרים הקדמונים, שכתבו כי סגולת הזמן לעשות בהם תשובה אף על עניינים ועוונות שקשה עד למאד לשוב עליהם, עד כי כמעט ונגעלו דרכי התשובה בפני מי שנפל בחטאים אלה, אבל באלו הימים נפתח הפתח לשוב בתשובה שלימה לפני אדון כל וכדכתיב (יזריה ג, כב) "שובו בנים שובבים ארפה משובותיכם".

הקדמונים סידרו את דרך התשובה באלו הימים באופן של תעניות וסיוגופים, אולם בדורות האחרונים עם השתנות הטבעיים וחלישות המזג לא העמיסו על העם ריבוי תעניות, היות זה גורם לרפיון בסדרי התורה והתפלה, אבל יחד עם זאת נתנו את הדגש על התשובה ותיקון המעשים על ידי התחזקות המיוחדת בימים אלו להרבות בהם בתורה ועבודה יותר מן הרגיל. ופשוט הדבר שזה שמרגיש כי בכוחו להתענות מבלי שיגרום לו החולשה לרפיון בעבודת קונו, בוודאי שרצוי ונכון הדבר שאל יטפור את עצמו, אלא אדרבה, יתענה בימים אלו על פי הסדר המקובל ויהיה הדבר לתיקון עבור נשמתו.

אבל בין אם מתענה ובין אם לאו, צריך לדעת כי העיקר בימים אלו הוא העבודה והיגיעה, ודבר זה נוגע לכל אחד ואחד, ואף אם כי יש הרבה דרכים לשוב ולהתקרב למקום, אבל זאת ידוע כי אין לך תיקון כעסק התורה שהיא מצד צדקה את נשמת ישראל ומטהרת אותו מכל הכתמים והקליפות המסאבין דרחיקין שנתהו מן החטא ומבדילים בין הנשמה ליוצרה.

בתיובתא שליבתא ואוליף אורייתא - כולא ימחול ליה

הזוהר הק' בפרשת וישב (דף ק"א) ובפרשת ויחי (דף רמ"ט) כותב להדיא, כי החטא הידוע חמור מכל העבירות שבתורה, וכי אין מועיל תשובה על עוון זה (עי' ב"ש בש"ע אר"ע סי' כ"א), אבל קשה מתוך עצם דברי הזוהר הק', כי בזוהר רות מאת י"ב כתב שגם על עוון זה אם אך ישוב בתשובה שלימה תקבל תשובתו לרחמים ולרצון ויזכה למחילת עוונות, ונראים הדברים כסותרים אהדדי.

המהרש"ם (בש"ת חלק א וק"א סימן נ"ח) כתב ליישב את ב' אלו המאמרים, ואומר כי אכן תשובה בלבד לא יועיל לעוון זה וכדאיתא בזוהר הק', אבל מה שכתב בזוהר רות כי תשובה מהני אפילו על עוון זה, אינו הכוונה לתשובה בלבד, אלא תשובה בצירוף עסק וגיעת התורה ששינה גם יחד משכחים ומטהרים את העוון, ומן הדקדוק בלשון הזוהר רות תראה כי כן הוא, דהא כתב כלשון זה: "אבל בתיובתא שלימתא, ואוליף אורייתא, כולא ימחול ליה".

מוסיף המהרש"ם להביא מדברי ה'ראשית חכמה' (שני התשובה פרק ט"ז) המדייק במאמר הזוהר הק' בפרשת נשא (ס"ב), כי עיקר התשובה הוא רק על ידי עסק התורה, ותשובה כזו נקראת 'תשובה עילאה', וזהו מה שאנו אומרים בתפילה 'השיבנו אבינו לתורתך' ותיכף אחר כך "וקרבנו מלכנו לעבודתך", כי רק על ידי העסק והגיעה בתורה יכולה נשמת ישראל להתקרב ולהתאחד עם קודשא בריך הוא ושכינתיה.

וכדאי להוסיף כאן גם את המוספר בזוהר הק' (וישב ס"ב) על תלמיד שהיה יושב בישיבה, אבל מעשה שטן הצליח ונתפסו בלבו הרהורי עבירה, עד שהיו פניו מוריקות מאש התאוה שבערה בקרבו רח"ל, בצר לו השיאוהו עצה שיתחזק ויתעצם ביגיעת ועמלות התורה ואולי יועיל לו. מביא שם הזוהר הק' כי אכן הועילה שלהבת התורה שיוכל להתגבר על האש הזרה שבערה בו, עד כי נהפך לבבו לגמרי אל השי"ת בקדושה ובטהרה. הרי כך מזה כי אין סגולה כתורה כדי לטהר ולזכך את האדם מכל מיני טומאות ומרעין בישין.

עיקר התשובה על ידי עסק התורה

ראה נא ראה את המובא בתנהגות מאת הגה"ק הרבי ר' שבעלמא מניקלשבורג ז"ע (תנהגות) שכתב בהאי לישנא קדישא: "בכל פעם יאמר באמצע הלימוד, 'המאור שבה יחזירנו למוטב'. ובכל פעם שהיצר מסיתו לסיים בענין ולקצר טלימוד מחמת עייפות או חסרון הבנתו או מחמת שיתת הילדים, יגער ביצר הרע ויתגבר עליו מאוד, וישבור טבעו וילמוד יותר מהרגלו ובכוח עד שייגע, ובוה משבר הקליפות והחיצונים ומכפרין לו אפילו על כריתות ומיתות בית דין ומיתה בידי שמים, כי הלימוד בתנ"ך ומשנה וגמרא ופוסקים, שהוא בכח ובקול ובגנימת הקול, בלי שום מחשבה זרה ובנענוע הגוף, מטהר ומצמצח הנשמה, ומחדד השכל, ומשבר הקליפות והחיצונים מכל וכל".

גם ראוי לך לראות את מה שכתב בקדשו הרה"ק מאפסא ז"ע בזה הלשון (אמרי ישראל ויחי): "ועיקר התשובה הוא על ידי תורה ותפילה וצדקה כל אחד ואחד לפי יכולתו, ובפרט בלימוד תורה שבעל פה, ולברר הלכה בליבון ובירור יפה, בזה הוא מקבץ חלקי הטוב והניצוצין קדישין ומברר אותן מתוך הקליפות להוציא בולעם מפייהם בסוד 'חיל בלע ויקיאנו' (אבות כ"ט), וזהו עיקר התיקון של פגם הברית, כי לימוד תורה שבעל פה בכוונת הלב וביראת שמו יתברך הנכבד והנורא, וכל שכן מי שזוכה ללמוד תורה לשמה ממש, ועל ידי תשובה כראוי, מאסף ומייחד כל חלקי הטוב והניצוצין קדישין למקורן ולשורשן".

כהשלמה לדברינו נציגה כאן מילין אחדין מתוך תשובה שכתב הגה"ק מצאנו קלוינובורג זצוק"ל, ובו דברי הדרכה מיוחדים לימי השובבי"ם (דברי צ"ב אבה"ע סימן מא): "יסוד ועיקר של הדברים לטהר הנפש מכל חלאה וזוהמה הוא על ידי לימוד התורה, והן הן הסיגופים גדולים יותר מכל סיגופים שבעולם, ללמוד תורה יום ולילה, וזה שאמר שלמה (קהלת ב' ט) 'אף חכמת' עמדה לי' - החכמה שלמדתי בא"ף (לקוט קולת ידו תחסי"ח)".

אחר שמסדר את סדרי הלימוד והגיעה הראויים לאלו הימים, מסיים אגרות בדברים אלו: "תקוה להשי"ת אלקי אבותי הקדושים, כי יכנסו דברי אמת ללבבות ישראל, לאהבה ויראה ועבודת השם, ויתן חלקי עמהם לזכות לתשובה שלימה כראוי וכנכון, ולהחיש עת קץ ופדיון נפשנו במהרה, מהרה דידן, אמן כן יהי רצון".

טיב הקהילה

פני שמות

כ"א טבת תשע"ט

גליון 441

לפי אופק ירושלים
זמני הדלקת הנרות ומוצ"ש

הדר"ג 4:08
מוצ"ש ק 5:23
ר"ת 6:01

סוף זמן קריאת שמע ותפילה

סוזק"ש א' 8:21
סוזק"ש ב' 9:07
סוד"ת א' 9:28
סוד"ת ב' 9:58

יו"ל ע"י קהילת שבתי בבית ד'

בנשיאות מורנו ורבנו הרה"צ רבי גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א

טיב הפרשה

עמו אנכי בצרה

שבגין טובתי מתעורר צער למעלה על כן גם לי רע מאוד, כי על זה אכן ראוי לי להיות בצער על אשר בגיני הקב"ה מצטער. כאמור לעיל שמצד היישר אין לו לאדם פתחון פה לבקש על צערו אם אינו מכוון על צער השכינה, אך כל זה הוא מצד הדין, אבל הקב"ה שהוא רחום בדין חפץ גם בתפילה כזו, וברחמי המרובים מקבל גם תפילות כאלו, ולא זו בלבד אלא אף אנוחה הנפלטת מפיו של בר ישראל על צערו אינה הולכת לטמיון, גם אם לא כיוון כלל לשמים, כנאמר בפרשתן (ב, כג) 'ויהי בימים הרבים ההם וימת מלך מצרים ויאנחו בני ישראל מן העבודה. והא לך לשון קדשו של בעל ה'אור החיים' הקדוש: 'מן העבודה. פי' לא שצעקו לאל שישועים אלא צעקו מן הצער כאדם הצועק מכאבו. ומודיע הכתוב כי אותה צעקה עלתה לפני ה', והוא אומרו שועתם וגו' מן העבודה פי' מצער העבודה וישמע ה' את נאקתם פירוש הרמת קול כאבם' עכ"ל. הרי שגם אנוחה פשוטה עולה היא עד כסא הכבוד ויכולה היא לעורר רחמים עד כדי שידוד המערכות, כפי שאכן היה מכה אנוחה אלו.

אך שונה זה המכוון על צער השכינה מזה המתפלל על צערו ועל כאבו, כי זה המתפלל על צערו על אף שהקב"ה שומע את תפילתו בכל זאת לא בכל פעם יכול הוא להיענות לו להתפלל, כי על אף שכל תפילה עושה רושם בכל זאת לא תמיד יש בכוחה לקרוע לגמרי את הגזר דין הקשה, כי כאמור יש על תפילות מעין אלו הרבה מקטרגים, שהרי לא לחינם רבו צרותיו, על כן תובעים אלו המקטרגים את שורת הדין, אך כשמכוון הוא בתפילתו על צער השכינה מסתממים טענותיהם של אלו המקטרגים, ומתיראים לחוות את דעתם שהרי גם המתפלל בעצמו מודה שמצד שורת הדין ראוי הוא להיענש, אך כל בקשתו הוא שידחו את צערו לטובת השכינה, ומי הוא זה אשר יבוא להפר טענה זו, הרי אין לך מרידה במלכות שמים יותר מזה, וכיוון שחוששים המקטרגים לקטרג בהכרח מגעת תפילה זו עד כסא הכבוד, ואז ענה מיד.

אך כדי שיוכה האדם לתפילה מעין זו מוטל עליו להרבה יגיעה לסלק את פניותיו, וכל עוד שאין דעתו משולל מן הפניות אינו יכול לומר שמתפלל על צער השכינה, כי לפעמים כל כוונתו על צער השכינה אינו אלא כדי למצוא פורקן לנפשו, כלומר כוונתו על צער השכינה אינה אלא מן השפה ולחוץ, ואין זו כי אם סיבה המשמשת לו כאמצעי להוציא את עצמו מן המיצר, ועל כן אין תפלה זו עושה רושם כתפילה זכה. והעצה שהאדם אכן יזכה לזה הוא שאכן ישנו לעצמו כי כל מה דעבדי רחמנא לטב עביד, ועל כן עליו להיות מרצה מהנהגה העליונה, ורק אחר שיתרצה מן ההנהגה העליונה, תהיה ביכולתו ליתן דעתו על צער השכינה, ולבקש על צערה, ואז אכן תהיה תפילתו ליקרא דמלכא ויתמלא בקשתו לטובה.

וַיֵּרָא מֵאֵלֶיךָ ה' אֵלֶיךָ בְּלַפְת־אֵשׁ מִתּוֹךְ הַסֶּהַל וַיֵּרָא וַהֲנֵה הַסֶּהַל בְּעַר בְּאֵשׁ וַהֲסֶהַל אֵינֶנּוּ אֵלֶיךָ. (ג, כ)
וכר"ש: 'מתוך הסנה - ולא אילן אחר, מטום עמו אנכי בצרה:

דברי רש"י אלו תואמים לדבריו של רבי מאיר האומר (סנהדרין מו.) שבשעה שאדם מצטער שכינה מה לשון אומרת: קלני מראשי, קלני מזרועי! ועל אף שאין יסורים בלא חטא, וראוי לו לאדם שיבוא על ענשו על אשר מרד בבוראו, בכל זאת מצטער על כך הקב"ה על אשר הוא שרוי בצער, ונשבע הקב"ה שלא יכנס לירושלים של מעלה עד שיושב להם לישראל ויכנסו גם הם לירושלים של מטה, כי כביכול אין לו להקב"ה שום שמחה כל עוד ששרויים בני ישראל בצערם, והוא ענינו של צער השכינה לאורך כל שנות הגלות, כל צערה מכוון לצערם של דרי מטה, כי לעומת כל חסרון המעורר את צערם של התחתונים יש בחינה של חסרון גם בשכינה כביכול המעורר צערה.

זה הצער היא הנותנת לנו פתחון פה מצד היישר לבקש מהקב"ה לקרוע רוע גזר דינינו, ולהמתיק את מידת הדין המתוחה עלינו, כי לולא זאת מי הוא זה אשר יעני לבקש את טובתו בו בשעה שראוי הוא לבוא על ענשו, הרי הוא חטא ומרד בבוראו, ואין מעלה הוא על דעתו להתחנן בפני מי שחטא לפניו שישלוקו מעליו בלא שום צער? אך אם מכוון הוא על צער השכינה אז יכול לבוא ולבקש בצדק שייסרו מעליו את צערו, כי אם הוא חטא שכינה מה חטאה? ולמה לה להצטער כנצואה מחטאו? והוא עיקר עבודת התפילה כמבואר רבות בספרים הקדושים, כי האדם מצד עצמו ראוי לו לקבל את צערו באהבה, מאחר שבדין הוא זוכה בהם, כי אילו היה דין למטה לא היה דין למעלה, ובהכרח בא עליו זה הצער כדי לכפר על חטאיו, ומה יתאונן גבר על חטאיו, אך מאחר שצערו גובל בצער השכינה על כן עליו להתפלל להסיר צערו מעליו כדי להסיר צערה.

ואכן זה היה דרכם של הצדיקים, כשנתרגשה עליהם צרה וצער קבלו את הדברים באהבה ובשמחה, בידעם שזהו טובתם, ולא חשו כלל על צערם הפרטי כי אם על צערה של השכינה, ועל זה הצער הרבו להתפלל, וכמסופר על קדוש ישראל מרז"ח ז"ע שכשהושיבוהו השלטונות במאסר התבטא ואמר שאינו חש כלל לצער הפרטי כי אם לצערה של השכינה, וגם את כוונתו של נעים זמירות ישראל (תהלים כג, ד) פירש על זה הדרך: 'גם כי אלך בגיא צלמות לא אירא' כי על אף שיש לי עייז צער בכל זאת הנני יודע כי הכל הוא בהשגחה העליונה לטובתי, וכל זה הוא בחמלתו עלי להטיב לי באחריתי, ואם כן אין כאן מקום ליראה בידי שאת טובתי הוא דורש, אך בכל זאת ידע כי אתה עמדי' כי מאחר שהקב"ה מצטער כשהאדם בצער, ונמצא

טיב המערכת

ויצא אל אחיו

מסופר על האדמו"ר מבלאז'וב בצוק"ל שבראשית דרכו בארה"ב ערך פעם אירוע התרמה - 'דינו' לטובת בנין בית המדרש, היה זה אירוע גדול שהצליח מאוד, אך אח"כ הורה שאינו מוכן יותר בשום אופן לעשות אירועים מסוג זה, כששאלוהו מקורביו מדוע אינו מסכים ענה משום מעשה שהיה.

ומעשה שהיה לאחר אותו 'דינו' מוצלח, עמד יום אחד ברמזור והמתין להתחלפות האור ברמזור, והנה הוא רואה את אחד ממכריו עומד מולו ברמזור, כשראה אותו אדם את הרבי החל לנוע בחוסר נוחות, כשהתחלף הרמזור המתין אותו אדם שהרבי יוצה את הכביש ויגיש אליו בהתנצלות שנבצר ממנו להשתתף באירוע ובקרב יישלח את הצ'יק.. חזר הרבי לביתו ואמר, אם כנצואה מן הדינר חשים אנשים אי נעימות לעבור על ידי ברחוב, אינני צריך את כל זה! ואכן יותר לא בנה שום מוסדות, כי הוא לא היה יכול לראות שיהודי מצטער.

כשאל פעם ע"י אדם אחד 'אם אין לכם מוסדות, על מה אתם נקראים רבי?' ענה הצדיק 'בשביל לעזור לאנשים ולא בשביל להקשות עליהם!'

[כמוכן שלכל צדיק יש דרך משלו, והבאנו זאת רק ללמוד המסר שיוצא מזה].

יגדל משה ויצא אל אחיו וירא בסבלותם, פירש רש"י 'נתן עינו וליבו להיות מיצר עליהם', כנראה שהרבה ראו את מה שעשה המציר ליהודי, אבל כל אחד המשיך בדרכו, ואילו משה רבינו ואהו ומצטער, הוא מרגיש כל יהודי כמו אח, 'ויצא אל אחיו', זו היתה הסיבה שהקב"ה נתן לו את הכוח, את הזכות לעזור לעם ישראל, כי הוא רצה, הוא כאב את כאבם והצטער בצערם.

אתה שומע על צרות של יהודים, על מחלות על קשיים, גם אם אינך יכול לעזור, לפחות תצטער, תשתתף בצערם של כל יהודי, תחשוב שהוא אחיך, אין היית מצטער אם הוא היה אחיך באמת, תן את ליבך להיות מיצר בצערו של יהודי אחר, את הישועה אתה אולי לא יכול להביא לו אבל את הלב שלך אתה בתחלת יכול להעניק לו! כי כך מתנהג יהודי אמיתי!

(עפי"י טיב הנורה-עמוד)

זמני קבלת קהל בבית פורנו ורבנו שליט"א
אך ורק בתא קולי שפספרי
052-7168366

ניתן לשפוע את שיהותיו של פורנו ורבנו שליט"א בכספר פיוחד וישיר לשיחות בלשון הקודש: 073-2951320 לשיחות בארדיש: 073-2951521

טיב ההודעות

ATTENTION READERS:

We now offer **FREE** advertising in select Divrei Torah printed and distributed by Ramapost.

Ad space varies by week and is first come, first serve.

**SEND YOUR AD TO
MITZVOS@RAMAPOST.COM
TO SECURE YOUR AD SPACE.**

Thank you & happy reading!

The Ramapost Team

YOUR FREE AD HERE!

Divrei Torah with Available Space:

Tiv Hakehila • Shvilei Pinchas • Meoros Hatzadikim
Divrei Siach • Torah Wellsprings • Rav Brazil

FIRST//CLASS
LEASING

לזכות

רפואה שלמה:

מלכה בת רחל

מאשא מרים בת מיינדל אלקא

TELETECH
SECURITY & COMMUNICATIONS

Showcase
your logo
on **ANY**
product

RAMAPROMO

PROMOTIONAL PRODUCTS

A Partner of Your Personal Touch®

**BUSINESSES • ORGANIZATIONS • NON-PROFITS • EVENTS
CAMPAIGNS • TRADE SHOWS • GRAND OPENINGS**

"The Backdrop to your Brand"

info@ramapromo.com | 845.445.9600 | www.RamaPromo.com

382 Route 59 Suite 264, Airmont, NY 10952

מאנסי
4:17 - הדלקת נרות
5:22 - מוצי"ש"ק

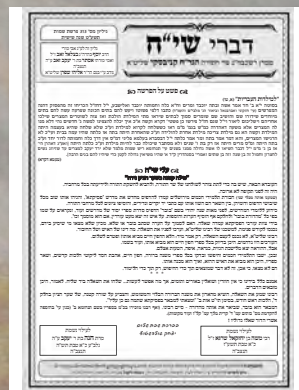
פרשת עומר

דברי תורה ומדפסים ומופצים על ידי ראמפוסט

בקרוב!
מקורי תוכן
חדש

חוט של חסד
ר' שלום ארוש
(עברית)

דברי שי"ח
ר' חיים קניבסקי
(עברית)

שבילי פנחס
ר' פנחס פרימאן
(אנגלית ועברית)

טיב הקהילה
ר' גמליאל רבינוביץ
(אנגלית ועברית)

Email mitzvos@ramapost.com to sign up for a weekly subscription

לזכות רפואה שלמה
מלכה בת רחל